

Élhető települések

TOP Plusz-1.2.1-21

Rövid összefoglaló

Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)	Helyi (települési) önkormányzatok (GFO 321), többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok (GFO 11, 57) konzorciumban az 1.1 pontban felsorolt támogatást igénylői körrel.
Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium? (Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)	A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.
Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)	Támogatható a települések fejlesztését célzó vízgazdálkodás, zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, önkormányzati tulajdonú épületek gazdaságélénkítő, ill. közösségi célú fejlesztése, kerékpárforgalmi infrastruktúra, kulturális, sport és egyéb közterület fejlesztési beruházások, közlekedésbiztonsági, forgalomcsillapítást segítő, közösségi közlekedéshez kapcsolódó fejlesztések, továbbá hulladéklerakó rekultiváció és barnamezős területek kármentesítése.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.3 fejezetében)	Vármegyénként eltérő benyújtási dátum lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	Vármegyénként eltérő minimum és maximum támogatási összeg lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.
Kell-e önerő a projekthez? (Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	Nem.
Mekkora mértékű előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	Akár 100%, a Felhívás 7.1 pontja szerinti feltételek teljesülése esetén.
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított legfeljebb 42 hónap áll rendelkezésre.
Hol valósítható meg a projekt?	A kevésbé fejlett régiók esetében a felhívás mellékletét képező területspecifikus mellékletek szerinti vármegyék településein, kivéve a vármegyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városokat és várostérségeket, amelyek a Fenntartható Városfejlesztési eszköz keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.

Várhatóan hány projekt kap támogatást?	Vármegyénként eltérő számú projekt támogatása lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
--	--

A felhívás

- meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon¹, 283 452 092 705 Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében a Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága által kerül meghirdetésre az 1652/2021. (IX. 21.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján,
- forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az irányító hatóság TKR eljárásrend szerint hoz döntést. A döntés-előkészítés során az irányító hatóság Döntés-előkészítő Bizottságot állít fel.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „ÁÚF 21-27”), az Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az irányító hatóság, valamint a Nemzeti Fejlesztési Központ a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

Az irányító hatóság az „ÁÚF 21-27”-ben, és az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „ÁÚF 21-27”-ben vagy az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

A támogatási kérelem elkészítése, benyújtása, a támogatott projekt végrehajtása során irányadó jogszabály a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (a felhívásban a továbbiakban: Korm. rendelet).

¹Az operatív programban rögzítettek alapján.

Tartalomjegyzék

1. A támogatási kérelem benyújtásának feltételei	5
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?	5
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?	5
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	9
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	9
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	10
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?	10
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	19
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	25
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	46
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	48
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	48
3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?	48
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	48
4. A projektvégrehajtás időtartama	49
4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?	49
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	51
5. Mérföldkövek, indikátorok	51
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	51
5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	53
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	56
6.1. Mire nem kapható támogatás?	56
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	57
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	62
6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?	62
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	63
6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?	63
6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve Belügyi Alapokból nyújtott támogatás esetén?	63
6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?	63
7. Elszámolhatóság	64
7.1. Mennyi előleg igényelhető?	64
7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?	65
7.3. Melyek az elszámolható költségek?	65
7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?	70
7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?	71
7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?	75

7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?	78
8. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok.....	78
8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	78
8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?	78
9. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok	90
9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések	90
9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	90
10. További információk	96
10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?	96
10.2. További dokumentumok.....	96
11. Ügyfélszolgálatok elérhetősége.....	97
12. Csatolandó mellékletek listája	97
12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	97
12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?	98
12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	98
13. A felhívás szakmai mellékletei	98
13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése	98
13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:	99
13.3. További mellékletek	102

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:

- helyi (települési) önkormányzat (GFO 321)
- többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság (GFO 11, 57)

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Konzorciumvezető kizárólag helyi önkormányzat vagy a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság lehet.

A támogatási kérelmet önállóan benyújtani jogosult szervezetek konzorciumi partnerek is lehetnek.

Önállóan nem, kizárólag konzorciumi partnerként nyújthat be támogatási kérelmet az alábbi szervezet:

- vízügyi igazgatási szerv (GFO 31)
- közösségi közlekedést közszolgáltatási szerződés alapján ellátó gazdasági társaság (pl.: helyi közlekedési társaságok, helyközi társaságok, MÁV Zrt.); (GFO 11, 57)
- jogszabály alapján meghatározott kizárólagos építető (pl.: NIF Zrt, Magyar Közút NZrt); (GFO 11, 57)
- központi költségvetési szerv és intézményei (GFO 38)
- térségi fejlesztési tanács (GFO 362)
- helyi önkormányzat költségvetési szerv (GFO 322)
- Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű civil szervezet a 2011. évi CLXXV. törvény alapján (GFO 516, 521, 529, 563, 565, 568, 569)
- Európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) (GFO 144)
- Vármegyei önkormányzat (GFO 321)
- Önkormányzati hivatal (költségvetési szerv) (GFO 325)
- Nonprofit gazdasági társaság, szervezet (GFO 57; GFO 599), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.
- Vállalkozás (GFO 11), amelyben az állam vagy a helyi önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.
- egyházi jogi személy (GFO 55)
- az állami beruházásokért felelős miniszter által vezetett minisztérium (GFO 311)

Amennyiben a beruházás során állami tulajdonú országos közút szegélyen belüli részén is tervezett tevékenység megvalósítása – pl.: átkelési szakaszon közlekedésbiztonsági tevékenység –, úgy a projekt előkészítésekor egyeztetni szükséges a vagyonkezelő Magyar Közút NZrt.-vel a támogatást igénylői kör meghatározása érdekében.

Fenntartható mobilitási terv készítése, meglévő felülvizsgálata esetén kötelező konzorciumi partnerként bevonni a KTI Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (GFO 572).

A TKR kiemelt eljárásrendet alkalmazó vármegyék esetén a támogatást igénylők körére vonatkozó előírások – a fentiektől eltérő módon – a területi szereplőre vonatkozó területspecifikus mellékletben találhatóak meg. A Felhívás 13.3. pontja tartalmazza a területspecifikus mellékleteket, külön jelölve a TKR kiemelt eljárásrendben hirdető vármegyéket.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

- 1) Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltak.
- 2) Azon támogatást igénylő, amely:

- a) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal, amennyiben releváns.
 - b) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel, amennyiben releváns.
- 3) Azon támogatási kérelemre nem ítélt meg támogatás, amely:
- a) megvalósítási helyszíne Budapest és a vármegyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városok és várostérségek közigazgatási területe, amelyek a Fenntartható Városfejlesztési eszköz keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.
 - b) azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen Felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a Projekt Előkészítő Tanulmányban (PET) szükséges bemutatni.
 - c) nem felel meg a hazai és uniós releváns jogszabályoknak.
- 4) Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl nem nyújtható támogatás
- **általános csekély összegű (de minimis) támogatás esetén**
 - a) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
 - b) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához, ha a támogatás összegét a piacon vásárolt vagy forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg,
 - c) mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak,
 - d) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
 - e) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - f) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - g) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Amennyiben Ön az **a)-d) pontokban** kizárt ágazatok bármelyikében és ezektől eltérő egy vagy több ágazatban egyaránt végez tevékenységet, az általános csekély összegű (de minimis) támogatás akkor nyújtható ez utóbbi egyéb tevékenységhez, ha Ön megfelelő eszközökkel - úgymint a tevékenységek szétválasztásával vagy számviteli elkülönítéssel - biztosítja, hogy az a)-d) pontokban említett kizárt ágazatokban végzett tevékenységek ne részesüljenek általános csekély összegű (de minimis) támogatásban.

5) Helyi infrastruktúrára irányuló támogatás esetén:

- a) azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,
- b) nehéz helyzetben lévő vállalkozás² részére,
- c) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
- d) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
- e) elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
- f) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy

² Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

- a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
 - g) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - h) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - j) versenyképtelen szénbányák részére,
 - k) atomenergia termeléshez,
 - l) olyan infrastruktúra fejlesztésre, amelyre - regionális beruházási támogatás kivételével - a 651/2014/EU bizottsági rendelet egyéb cikke alapján támogatás nyújtható.
 - m) dedikált infrastruktúra fejlesztéséhez.
- 6) Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:
- a) nehéz helyzetben lévő vállalkozás³ részére,
 - b) azon kedvezményezett részére, akit nem bíztak meg – a 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke szerint egy vagy több aktussal – közszolgáltatás ellátásával,
 - c) az 1370/2007/EK rendelet szerinti szárazföldi közlekedési tevékenységhez.
- 7) Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:
- a) azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,
 - b) nehéz helyzetben lévő vállalkozás⁴ részére,
 - c) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
 - d) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
 - e) elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
 - f) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
 - g) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - h) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - j) versenyképtelen szénbányák részére,
 - k) atomenergia termeléshez
- 8) Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás esetén:
- a) azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,
 - b) nehéz helyzetben lévő vállalkozás⁵ részére,
 - c) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
 - d) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
 - e) elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
 - f) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,

³ Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

⁴ Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

⁵ Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

- g) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - h) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - j) versenyképtelen szénbányák részére,
 - k) atomenergia termeléshez.
- 9) Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:
- a) nehéz helyzetben lévő vállalkozás⁶ részére,
 - b) azon támogatást igénylő részére, aki nem rendelkezik a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 25. §-ában és a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (a továbbiakban: 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) 4. cikkében foglalt rendelkezéseknek megfelelő a közszolgáltatási szerződéssel,
 - c) azon támogatást igénylő részére, aki a támogatásból finanszírozott eszközöket nem kizárólag az 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet összhangban megkötött közszolgáltatási szerződés alapján a közszolgáltatási feladata teljesítése keretében használja,
 - d) azon vasúti, egyéb kötöttpályás illetve közúti személyszállítási szolgáltatásokhoz, amelyeket főként történelmi érdekességük vagy idegenforgalmi értékük miatt üzemeltetnek.
- 10) elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén
- a) azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,
 - b) nehéz helyzetben lévő vállalkozás⁷ részére,
 - c) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
 - d) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
 - e) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
 - f) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - g) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - h) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - i) versenyképtelen szénbányák részére,
 - j) atomenergia termeléshez,
 - k) kikötői elektromos- és hidrogéntöltő infrastruktúrára irányuló beruházásokhoz.
- 11) a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás esetén
- a) azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,

⁶ Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

⁷ Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

- b) nehéz helyzetben lévő vállalkozás⁸ részére,
- c) halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
- d) halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
- e) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
- f) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- g) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- h) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
- i) versenyképtelen szénbányák részére,
- j) atomenergia termeléshez,
- k) a természeti katasztrófák - különösen földrengések, lavinák, földcsuszamlások, árvizek, tornádók, hurrikánok, vulkánkitörések és természeti eredetű erdőtüzek - okozta kár helyreállításához,
- l) az erőművek bezárását és a bányászati vagy kitermelési tevékenység megszűnését követő helyreállításához vagy rehabilitációhoz,
- m) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (4) bekezdésében említett kiegyenlítő intézkedés végrehajtásához, ide nem értve a kiegyenlítő intézkedések hatályának vagy kitűzött céljának a 92/43/EGK irányelv 6. cikk (4) bekezdése szerinti jogi kötelezettségeken túlmutató növeléséhez szükséges többletköltségeket.

A szennyező fizet elvvel összhangban támogatás akkor nyújtható, ha - az uniós környezetvédelmi felelősségi szabályok sérelme nélkül - a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 101. §-a alapján nem állapítható meg a környezetkárosodásért vagy szennyezésért felelős személy kiléte vagy az nem kötelezhető a költségek viselésére. Ilyen esetben támogatás a felszámolást vagy a rehabilitációt célzó munkálatokhoz nyújtható.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A kérelem benyújtási határideje a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

- 1) Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület bejelentkezés” gomb használatával.
- 2) A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - a) a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - b) a nyilatkozatot azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH-DHSZ) kell hitelesítenie. A nyilatkozat AVDH-DHSZ szolgáltatással történő hitelesítését az Önkormányzati ASP rendszer Iratkezelő szakrendszerében tudja elvégezni. A hitelesítéshez fontos, hogy a nyilatkozatot aláíró személy beosztása rögzítve legyen a szoftverben (Rendszer/Felhasználók menüpontban), annak érdekében, hogy az aláíró beosztása és az önkormányzat neve együtt megjelenhessen a hitelesített dokumentumhoz

⁸ Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében.

kapcsolódó záradékon. Ezzel biztosítható a nyilatkozatot aláíró képvisleti jogosultságának megállapítása.

- 3) Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH-DHSZ szolgáltatás igénybevétele után:
1. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH-DHSZ szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 2. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

Az AVDH szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos tájékoztató (Tájékoztató a támogatást igénylőknek az Azonosításra Visszavezetett Dokumentumhitelesítés (AVDH) igénybevételéhez) a <https://www.palyazat.gov.hu> honlap Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalán a Kapcsolódó dokumentumok között elérhető. Kérjük, hogy a támogatási kérelem benyújtása előtt alaposan tanulmányozza át!

A nyilatkozat hitelesítésével kapcsolatos tájékoztató (Útmutató a támogatást igénylőknek az ePapír szolgáltatás és az AVDH-DHSZ igénybevételéhez a támogatási kérelem benyújtása során) a <https://www.palyazat.gov.hu> honlap Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalán a Kapcsolódó dokumentumok között elérhető. Kérjük, hogy a támogatási kérelem benyújtása előtt alaposan tanulmányozza át!

2. A PROJEKTTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

A) Települési kékinfrastruktúra fejlesztése (vízgazdálkodási beavatkozások)

A tevékenységek kizárólag integrált módon, Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedve támogathatók, amelyek készítése jelen felhívás keretében elszámolható, az illeszkedés igazolása legkésőbb az 2. mérföldkő benyújtásáig szükséges. Amennyiben a település rendelkezik Integrált Településfejlesztési Stratégiával (ITS) vagy településfejlesztési tervvel, amelynek része/fejezete az ITVT, akkor az illeszkedést (a megadott tartalomjegyzék alapján) az adott stratégiai dokumentummal kell igazolni.

Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérföldkőig.

I. Belterület klimatikus és fizikai védelmét szolgáló vízmegtartó és vízelvezető-hálózat fejlesztése, rekonstrukciója az integrált-csapadékvíz-gazdálkodás céljainak figyelembe vételével és a településen tapasztalható klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítésével

- a) Belterületet védő övások-rendszer, szivárgó (drén) rendszerek, gyűjtőakna, víztelenítő árkok és egyéb, a belterület védelme szempontjából indokolt, a vízelvezető-vízviszatartó rendszer részét képező műtárgyak, áttemelők integrált csapadék-vízgazdálkodási szemlélettel történő felújítása, átépítése, kiépítése (ideértve a szennyezett csapadékvizet tisztító berendezést is), valamint az ehhez elengedhetetlenül szükséges kapcsolódó közmű kiépítések (pl. villamos energia biztosítása a gépészethez). Szükséges és indokolt teljesítményű megújuló energiaforrások használata támogatható (pl. napelem telepítése a gépészeti berendezésekhez).
- b) Elválasztott rendszerű csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése, felújítása, fejlesztése, ezen belül: nyílt csapadékvíz elvezető/visszatartó rendszer, illetve belvíz elvezető/visszatartó hálózat építése mederkialakítással, helyreállítással, a műtárgyak átépítésével és helyreállításával együtt, valamint kizárólag indokolt esetben zárt csapadékvíz elvezető

rendszer építése (pl. helyhiány miatt annak bemutatásával), felújítása, indokolt esetben vápás vízelvezető út építése⁹.

- c) A csapadék hasznosítását/hasznosulását lehetővé tevő olyan részrendszerek kiépítése, amelyek segítik a csapadékvíz helyben tartását, vagy csökkentik az egyesített rendszerű csatornahálózatok és a kapcsolódó szennyvíztisztító telepek csapadékvíz terhelését (pl.: beszivárgó cella, ideiglenes elöntési területek, esőkert, önkormányzati tulajdonú épületeknél a tetőről lefolyó esővíz összegyűjtését, hasznosítását szolgáló eszközök, létesítmények, állandó/időszakos vízborítású területek, áteresztő szilárd burkolatok, beszivárogtató kavics drének, a lefolyási pálya megszakítása, fűvesített árkok).
- d) Belterület védelme, valamint a vízviszatarítás érdekében a befogadón szükséges és indokolt fejlesztések, a projekt elszámolható összköltségének legfeljebb 20%-os mértékéig.

II. Belterület klimatikus és fizikai védelmét, helyben tartást és késleltetett levezetést szolgáló vízviszatarítási és vízkár-elhárítási célú tározók integrált szemléletben történő fejlesztése, rekonstrukciója

- a) Tározó, záportározó, árvízcsúcs csökkentő tározó fejlesztése (töltések, műtárgyak, csatornák építése, partrendezés, támfalak felújítása, meder kotrása, megkerülő csatorna, természetközeli megoldások, erózióvédelem), medertározáshoz szükséges műszaki vagy természetközeli beavatkozások elvégzése és a szükséges létesítmények kiépítése.
- b) Csapadékvíz-gazdálkodási létesítmények rekonstrukciója, fejlesztése, kisléptékű vízmegtartó megoldások helyben történő hasznosítással: áteresztő burkolat alkalmazása, beszivárogtató, beszivárogtató kavicsdrén és szűrőmező létesítmények, biológiai visszatarítás, felszín alatti tározó építése.
- c) Összegyűjtött csapadékvizeket befogadó felszíni és felszín alatti tározó kialakítása, rekonstrukciója.
- d) Települési zöldfelületek, parkok, szabadidős területek funkcióbővítése, illetve új zöldterületek és kék- és zöldinfrastruktúra kialakítása kifejezetten vízgazdálkodási céllal a vizek helyben tartását szolgáló természetközeli, ideiglenes elöntési területek biztosítása az integrált vízgazdálkodást és a település klímaalkalmazkodását elősegítő természetes megoldások alkalmazásával, a kapcsolódó indokolt gépészeti és közmű ellátás kialakítással. (Pl. zöldfelületek süllyesztése, töltés építéssel árvíz esetén ideiglenes tározó funkció kialakításra, víz be- és levezetést biztosító műszaki megoldások kialakításával, amelyhez a szükséges és indokolt teljesítményű megújuló energiaforrások használata is támogatható). Az összegyűjtött csapadékvizek települési zöldfelületek öntözésére történő hasznosításához szükséges infrastruktúra kialakítása.

III. Belterületet veszélyeztető vízfolyások/állóvizek lokális vízkár elhárítási fejlesztései természetközeli megoldások alkalmazásával (belterületen áthúzódó vízfolyások és csatornák, valamint a belterületről elvezetett csapadékvizeket befogadó vízfolyások/állóvizek és belvízelvezető csatornák)

- a) Mederkotrás, holtágak, vízfolyások rehabilitációja/rekonstrukciója/rekreációja, belvízvédelemhez kapcsolódó fejlesztései, depónia- vagy töltésépítés, töltésmagasítás; hullámtérbővítés, patakmeder visszaállítása természetes állapotba, vízkormányzó-, keresztező, be és leeresztő műtárgyak, hordalékfogó műtárgyak, mederburkolatok építése és felújítása, partrendezés¹⁰.
- b) Bel- és külterületen belvíz és csapadékvíz elvezető vízfolyások befogadó állóvizek és főművi csatornák, azok depóniái, műtárgyak, átemelő-telepek felújítása, korszerűsítése méretezés és állapot miatti átépítése, szükség esetén építése; vízmosáskötések építése, felújítása.

⁹ Az indokltságot szükséges tervezői nyilatkozattal, helyszínrajzzal és mintakeresztszelvénnyel alátámasztani, amelyek alá kell támasztania, hogy az út melletti elvezetés nem megoldható.

¹⁰ A mederburkolatokon építés, felújítás kizárólag természetalapú megoldások alkalmazásával történhet, amennyiben annak hatására az élővíz ökológiai állapota javul.

- c) Hullámtéren, belvízveszélyes mélyfekvésű területen vizes élőhely létrehozása/rehabilitációja tározási céllal.

IV. Belterület védelmét szolgáló csapadékvíz elvezető rendszerek védelmi töltéseinek lokális fejlesztése, rekonstrukciója

- a) Az altalaj-állékonyság növelésére irányuló beavatkozások, a nem kellő biztonságú szakaszok megerősítése.
- b) Magassági és keresztmetszeti hiányok megszüntetése.
- c) Hullámtéren a lefolyást akadályozó létesítmények elbontása, amennyiben az indokolt.

B) Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése

Minden település esetében kizárólag helyi igényfelmérésen alapuló tevékenységek támogathatók. Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérföldkőig.

I. Önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság tulajdonú, közhasználatú zöldterületek és zöldfelületek rekonstrukciója, kialakítása, építése

- a) növényfelület, élőhelyek és biodiverzitás növelése, valamint a biológiai aktivitás értékének növelése, a zöldfelület növényállományának növelése, rekonstrukciója, egyszeri beavatkozásként gyomirtás/beteg fák eltávolítása, pótlása, valamint ápolási munkák;
- b) talajerózió-védelmi (szél- és víz, hófúvás) talajtakarás, védő fasorok, erdősávok, parkerdő telepítése, figyelembe véve az éghajlatváltozás várható hatásait, növényzettel történő passzív zajcsökkentés (pl. több növényzeti szinttel rendelkező erdősávok);
- c) településklíma-javító, hősziget-hatás ellen árnyékoló lombhullató, klímaturó fasorok, cserjesávok, több szintes zöldfelületek, vertikális zöld falak létesítése, önkormányzati tulajdonú épületek esetében zöldtető kialakítás a klímaadaptáció érdekében;
- d) aktív rekreációs zöldterületek (tanösvény, tanpálya, futópálya, kutya-futtató, játszótér, szabadtéri tornapálya stb.);
- e) aktív, nem profitorientált célú, közösségi gazdálkodást segítő új zöldfelületek (városi farm, közösségi kert, iskolakert stb.) kialakítása, fejlesztése és kapcsolódó szükséges eszközbeszerzés;
- f) a településre hulló csapadékvíz fejlesztésre kerülő zöldfelületen történő hasznosítására alkalmas infrastruktúra kialakítása, terepalakítás;
- g) zöldterületek használatához szükséges közlekedési felületek és közvilágítás;
- h) a fejlesztésre kerülő zöldterülethez kapcsolódó és szükséges építmények (esőbeálló, szabadtéri rekreációt segítő építmény, napvédelmi funkciót ellátó építmény, eszközök telepítése, fenntartáshoz szükséges építmények);
- i) a terület rendeltetésszerű használatához szükséges eszközbeszerzés (környezetbe illő, minőségi utcabútorok elhelyezése);

C) Közösségi, kulturális, sportolási infrastruktúra, IKT és okos települési fejlesztések

Minden település esetében kizárólag helyi igényfelmérésen alapuló tevékenységek támogathatók. Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérföldkőig.

I. Gazdaságélénkítő tevékenységek

- a) önkormányzati vagy többségi önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság tulajdonban lévő építmények korszerűsítése, átalakítása, bővítése, hasznosítása, indokolt esetben új építése gazdaságélénkítési céllal:

- a1) kereskedelmi és/vagy szolgáltató terek, építmények, valamint vendéglátó egységek és az alapműködéséhez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
- a2) profittermelő módon üzemeltetett sport- és szabadidős létesítmény, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
- a3) profittermelő módon üzemeltetett rendezvény- és konferenciaközpont és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
- a4) díjfizetés ellenében használható nyilvános mosdó, pelenkázó.

- b) díjfizetés ellenében használható parkolási infrastruktúra fejlesztése, kialakítása

(A közszolgáltatás és nonprofit módon üzemeltetett szolgáltatás közösségi célú funkciónak számít és nem tekinthető gazdaságélénkítésnek.)

II. Közösségi célú tevékenységek

- a) 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő terek, közterületek burkolatának felújítása, rekonstrukciója, építése, beleértve a meglévő építmények, burkolatok bontását, szükséges közművek kiváltását, földbe helyezését, új közlekedési és térburkolatok építését, közvilágítás korszerűsítését, kiépítését, utcabútorok elhelyezését, növényzet telepítést, extenzív zöldfalak, vízfelületek kialakítását.
- b) Többségi önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság vagy állami tulajdonban lévő építmény korszerűsítése, átalakítása, bővítése, indokolt esetben új építése közösségi céllal:
 - b1) közcélokat szolgáló sport- és szabadidős létesítmények, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,
 - b2) közösségi vagy kulturális tevékenységet magában foglaló épület és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés (jármű beszerzés nem támogatott);
 - b3) szabadtéri színpad és ahhoz tartozó kiszolgáló építmény építése, valamint az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés;
 - b4) nonprofit szolgáltatóház és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés, amely térítésmentesen nyújt közcélú szolgáltatásokat,
 - b5) ingyenesen használható nyilvános mosdó, pelenkázó építése, korszerűsítése.
- c) ingyenesen használható parkolási infrastruktúra kialakítása;

III. IKT és okos település fejlesztések

- a) hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása a kistépülési központokban a településen élők digitális felzárkózását elősegítve,
- b) a településüzemeltetést támogató valós idejű települési monitoring rendszerek, okoshálózatok (smart grid) kialakítása,
- c) 10 000 fő feletti városokban¹¹ parkolással kapcsolatos smart city fejlesztések,
- d) okos közterület fejlesztések,
- e) közösségi gazdaság (shared economy) fejlesztések települési infrastruktúrájának megteremtése,
- f) önkormányzatok felkészítését, az okos település fejlesztések átgondolt, megalapozott, a helyi igényeknek megfelelő megvalósítása érdekében az okos város termékek és fejlesztések minőségbiztosításának és kapcsolódó projektmenedzsmentjének támogatása Digitális Jólét Program (Okos Város Piacter digitális platform), a „központi elemek és szolgáltatások esetében az okos város központi platformszolgáltatás létrehozásáról és működtetéséről” szóló

¹¹ KSH helységnévtár 2021.01.01-i adatai alapján

D) Fenntartható közlekedésfejlesztés:

Fenntartható közlekedésfejlesztési tevékenység esetében kötelező a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló akció, tevékenység megvalósítása, amelyek elsődlegesen a helyi lakosságot célozzák.

I. Kerékpárosbarát fejlesztések

Minden település esetében: kizárólag a Kerékpárforgalmi Hálózati Tervhez (KHT) – és amennyiben rendelkezésre áll, megyei kerékpárforgalmi főhálózati tervhez (MKFT) – illeszkedő fejlesztések támogathatók. Ehhez kapcsolódóan támogatható a projekt keretében KHT készítése, illetve meglévő KHT felülvizsgálata, aktualizálása. A KHT készítésének költsége csak egy projektben számolható el. Több támogatási kérelem benyújtása esetén a meglévő KHT felülvizsgálatának, aktualizálásának költsége szintén csak az egyik projektben számolható el. A KHT felülvizsgálata, aktualizálása során szükséges vizsgálni és bemutatni a KHT-ban az adott MKFT-hez való illeszkedést. Az MKFT rendelkezésre állásával és elérhetőségével kapcsolatban a támogatást igénylőnek egyeztetnie szükséges az érintett vármegyei önkormányzattal, melyről külön alátámasztó dokumentum csatolása nem szükséges, elegendő arra röviden kitérni a KHT-ban.

- a) **Teljes település vagy településrész közlekedési úthálózatának kerékpárosbaráttá alakítása** kerékpárforgalmi létesítmények kijelölésével, építésével, forgalomcsillapítási beavatkozásokkal.
- b) **Kerékpárforgalmi útvonal kialakítása:**
 - b1) településeket összekötő útvonallal,
 - b2) településközpont és lakott területen kívül elérhető lakott településrész között;
 - b3) településrészek között;
 - b4) országos közút teljes átkelési szakasza vagy annak egy funkcionális egysége (pl.: településközpont és a település szélén egy lakóterület közötti szakasz) mentén;
 - b5) a lakott területen kívül elhelyezkedő munkahelyek és a település belterülete között.

II. Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés:

- a) **Forgalomcsillapítás:** a fenntartható települési közlekedés, valamint az élhetőbb városi, települési környezet megteremtése érdekében. Például:
 - a1) gépjárműforgalmat csökkentő- vagy korlátozó átépítések, bontások, forgalomtechnikai beavatkozások, forgalmi rend átalakítása stb. (lásd e-ÚT 03.02.12 Közutak forgalomcsillapítása), ideértve például:
 - o vonali sebességkorlátozás,
 - o korlátozott sebességű övezet kijelölése,
 - o lakó-pihenő övezet kialakítása,
 - o gyalogos vagy gyalogos-és kerékpáros övezet létrehozása,
 - o sétáló utca kialakítása,
 - o behajtás korlátozás,
 - o egyirányú utca kialakítása,
 - o egyirányú utcában kétirányú kerékpározás engedélyezése,
 - o zsákutca létrehozása kerékpáros továbbvezetéssel,
 - o sebességcsökkentő küszöb (fekvőrendőr) építése,
 - o az útburkolat pályaszintjének emelése a keresztező gyalogosok és kerékpárosok elsőbbségének kihangsúlyozására,
 - o vízszintes kitérítés, sávelhúzás kialakítása a meglévő keresztmetszeti elemek átrendezésével, pl.: egyirányú utcában a parkolók szakaszos oldalváltásával, vagy zöld szigetek létrehozásával,

¹² Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. által kiadott, Okos város fejlesztési modell módszertani útmutató c. dokumentum alapján. Elérhetősége: <http://lechnerkozpont.hu/doc/okos-varos/okos-varos-fejlesztési-modell-módszertani-utmutato-20171130.pdf>

- mindezek tetszőleges/szükséges kombinációja.
- a2) intelligens fenntartható városi, települési közlekedést elősegítő informatikai, forgalomirányítási rendszerek fejlesztése, kialakítása;
- a3) települési parkolási rendszer infrastrukturális és/vagy informatikai korszerűsítése, fejlesztése, kiépítése, amennyiben a beruházás hozzájárul a városközponti területeken áthaladó meglévő gépjárműforgalom mértékének és sebességének a csökkentéséhez (parkolóházak, mélygarázsok, parkolóhelyek, B+R-ek létesítése, kialakítása);
- a4) alternatív, elkerülő útvonalak létesítése.
- b) **Közlekedésbiztonsági beruházás, például:**
 - b1) gyalogátkelőhelyek és kerékpáros átvezetések kialakítása, kivilágítása, fejlesztése;
 - b2) csomópontok forgalomlassító és csillapító átépítése, fejlesztése, kialakítása;
 - b3) településkapuk kiépítése;
 - b4) közlekedésbiztonsági intézkedések megvalósítása egyéb eszközökkel, forgalmi sávok újraosztása, szűkítése stb.
- c) **Közterületi közlekedési felületek akadálymentesítése:** a fogyatékkal élők vagy bármilyen probléma miatt nehezen közlekedők mobilitásának, foglalkoztatottságának a segítése érdekében.
Például: közösségi vagy egyéni közlekedésben, a mozgáskorlátozott vagy problémás közlekedésű csoportok munkába jutásához és mindennapi közlekedéshez használt infrastruktúra akadálymentes ki- és átalakítása.
- d) **Fenntartható mobilitási terv (ún. SUMP) elkészítése, meglévő felülvizsgálata.**

III. Közüti közösségi közlekedés fejlesztése:

- a) **Forgalmi épületek, forgalmi pálya fejlesztése:**
 - a1) Autóbusz-állomások, közúti közösségi közlekedési decentrumok és kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése, bővítése, fejlesztése, felújítása.
 - a2) Közúti közösségi közlekedés részére elkülönített, vagy közös kerékpáros és közösségi közlekedés számára egyaránt használható buszsávok kialakítása.
 - a3) Az autóbusz-közlekedés alap-infrastrukturális feltételeinek a fejlesztése buszöblök, megállóhelyek, váróhelyiségek, esőbeálló, autóbusz fordulók kialakításával, felújításával, fejlesztésével, fizikai állapotának javításával, melyhez az utasok leszállítását szolgáló előírás szerinti autóbusz megálló, peron felújítása, kiépítése, továbbá a szükséges akadálymentes járdakapcsolatok kiépítése is kapcsolódhat.
 - a4) A közúti közösségi közlekedéshez kapcsolódó intermodális kapcsolatok, decentrumok, átszállási pontok fejlesztése, az utazási láncok egyes elemeinek a kiépítése.
Pl.: B+R, K+R parkolók, tárolók, rekeszek kiépítésével, kihelyezésével, P+R parkolók létesítésével, közúti közösségi közlekedési szolgáltatás esetében is funkcióval rendelkező – adott esetben a kötőtpályás közösségi közlekedéssel közös – infrastrukturális elemek felújítása, korszerűsítése, kiépítése (pl.: közös megálló, utaskiszolgáló, utasváró területek, meglévő kerékpárparkolók kapacitásbővítése stb. elemek esetében).
Az intermodális fejlesztés kizárólag a közforgalmú, közszolgáltatás nyújtásához szükséges infrastrukturális és IKT elemek fejlesztésére terjedhet ki.
- b) **Forgalomirányítás, utastájékoztató, elektronikus jegyrendszer fejlesztése:**
 - b1) Az autóbusz közlekedéshez kapcsolódó forgalomirányítási központok, rendszerek, a közösségi közlekedés előnyben részesítését segítő forgalomtechnikai eszközök fejlesztése, kiépítése. Autóbusz közlekedéshez kapcsolódó informatikai rendszerek és kapcsolódó infrastruktúrájának a fejlesztése. Jelzőlámpás előnyben részesítés kialakítása, az ehhez szükséges eszközök és infrastruktúra kialakítása, beszerzése.
 - b2) Autóbusz közlekedéshez kapcsolódóan valós idejű adatokon alapuló utastájékoztató rendszer kialakítása, fejlesztése. Az utastájékoztató rendszer részben a kötőtpályás és a vízi úti közösségi közlekedés utastájékoztatóját is elláthatja. A nem elektronikus megállóhelyi utastájékoztató táblák kihelyezése a forgalmi pálya építési beruházásaihoz kapcsolódóan támogatható.
 - b3) Helyi közösségi közlekedés interoperábilis elektronikus jegyrendszerének a kialakítása, fejlesztése, és országos rendszerbe történő illesztése.

E) Hulladékkezelés, kármentesítés

I. 100%-ban önkormányzati tulajdonú, települési szilárd hulladéklerakók kármentesítése

- a) rekultivációs terv alapján a bezárt hulladéklerakók környezeti veszélyességének csökkentése; hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, hulladéklerakó lezárása, új területhasználat előkészítése, tájba illesztése;
- b) környezetvédelmi hatóság előírása esetén a szükséges monitoringrendszer kiépítése.

II. Illegális hulladéklerakók felszámolása

- a) 2012. évi CLXXXV. törvény 61. § (4) bekezdése alapján közterületen jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, terület helyreállítása

III. 100%-ban önkormányzati tulajdonú barnamezős területek hasznosítása, kármentesítése

- a) barnamezős területek szennyezettségének kármentesítési tényfeltáró vizsgálatai;
- b) barnamezős területek építményeinek, műtárgyak bontása, bontott anyagok helyben történő újrahasználat/újrahasznosítása vagy – amennyiben ez nem lehetséges – elszállítása, kezelése, ártalmatlanítása;
- c) barnamezős területek új területhasználatának előkészítése a szükséges alpinfrastruktúra kiépítéssel;
- d) szennyezett földtani közeg és felszín alatti víz környezetvédelmi hatósági előírások szerinti kármentesítése, szennyezett anyagok elszállítása, ártalmatlanítása;
- e) kármentesítés biológiai módszerekkel (fitoremediációval, mikrobiológiai módszerekkel), mentesített terület zöldinfrastruktúrába illesztése;
- f) környezetvédelmi hatóság előírása alapján – a tervezett területhasználatához illeszkedően – a kármentesítési beavatkozás előkészítése, tervezése és végrehajtása, monitoringrendszer kiépítése.

2.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

- a) Nyilvánosság biztosítása – „ÁÚF 21-27” c. dokumentum 10. fejezete és a Felhívás 6.2. 1) pontja alapján;
- b) Akadálymentesítés – amennyiben releváns, a Felhívás 2.3. fejezetében az akadálymentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- c) Projektarányos infokommunikációs akadálymentesítés, amennyiben releváns;
- d) Azbesztmentesítés – amennyiben releváns a Felhívás 2.3. fejezetében az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján (szórt azbeszt mentesítése teljes épületre vonatkozóan kötelező, egyéb azbeszt tartalmú anyagok mentesítése projektarányosan, azaz minden beruházással érintett épületszerkezet esetében kötelező);
- e) Energiahatékonysági és a megújuló energia felhasználás bővítése szempontok érvényesítése – amennyiben releváns, a Felhívás 2.3. fejezetében az energiahatékonysági szempontok érvényesítésére vonatkozó feltételek alapján;
- f) Szemléletformáló akció, tevékenység végrehajtása a 2.1 A) és D) főtevékenységekhez kapcsolódóan, amelyek elsődlegesen a helyi lakosságot célozzák.

2.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

A választható, önállóan nem támogatható tevékenységek a Felhívás 2.1.1 pontjában felsorolt bármely – akár eltérő főtevékenységhez kapcsolódó – önállóan támogatható tevékenységgel együtt támogathatóak.

- a) Helyi klímastratégia készítése
 - b) Önállóan támogatható tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó önkormányzati tulajdonú **belterületi közutak fejlesztése**, amennyiben ahhoz fenntartható közlekedési mód nem kapcsolódik (pl.: kerékpáros vagy közösségi közlekedés):
 - b1) utak burkolatának és alépítményeinek építése, átépítése, felújítása, szélesítése, korszerűsítése,
 - b2) csomópontok kialakítása, fejlesztése, átalakítása.
 - b3) balesetveszélyes útszakaszok ívkorrekciója.
- A PET-ben szükséges bemutatni, hogyan kapcsolódik más önállóan támogatható tevékenységhez. Pontszerű belterületi útfejlesztés nem támogatható.
A projekt elszámolható összköltségének legfeljebb 20%-a számolható el erre a tevékenységre. (Lásd Felhívás 7.5 pont.)
- c) ITS vagy településfejlesztési terv elkészítése, felülvizsgálata, módosítása.
 - d) Települési szintű körforgásos gazdasági stratégiák kidolgozása vagy körforgásos gazdasági elemek integrálása meglévő stratégiákba (pl. gazdaságfejlesztési stratégiába).
 - e) A fejlesztéssel érintett építmények használatához szükséges közművek bekötése, bővítése, felújítása, korszerűsítése, védelembe helyezése, továbbá a támogatható tevékenységek megvalósításához közterületen szükséges közművek kiváltása, földbehelyezése.
 - f) 2.1.1. pontban meghatározott tevékenységekhez kapcsolódóan elektromos járművek használatához szükséges töltőberendezés kiépítése a beruházás környezetében, amennyiben a projekt keretében parkolóhely fejlesztése, létesítése valósul meg, a Felhívás 2.3 pont vonatkozó alpontjában található szakmai elvárások betartásával.

I. Települési kékinfrastruktúra fejlesztése (vízgazdálkodási beavatkozások) esetén:

- a) Felszíni vízelvezetést kiegészítő, a vízszintet szabályozó rendszer kialakítása, kizárólag a magas talajvízállású, vagy karsztvíz fakadóvízes területeken.
- b) Csapadécsatorna-hálózat építéssel közvetlenül érintett, a beruházás során sérült közúthálózat burkolat, buszöböl, járda, kapubejáró, parkoló felület beruházás előttivel azonos típusú burkolattal történő helyreállítása (teljes útburkolat felújítása kizárólag indokolt esetben lehetséges), átereszek átépítése, bővítése.
- c) Szennyező források kizárása (szűrőmezők, hordalékfogók létesítése).
- d) Töltéskorona burkolat építése közüzalékos kivitelben.
- e) Növényzet telepítése, helyreállítása a létesítményekhez tartozó területen a kék-zöldinfrastruktúra zöldfelületi elemeinek folytonosságának biztosítása beleértve az előírások szerinti parti sávot is (természeti védelem alatt álló területen a telepítendő fajok kiválasztásánál a táji, természeti jellemzőket is figyelembe kell venni).
- f) Keresztező műtárgyak kiváltása, kiépítése, átépítése, felújítása, rekonstrukciója, amennyiben indokolt.
- g) Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) elkészítése, aktualizálása.
- h) A meglévő növényállomány megóvását szolgáló beavatkozások (faápolás, favédelem, gyökérvédelem stb.).
- i) Szemléletformáló, a vizek helyben tartását és megfelelő fenntartást, az elkészült infrastruktúra és kataszter használatának bemutatását népszerűsítését segítő akciók, programok, kiadványok.

II. Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése esetén:

- a) Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akcióterv és kataszter készítése.
- b) A zöldterület jellegzetes stílusjegyeit hordozó, az építészeti örökség részét képező műtárgyak, táj- és kertépítészeti alkotások megőrző, helyreállító rekonstrukciója.

- c) Komposztáló létesítése az érintett zöldterületen képződött zöldhulladék hasznosítására; szelektív hulladékgyűjtés elősegítése.
- d) Szükséges építmények és műtárgyak bontása, növényirtás, hulladék elszállítás.
- e) A meglévő növényállomány megóvását szolgáló beavatkozások (faápolás, favédelem, gyökérvédelem stb.).

III. **Közösségi, kulturális, sportolási infrastruktúra, IKT és okos települési fejlesztések esetén:**

- a) Közterületi térfigyelő kamerarendszer kialakítása, telepítése.
- b) Közterületi wi-fi hálózat kialakítása.
- c) Szemléletformáló, az előkészítés és tervezés során az érintettek bevonását célzó vagy az elkészült infrastruktúra használatának bemutatását és népszerűsítését segítő akciók, programok, kiadványok, applikációk.

IV. **Fenntartható közlekedésfejlesztés esetén:**

- a) **Önkormányzati és/vagy állami közutak, hidak építése, fejlesztése, felújítása**, amennyiben a beruházás megvalósításával a fenntartható közlekedést szolgáló cél, különösen kerékpárosbarát fejlesztés valósul meg a Felhívás 2.3. fejezetének IV. 8) pontja szerinti feltételekkel.
- b) **Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése:**
 - b1) az üzemi műszaki előírásnak megfelelő korszerűsítés (pl.: szélesítés) érdekében, vagy
 - b2) létesítményváltás (pl.: egyoldali, kétirányú létesítmény kétoldali, egyirányú létesítménnyé fejlesztése stb.) esetén; vagy
 - b3) ha az érintett szakasz burkolatminősége vagy típusa a közlekedésbiztonságot veszélyezteti.
- c) **Kerékpártámaszok, kerékpárparkolók, egyéb kiegészítők és B+R kerékpártárolók építése, beszerzése, elhelyezése, üzemi műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok műszaki előírásnak megfelelőre cserélése.** Kerékpártámaszokat, parkolókat vagy tárolókat csak mindenki számára hozzáférhetően lehet elhelyezni. B+R rendszerek kialakításával szükség szerint térfigyelőrendszer is telepíthető.
- d) **Gyalogos közlekedéshez kapcsolódó infrastruktúra kiépítése, felújítása lakott területen belül:**
 - d1) gyalogos és kerékpáros felületek elválasztása; vagy
 - d2) a közlekedésbiztonság javítása; vagy
 - d3) az akadálymentesítés megvalósítása; vagy
 - d4) a már kiépült kerékpárutak mellett hiányzó járda szakaszok pótlása érdekében; vagy
 - d5) gyalogos hidak építése, felújítása.
- e) **Automata forgalomszámláló eszközök telepítése** a gépjármű és/vagy a kerékpáros forgalom számlálása érdekében (forgalomcsillapítás megvalósítása esetén az átmenő forgalom mértékének csökkenésének igazolásához kötelező legalább a jellemző helye(ke)n telepíteni, egyéb tevékenységeknél választható a telepítése).
- f) **Csomópontok, átvezetések átalakítása és kialakítása** a fenntartható (gyalogos, kerékpáros, közösségi) közlekedési módok közlekedésbiztonságának a fokozása, előnyben részesítése, és akadálymentes áthaladása érdekében (pl.: interaktív, kizárólag kerékpáros érkezésekor villogó táblák telepítése, kerékpáros útvonalak vasútvonalakon történő biztonságos átvezetése a szükséges forgalomtechnikai és infrastrukturális munkákkal együtt stb.).
- g) **Kerékpáros pihenőhely kiépítése** az 5 kilométernél hosszabb külterületi kerékpáros útvonal esetében az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Üzemi Műszaki Előírásban foglaltak szerint.
- h) **Kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek a beszerzése** (amennyiben az adott géphez az eszköz-adapterek opcionálisan választhatók, úgy téli- és nyári adapterekkel együtt), vagy **meglévő gépekhez** a kerékpárforgalmi létesítmény fenntartásához szükséges **adapterek beszerzése**.
- i) Kerékpáros útvonalak megvilágításához kapcsolódó beszerzések közül a kerékpáros útvonal és egyéb közlekedési útvonalak kereszteződéséhez kapcsolódó, az átkelések biztonságát

fokozó **megvilágítások beszerzése és elhelyezése**, vagy a hatósági előírások alapján előírt **közüvilágítás kialakítása**. Javasolt a fenntartható, pl.: napelemes világítás kialakítása.

- j) **A támogatható tevékenységek megvalósításához szükséges alábbi munkálatok elvégzése:**
- j1) csapadékvíz-elvezetés kiépítése, átépítése;
 - j2) forgalomtechnikai tevékenységek;
 - j3) műtárgyépítés és felújítás;
 - j4) vasúti átjárók építése, korszerűsítése, felújítása a járművek, kerékpárosok, gyalogosok biztonságos közlekedése érdekében;
 - j5) komplex terület-előkészítési munkák (bontás, tereprendezés, kármentesítés, löszmentesítés, régészet stb.), illetve
 - j6) szakhatósági engedélyben előírt munkák.
- k) **Zöldfelület-építési, átalakítási munkák** a fenti tevékenységek helyrajzi számain az infrastrukturális beavatkozások közvetlen környezetében, vagy a fenntartható városi, települési közlekedés környezetének a megteremtéséhez (amelynek része lehet a növénytelepítés és árnyékolástechnika stb.). A meglévő növényállomány megóvását szolgáló beavatkozások (faápolás, favédelem, gyökérvédelem stb.).
- l) **Innovatív kerékpárosbarát műszaki megoldások alkalmazása** a támogatóval és szakmai szervezetekkel lefolytatott előzetes szakmai konzultáció és egyetértés alapján.
- m) **Kerékpárszállítási lehetőség kialakítása** a közösségi közlekedés járművein.
- n) A beruházásokhoz kapcsolódóan **megújuló energiaforrások telepítése, bevonása**.

V. Hulladékkezelés, kármentesítés esetén:

- a) Kapcsolódó kármentesítési munkák, amennyiben főtevékenységként nem támogatott.
- b) Önkormányzati tulajdonú barnamezős területek alpinfrastruktúrájának kiépítése (gáz, ivóvíz, szennyvíz-csatorna, utak és közvilágítás, elektromos vezetékhálózat, távközlési és kommunikációs hálózat).
- c) Települési zöldhulladék hasznosítás érdekében a szükséges építmények építése, meglévő épületek átalakítása, bővítése, valamint szükséges eszközbeszerzés (pl. szárítók, aprítók, komposztálók).
- d) Szemléletformálás.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A Felhívás 2.1.1. B) I. a) – j), 2.1.1. C) II. a) - kivéve a közművek kiváltása, földbe helyezésének támogatása -, 2.1.1. C) II. b5), c), 2.1.1. C) III. a)-f), 2.1.1. D) I. a)-b), 2.1.1. D) II. a1), a4), b), c), d), 2.1.1. C) III. a3), 2.1.1 E) III. a), c), 2.1.2.2. a)-f¹³) – az e) pont kivételével, 2.1.2.2 I. a)-i) – az f) pont kivételével, 2.1.2.2. II. a), c)-e), 2.1.2.2. III. a)-c), 2.1.2.2. IV. a)-j), 2.1.2.2. V. a), c), d), pontjai alapján támogatható tevékenységek abban az esetben nem tartalmazzák az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatást, amennyiben ezen tevékenységek nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett gazdasági tevékenységnek.

A Felhívás 2.1.1. C) II. b2)-b4), 2.1.2.2. II. b) pontjai alapján támogatható tevékenységek abban az esetben nem tartalmazzák az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatást, amennyiben ezen tevékenységek olyan kulturális tevékenység megvalósításához kapcsolódnak, amelyek nem minősülnek gazdasági tevékenységnek.¹⁴

¹³ A 2.1.2.2 f) pontja szerinti elektromos töltőberendezés kiépítésének támogatása kizárólag abban az esetben nem tartalmaz állami támogatást, amennyiben olyan infrastruktúra részeként kerül megvalósításra, amelynek támogatása szintén nem minősül állami támogatásnak az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében.

¹⁴ Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló európai bizottsági közlemény 34. pontja értelmében a nagyközönség számára térítésmentesen hozzáférhető kulturális tevékenység vagy a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység állami finanszírozása tisztán társadalmi és kulturális célt szolgál, ami nem gazdasági jellegű. Hasonlóképpen az, hogy egy kulturális intézmény látogatóinak vagy a nagyközönség számára nyitott kulturális tevékenység vagy a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység résztvevőinek pénzügyi

A Felhívás 2.1.1. A) I.-IV., 2.1.1. C) II. a) közművek kiváltása, földbe helyezése, 2.1.1. E. III. c), 2.1.2.2. e), 2.1.2.2. I. f), 2.1.2.2. V. b), pontjai alapján támogatható tevékenységek abban az esetben nem tartalmazzák az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatást, amennyiben a támogatást igénylő a támogatott tevékenység végzése vonatkozásában az uniós joggal összhangban létrehozott jogi monopóliummal rendelkezik.¹⁵

A Felhívás 2.1.1. C) II. b1) pontja alapján támogatható tevékenységek abban az esetben nem tartalmazzák az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatást, amennyiben az érintett létesítmény elsődlegesen utánpótlás-, diák- és amatőr sporttevékenységre szolgál, és a gazdasági célú használat [ennek minősül a hivatásos sporttevékenység, a bérbeadás (beleértve a saját sporttevékenységként végzett utánpótlás és amatőr sportcélút is), vásárok, konferenciák, koncertek, egyéb kulturális rendezvények tartása stb.] mértéke nem haladja meg a létesítmény tényleges teljes éves kapacitásának 20%-át (korlátozott mértékű gazdasági célú használat).

A Felhívás 2.1.1. E. III. c), 2.1.2.2. V. b) pontjai alapján támogatható tevékenységek abban az esetben nem tartalmazzák az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatást, amennyiben olyan állami tulajdonú földterület beépítésre való előkészítésének támogatása a cél, amely nem minősül gazdasági tevékenységnek.¹⁶

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása a fentiek alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül, az a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet alapján uniós versenyjogi szempontból az alábbi jogcímen, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó szabályok alapján valósíthatók meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
2.1.1 C. I. a) a1 kereskedelmi és/vagy szolgáltató terek, építmények, valamint vendéglátó egységek és az alapműködéséhez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. I. a) a2 profittermelő módon üzemeltetett sport- és szabadidős létesítmény, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alapműködéséhez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 33., 35.	sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 49. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás

hozzájárulást kellene fizetniük, amely a valódi költségeknek csupán egy töredékét fedezi (maximum 50%-át), nem változtat az említett tevékenység nem gazdasági jellegén, mivel nem tekinthető a nyújtott szolgáltatás valódi díjazásának, így esetükben nem kell az uniós állami támogatási szabályokat alkalmazni. Azaz ha a kulturális tevékenységből származó piaci bevétel (pl. jegyárbevétele) nem haladja meg a kulturális tevékenység tényleges költségeinek a felét, a tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek.

¹⁵ Nem versenyez hasonló (liberalizált) szolgáltatásokkal, valamint a szabályozási környezet alapján más liberalizált földrajzi- vagy termékpiacra nem tevékenykedhet. Ha a támogatást igénylő vállalkozás egy másik liberalizált (földrajzi és/vagy termék-) piacon is működik, ki kell zárni a kereszttámogatást (a többi tevékenységtől elkülönült könyvelés, a költségek és a bevételek elkülönítése), valamint a jogi monopólium tárgyát képező tevékenységre nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre nem veheti igénybe.

¹⁶ A Bizottság 2014. március 27-i határozata a Németország által a GRW ipari, kereskedelmi és lakossági használatra való területfejlesztési programhoz nyújtott SA.36346 állami támogatásról (HL C 141., 2014.5.9., 1. o.). Az állami tulajdonú földterület helyi hatóságok általi revitalizációját (beleértve a mentesítést is) támogató intézkedéssel összefüggésben a Bizottság azt állapította meg, hogy az állami tulajdonú földterület beépítésre való előkészítése és a közművekre (víz, gáz, szennyvíz és villamos energia), valamint a közlekedési hálózatokra (vasút és közút) való rákötésének biztosítása nem gazdasági tevékenység, hanem az állam közfeladatainak részét képezi, mégpedig a földterület nyújtását és felügyeletét a helyi város- és területfejlesztési terveknek megfelelően.

		[638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. I. a) a3 profittermelő módon üzemeltetett rendezvény- és konferenciaközpont és az alpműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés,	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. I. a) a4 díjfizetés ellenében használható nyilvános mosdó, pelenkázó	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. I. b) díjfizetés ellenében használható parkolási infrastruktúra fejlesztése, kialakítása	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. II. a) pontban felsorolt tevékenységek	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 37.	közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 56. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. II. b) b1 közcélokat szolgáló sport- és szabadidős létesítmények, a létesítmény működéséhez kapcsolódó kiszolgáló építmény és az alpműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 33., 35.	sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 49. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. II. b) b2 közösségi vagy kulturális tevékenységet magában foglaló épület korszerűsítése, átalakítása, bővítése és az alpműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzés	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 32., 35.	a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 48. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 C. III. IKT és okos település fejlesztések	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35.	általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1. D. II. a) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés keretében intelligens fenntartható városi, települési közlekedést elősegítő informatikai, forgalomirányítási rendszerek fejlesztése, kialakítása	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]

2.1.1. D. II. a) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés keretében parkolási rendszer infrastrukturális, és/vagy informatikai fejlesztése, parkolóházak, mélygarázsok, parkolóhelyek, B+R	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1. D. III. a) a1. Közúti közösségi közlekedés keretében autóbusz-állomások, közúti közösségi közlekedési decentrumok és kapcsolódó kiszolgáló létesítmények építése, bővítése, fejlesztése, felújítása	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 38.	személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 57. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1. D. III. a) a4. Közúti közösségi közlekedéshez kapcsolódó intermodális kapcsolatok, decentrumok, átszállási pontok fejlesztése, az utazási láncok egyes elemeinek a kiépítése.	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35., 38.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím], személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 57. alcím]
2.1.1. D. III. b) b2. Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében autóbusz közlekedéshez kapcsolódóan valós idejű adatokon alapuló utastájékoztató rendszer kialakítása, fejlesztése	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 38.	személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 57. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1. D. III. b) b3. Közúti közösségi közlekedési fejlesztés keretében helyi közösségi közlekedés interoperábilis elektronikus jegyrendszerének a kialakítása, fejlesztése, és országos rendszerbe történő illesztése.	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 38.	személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 57. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 E. I, 100%-ban önkormányzati tulajdonú, települési szilárd hulladéklerakók kármentesítése	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 24., 35., 37.	a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás

		[638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 40. alcím], közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 56. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 E. II, Illegális hulladéklerakók felszámolása	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 24., 35., 37.	a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 40. alcím], közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 56. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.1 E. III. b), d), e) és f) Többségi önkormányzati tulajdonú barnamezős területek kármentesítése	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 24., 35.	a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 40. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]

2.1.1 E. III. c) Barnamezős területeken a szükséges alapinfrastruktúra kiépítése	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 24., 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természet alapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 40. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.2.2 e) A fejlesztéssel érintett építményekhez használatához szükséges közművek bekötése, bővítése, felújítása, korszerűsítése, védelembe helyezése, továbbá a támogatható tevékenységek megvalósításához közterületen szükséges közművek kiváltása.	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 17., 24., 32., 33., 34., 35., 37., 38.	A kivitelezendő projekt támogatási kategóriájával azonos
2.1.2.2. f) Elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltőberendezés kiépítése	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 17., 35.	A kapcsolódó önállóan támogatható tevékenységgel azonos támogatási kategória vagy általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.2.2. IV. l) Innovatív kerékpárbarát műszaki megoldások	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35.	általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.2.2. IV. m) Kerékpárszállítási lehetőség kialakítása a közösségi közlekedés járművein	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 38.	általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím], személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 57. alcím]
2.1.2.2. IV. n) Beruházáshoz kapcsolódóan megújuló energiaforrások telepítése, bevonása;	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 17., 24., 32., 33., 34., 35., 37., 38.	A kivitelezendő projekt támogatási kategóriájával azonos

2.1.2.2. V. b) Önkormányzati tulajdonú barnamezős területek alapinfrastruktúrájának kiépítése	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 34., 35.	helyi infrastruktúrára irányuló támogatás, általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
2.1.2.2. V. c) Települési zöldhulladék hasznosítás érdekében a szükséges építmények építése, meglévő épületek átalakítása, bővítése, valamint szükséges eszközbeszerzés (pl. szárítók, aprítók, komposztálók)	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 37.	közzolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 56. alcím], általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
A támogatási kérelem benyújtása előtt a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek (amennyiben a támogatási kérelem benyújtását megelőzően felmerült előkészítési költség állami támogatással érintett tevékenységhez kapcsolódik)	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35., 37.	Amennyiben a Kedvezményezett a kérelem benyújtása előtt megkötött közzolgáltatási szerződéssel rendelkezik, akkor közzolgáltatásért járó ellentételezés [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 56. alcím], ellenkező esetben általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]
Az átalányköltség állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységre eső része	638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 15. § 35.	általános csekély összegű (de minimis) támogatás [638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet I-II. fejezet és 53. alcím]

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

I. Általános elvárások

1. Energiahatékonysági és a megújuló energia felhasználás bővítése szempontok érvényesítése:

Az energiahatékonysági szempontok érvényesítése jelen Felhívás keretében horizontális követelményként kerül teljesítésre. A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíthetők az energiahatékonysági korszerűsítés szempontjai az épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése (pl.: utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje) és/vagy a fűtési és/vagy HMV (használati meleg víz) rendszer korszerűsítése révén.

A megvalósuló tevékenységek tekintetében releváns esetben kötelezően alkalmazandó a Felhívás 6.2. pontjában meghatározott költségarányosítás.

Amennyiben a fejlesztéssel (felújítással, átalakítással, bővítéssel, új építéssel) érintett épület az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, úgy arra vonatkozóan a rendeletben foglalt előírások, továbbá az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet¹⁷ fejlesztés időpontjában hatályos szabályozása alkalmazandók.

A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás jogszabályi előírásoknak való megfeleléseit tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani az első mérőföldköig.

¹⁷ 2023. november 1-től a 9/2023. (V. 25.) ÉKM rendelet.

2. Azbesztmentesítés:

Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. Kötelező továbbá projektarányos módon minden egyéb azbeszttartalmú szerkezet mentesítése. A projekttel nem érintett épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban javasolt és elszámolható a felhívás keretében.

3. Akadálymentesítés:

Közszolgáltatást¹⁸ végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész érintettsége esetében:

a) Épület bővítése, felújítása, átalakítása esetén a beruházásnak az alábbi, akadálymentesítési követelményeknek kell megfelelni:

Biztosítani szükséges:

- **az intézményhez, szolgáltatáshoz kapcsolódóan legalább egy akadálymentes parkolót,**
- **az épület főbejáratának vagy egy másik bejárat akadálymentesítését (elérési útvonal biztosításával),**
- **legalább egy akadálymentes mosdó kialakítását (elérési útvonal biztosításával):** Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg kell oldani az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.
- **projektarányos akadálymentesítést:** Ez festés/mázolásnál a vakok és gyengén látók érdekében, a megfelelő szíkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása). Elektromos hálózat teljes felújításánál pl.: a helyiségek kapcsolóit a mozgáskorlátozottak számára elérhető magasságba kell áthelyezni.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az OTÉK akadálymentesítés szempontjából releváns előírásainak betartása¹⁹.

Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlasként a Felhívás mellékletét képező „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag az alábbi esetekben lehetséges:

- amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása. Erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.
 - az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek esetén. Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok esetében. (Tervezői nyilatkozat műemléki védelemről)
- A fenti esetekben is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében” című dokumentum tartalmazza.

b) Új építés esetén teljeskörű (nem projektarányos) komplex akadálymentesítést kell megvalósítani.

Az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az OTÉK előírásainak kell megfelelni.

c) Bővítés, felújítás, átalakítás és új építés esetén egyaránt csak olyan projektjavaslatok valósíthatók meg, amelyek építési dokumentációja és/vagy építési engedélyezési

¹⁸ A közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

¹⁹ Az OTÉK, azaz a 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről 2024.12.31-ig hatályos. 2025.01.01-től hatályos alkalmazandó jogszabály a 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról,

tervdokumentációja, illetőleg az alapján, az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős vagy végleges és végrehajtható építési engedélye megfelel a hatályos OTÉK előírásainak. Az építési szabályoknak való megfelelést az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős vagy végleges és hatályos építési engedély bizonyítja. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetében tervezői nyilatkozat benyújtása szükséges arra vonatkozóan, hogy a projekt nem engedélyköteles és megfelel a hatályos OTÉK előírásainak.

d) Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása szükséges az alábbiak szerint:

- A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet szükséges benyújtani.
- A kivitelezés végén nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a projekt záró beszámolóban.

Gyalogos közlekedéshez kapcsolódó infrastruktúra kiépítése, felújítása, valamint közösségi közlekedési megállók és állomások esetében (pl.: járdák, gyalogátkelőhelyek, leszállóperonok) az e-ÚT 03.05.12 Akadálymentes közúti létesítmények c. Útügyi Műszaki Előírást, illetve az e-UT 03.07.25:2022 A gyalogosközlekedés közforgalmú létesítményeinek tervezése, valamint az e-ÚT 03.07.24. A közúti közösségi közlekedés (tömegközlekedés) pályáinak, utas- és járműforgalmi létesítményeinek tervezése Útügyi Műszaki Előírásban szereplő akadálymentesítési előírásokat, szempontokat kell figyelembe venni és alkalmazni. Attól eltérni megfelelően indokolt esetben lehetséges.

4. Közutak fejlesztése

- a) A projekt keretében fejlesztéssel (beleértve: új építés, felújítás, korszerűsítés stb.) érintett közutak és közforgalom elől el nem zárt magánutak esetében szükséges figyelembe venni az alábbi műszaki előírásokban szereplő, **aszfaltburkolatra vonatkozó minimum elvárásokat**:
- e-UT 06.03.21. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok rétegeinek követelményei
 - e-UT 05.02.11. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok keverékeinek követelményei

- b) A projekt keretében fejlesztendő út rendelkezik legalább az alábbi infrastruktúra kiépítettséggel:
- szennyvízcsatorna, víz, gáz;
 - vagy nyilatkozat arról, hogy az érintett szakaszon a gázellátás alternatív energiaellátással kiváltásra kerül;
 - vagy nyilatkozat arról, hogy a fenntartási időszak végéig az útburkolatot a támogatást igénylő vagy a támogatást igénylő hozzájárulásával más személy, szervezet nem bontja meg, szennyvízcsatornázást nem végez;
 - vagy nyilatkozat arról, hogy a szennyvízcsatornázást úgy oldja meg, hogy az útburkolatot és alépítményeit nem bontja meg a szabályozási szélességen belül, a szennyvízcsatornázást vagy egyéb vonalas infrastruktúra kiépítését az út mellett valósítja meg (burkolt árkot és zárt csapadékvíz elvezetést sem érintve vele).

A fentiek nem jelentik útfejlesztés esetén a közmű kiépítések támogathatóságát. Kizárólag a közmű kiváltások és új épületek építése esetén az azok használatához szükséges közművek kiépítése támogatható. Az infrastruktúra kialakítása során figyelemmel kell lenni a meglévő és tervezett növényállomány felszín feletti és felszín alatti térigényére.

- c) A közlekedésfejlesztési beruházást a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 8. § (1a) bekezdésével összhangban kell tervezni és megvalósítani: „A közutak tervezése, fejlesztése során úgy kell eljárni, hogy a biztonságos közlekedési feltételek valamennyi, a közúton közlekedni jogosult számára biztosítottak legyenek.”, ezért a gyalogos, a kerékpáros és a közösségi közlekedési módok biztonságos közlekedési feltételeinek a fejlesztését is tervezni szükséges a projektben, vagy be kell mutatni azok megvalósulását kapcsolódó projekt(ek) részeként a fenntartási időszak végéig.

A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeit az e-UT 03.04.13 Kerékpározható közutak tervezése Útügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint kell megvalósítani.

Gyalogos infrastruktúra fejlesztése esetében az e-UT 03.07.25:2022 A gyalogosközlekedés közforgalmú létesítményeinek tervezése, közösségi közlekedés fejlesztése esetében az e-ÚT

03.07.24. A közúti közösségi közlekedés (tömegközlekedés) pályáinak, utas- és járműforgalmi létesítményeinek tervezése Útügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint kell megvalósítani.

Közlekedésfejlesztés: út építése, korszerűsítése, felújítása, rekonstrukciója, korrekciója, forgalmi rend módosítás, forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonsági beavatkozások.

Út fogalma: a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút).

- d) A 2025.04.01-et követő benyújtási szakaszokra benyújtott támogatási kérelmek esetében az országos közutak építésével kapcsolatos minőségi követelmények megvalósulásának ellenőrzéséről szóló 29/2010. (IV. 7.) KHEM rendelet hatálya alá nem eső, aszfaltszerkezetű műtárgyak építésénél a megfelelőség ellenőrzése céljából a vállalkozóktól független megrendelői ellenőrző vizsgálatok elvégzésére szükséges. A minősítő vizsgálatokat a projekt kivitelezésekor hatályos e-ÚT 06.03.21 Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok rétegeinek követelményei c. útügyi műszaki előírás szerint kell végrehajtani, legalább az előírásban meghatározott minimális vizsgálati darabszámok 10%-ában.

5. Fenntartás, működtetés biztosítása

Elvárás, hogy a PET-ben kerüljön bemutatásra a megvalósítás utáni fenntartás, működés és működtetés biztosítása, amelynek legalább az alábbiakra ki kell térnie:

- Szükséges röviden bemutatni, hogy a támogatást igénylő milyen szervezeti és műszaki erőforrásokkal rendelkezik a fejlesztés min. 5 éves fenntartásának biztosításához.
- Pénzügyi oldalról kérjük a várható fenntartás általános és tartós forrásainak karbantartási, pótlási, javítási költségek és azok tervezett pénzügyi fedezete biztosításának rövid bemutatását.

6. Javasoljuk az alábbi jó gyakorlatok, szakmai iránymutatások, ajánlások figyelembe vételét:

- Hazai jó gyakorlatok: LIFE-MICACC PROJEKT²⁰
<https://vizmegtartomegoldasok.bm.hu/storage/dokumentumok/Adaptacios%20utmutato.pdf>
- VG22: https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/10B9EE2E-D889-4C94-815D-5CB2D53C846A/8_2_melleklet_Hidromorfologiai_es_Termeszettvedelmi_Jo_gyakorlatok.zip
- NWRM: Natural Water Retention Measures: - természetes víz visszatartó megoldások: <http://nwrn.eu/>
- Zöldinfrastruktúra: <https://www.hugbc.hu/hirek/zoldinfrastruktura-fuzetek-budapest-fovaros-onkormanyzata-megbizasabol/3936>
- Zöldinfrastruktúra Útmutató (2024): <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz#kapcsolodo-dokumentumok> – „Zöldinfrastruktúra Útmutató.pdf” c. dokumentum
- Közös kincsünk a víz – szemléletformáló anyag: https://mtvsz.hu/uploads/files/394x210_VIZ_gongyolt_szorolap_vegleges.pdf
- Nyilvános helyek, parkok hulladékgyűjtési rendszerének tervezéséhez: https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/tx_tevprojects/library/file_1614632638.pdf
- Green City – Zöldebb Városokért Mozgalom: <http://www.green-city.hu/green-city-zoldebb-varosokert-mozgalom>
- Magyar Mérnöki Kamara, Módszertani segédlet a települési vízkár-elhárítási tervek készítéséhez: <http://vpf.vizugy.hu/reg/ovf/doc/MMK%20telepulesi%20vizkarelharitasi%20tervek%20modszertani%20segedlete%202015%20aprilis.pdf>
- Az építéssel járó negatív hatások csökkentése érdekében javasolt különös figyelmet fordítani a kivitelezések során a lehető legkisebb környezeti terhelésre és építési terület igénybevételre.
- Javasolt az önkormányzati tulajdonú építményekben és munkahelyeken a zöld közbeszerzés elvei mentén (Felhívás 2.1.1. C. I. pontban található tevékenységek kapcsán) a hiteles környezetbarát védjeggyel (hazai Környezetbarát Termék Védjegy, EU ökocímke és egyéb nemzeti ökocímkek, ld. www.okocimke.hu) ellátott eszközök és termékek beszerzésének előnyben részesítése a projekt részeként, továbbá a szolgáltatások megrendelésekor is javasolt

²⁰ Duna Régió Stratégia Környezeti kockázatok kezelési prioritás terület szakmai támogatása mellett megvalósuló pályázat, <https://vizmegtartomegoldasok.bm.hu/hu>

a beszerzés során előnyben részesíteni a Környezetbarát Szolgáltatás Védjeggyel rendelkező szolgáltatásokat.

- A Felhívás 2.1.1. C. I. pontban található tevékenységek kapcsán az EU környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerének (EMAS) minősítését beszerezni a projekt megvalósítás befejezéséig. (<https://kovet.hu/emas/>)

7. Támogatási kérelmek tartalma, száma:

A felhívás keretében egy-egy támogatást igénylő/település több projektje is támogatásban részesülhet, továbbá egy-egy projekt több, egymáshoz fizikailag nem kapcsolódó megvalósítási helyszínt, beruházási elemet, főtevékenységet is ötvöző komplex fejlesztést is tartalmazhat.²¹

8. Az elektromos járművek használatához szükséges töltőberendezés kiépítése az alábbi elvárások szerint támogatható:

- a) Kizárólag a közúti közlekedésről 1988. évi I. törvény, valamint a 2014/94/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1804 Rendelete (AFIR) szerinti nyilvános töltőberendezések kiépítése támogatható.
- b) A töltőberendezéseket megkülönböztetés nélkül mindenki számára folyamatosan elérhetően kell kialakítani.
- c) A töltőberendezés telepítése és üzemeltetése során be kell tartani a közúti közlekedésről 1988. évi I. törvény, valamint az elektromobilitás szolgáltatás egyes kérdéseiről szóló 243/2019. (X. 22.) Korm. rendelet előírásait, műszaki követelményeit; továbbá a fenntartási időszakban kötelező üzemeltetni a töltőt (a vonatkozó jogszabályok betartásával).
- d) OCPP 1.6 vagy annál fejlettebb (ingyenes OCPP 2.0 és OCPP 2.0.1 távoli upgrade lehetőségét megteremtve)
 - CE jelöléssel rendelkezik, valamint megfelel a kültéri villamos berendezések létesítésére vonatkozó szabványok és előírások követelményeinek.
 - Burkolata az MSZ EN 60529 szabvány szerinti IP54 fokozatú, az MSZ EN 62262 szabványban leírt „IK 8” besorolású.
- e) Maximum fajlagos nettó költségek:
 1. Min. 7,4 kW max. 11 kW teljesítményű AC töltő esetében (akár fali töltőként kiépítve): 200.000 Ft
 2. Legalább 22kW teljesítményű AC töltő esetében: 1.690.000 Ft
 3. Legalább 22kW teljesítményű DC töltő esetében: 4.925.000 Ft
 4. Legalább 50kW és legfeljebb 99 kW teljesítményű DC töltő esetében: 10.400.000 Ft
 5. Legalább 50kW és legfeljebb 99kW teljesítményű DC töltő esetében (AC töltési lehetőséggel): 10.100.000 Ft
 6. Legalább 100kW teljesítményű DC töltő esetében: 15.300.000 Ft

9. Sport- és szabadidős infrastruktúrára vonatkozó speciális elvárások:

Az önkormányzati tulajdonú helyi sport- és szabadidős infrastruktúra fejlesztése esetében szükséges az egyenlő esélyű, szabad és korlátlan hozzáférést a fenntartási időszak végéig biztosítani. Erre vonatkozóan az 1. mérföldkő teljesítéséig kérjük a kedvezményezett nyilatkozatát csatolni. Amennyiben az érintett infrastruktúra használata a jellegéből adódóan időpont foglaláshoz is köthető, úgy szükséges annak esélyegyenlő módját bemutatni. Amennyiben a fejlesztett sport- vagy szabadidős infrastruktúra belépődíjhoz kötött (C főtevékenység I. a2) alpont esetében), úgy szükséges nyilatkozni a belépés diszkriminációmentességéről.

II. Az A) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- 1) A fejlesztést integrált települési vízgazdálkodási szemlélettel kell tervezni és megvalósítani, az Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedően. Városi jogállású települések esetében, valamint nem városi jogállású, de választható tevékenységként a projekt keretében

²¹ A felhívás mellékleteként megjelent vármegyei területspecifikus mellékletek az adott vármegyére vonatkozóan ettől eltérő szabályozást is tartalmazhatnak.

ilyen dokumentumot készítő települések számára további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy a településfejlesztési tervhez való illeszkedés.

Integrált Településfejlesztési Stratégiával egyenértékű dokumentum a TOP_Plusz-1.3.1-21 *Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása* c. Felhívás keretében közzétett Módszertani Kézikönyv szerint elkészített, és az Irányító Hatóság által elfogadott Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS).

Amennyiben a támogatási kérelemmel érintett település rendelkezik Települési Vízkárelhárítási Tervvel, úgy az 1. mérföldkö teljesítéséig szükséges annak csatolása és a tervezett fejlesztés ahhoz való illeszkedésének bemutatása. A terv felülvizsgálatának költsége elszámolható.

Az ITS és Települési Vízkárelhárítás Terv illeszkedéseket legkésőbb az 1. mérföldkö benyújtásakor igazolni szükséges, az ITVT illeszkedés igazolása legkésőbb a 2. mérföldkö elérésekor szükséges.

- 2) A fejlesztésnek illeszkednie kell a területi adottságokhoz és figyelembe kell vennie a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes vízgyűjtő-gazdálkodási tervet (továbbiakban: VGT) és árvízkezelési tervet (ÁKKT). Szükséges mindennek megfelelő bemutatása a Projekt-előkészítő tanulmányban (területi adottságok és kapcsolódások a VGT és ÁKKT releváns részeihez).
- 3) A belterületi csapadékvíz elvezető hálózatának tervezésekor figyelembe kell venni a meder megfelelő méretre történő méretezését²² azzal, hogy a túlméretezés ellensúlyozása céljából a csapadékvíz elvezető rendszer terhelésének csökkentésére kell törekedni a településrendezési eszközök, helyi jogszabályalkotás útján (pl.: zöldfelületek növelése, háztetőkről összegyűjtött tiszta csapadékvizek tárolása és hasznosítása, a lefolyási viszonyoknak megfelelő területhasználat ösztönzése, vízelvezető árok partjának fásítása, burkolatlan árok és ideiglenes elöntésre kijelölt területeken a megfelelő növényzet telepítése stb.).
- 4) Vízkárelhárítási célú projekt indokoltságának és szükségességének alátámasztása érdekében a támogatási kérelemben be kell mutatni a fejlesztés által érintett területen (településen vagy településrészen) bekövetkezett csapadék-, bel-, vagy árvízzel, vagy a felszín alóli forrásfeltöréssel (fakadó vízzel) összefüggő káreseményeket. Ennek igazolására szükséges csatolni a vis maior igényekkel kapcsolatos dokumentáció másolatát, vízügyi igazgatóság és/vagy illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság (vízügyi és vízvédelmi hatóság) igazolását, fényképeket, médiában megjelent vonatkozó cikkeket, egyéb igazoló dokumentumokat melyek a káresemények gyakoriságáról és súlyosságáról, a beruházás keretében védendő értékek és a projekt összköltségének arányáról, valamint az elrendelt védelmi készültségekről nyújtanak információkat. Amennyiben a fejlesztés által érintett területen nem történt igazolható káresemény, úgy a fejlesztés indokoltságát szükséges a védendő értékek és a veszélyeztetettség leírásával részletesen bemutatni. Meglévő csatorna hálózat korszerűsítés esetében kérjük a kiinduló műszaki állapotot szövegesen és fotódokumentációval a PET-ben bemutatni.
- 5) Az alábbi esetekben tervezői indoklást szükséges benyújtani legkésőbb az 1. mérföldkö teljesítéséig:
 - keresztező műtárgyak átépítése, kiváltása, rekonstrukciója,
 - zárt csapadékvíz elvezető rendszer létesítése, felújítása,
 - vágás út építése.
- 6) Befogadón tervezett beavatkozás esetén szükséges annak indokoltságát a befogadó tulajdonosi vagy vagyongazdálkodási nyilatkozatával alátámasztani.
- 7) Csak olyan projektek támogathatók, amelyek esetében – legkésőbb az 1. mérföldkö teljesítése során – igazolásra kerül, hogy a fejlesztések kapcsán a befogadás feltétele biztosított, vagy az biztosítottá válik. Igazolásként csatolni kell a befogadó vízfolyás kezelőjének írásbeli hozzájárulását a tervezett fejlesztéshez.

²² Az ingyenes tervezői adatszolgáltatást az Országos Vízügyi Főigazgatóság megbízásából a Magyar Mérnöki Kamara (Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozat) szakmai közreműködésével az Országos Meteorológiai Szolgálat készítette, ami az alábbi honlapon érhető el: <https://www.met.hu/eghailat/csapadekintenzitas/>
Továbbá figyelembe veendő az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatói utasítása (különös tekintettel a 1. számú és a 11. számú 2021. évi)

- 8) **A tervezés során szükséges figyelembe venni, hogy csak a helyben, illetve a területen vissza nem tartható, ott nem hasznosítható többletvizek kerüljenek elvezetésre (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 4. § (6) bekezdés alapján). Kötelező elvárás a vízvisszatartás, késleltetett levezetés, területi beszivárgás elősegítése és ennek tervezett módját a Projekt-előkészítő Tanulmányban be kell mutatni.**

Az ettől való eltérés csak kivételes esetben lehetséges, amelyet már a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt-előkészítő Tanulmányban indokolni szükséges (pl. olyan települések, település részek, ahol magas a talajvíz, vagy jellemző a belvíz időszakos jelenléte, csúszásra hajlamos lejtők találhatók a területen, vagy az integrált rendszer részeként a település fejlesztéssel közvetlenül nem érintett részén valósul meg a helyben tartás.)

- 9) Elvárás, hogy a megvédett területen található épített környezet értéke meg kell, hogy haladja a beruházás összegét. Ezt - az alátámasztó számítással együtt - a Projekt-előkészítő Tanulmányban (PET) szükséges bemutatni.
- 10) Elvárás, hogy a tervezett fejlesztés két körben vizsgálatra és véleményezésre kerüljön az illetékes Területi Vízgazdálkodási Tanács (továbbiakban: TVT) által a szakmai elvek, követelmények megfelelősege biztosításának érdekében.

Első körben az 1587/2018. (XI.22.) Korm. határozattal összhangban elvárás, hogy a TVT már a támogatási kérelem benyújtása előtt véleményezze a beruházások szakmai koncepcióját. Amennyiben a TVT bármelyik véleményezési körben szükségesnek tartja az illetékes Vízügyi Igazgatósággal történő szoros szakmai együttműködést, úgy azt előírhatja és a folyamatos együttműködés igazolása a megvalósítás alatt legalább két beszámolóban szükséges.

Második alkalommal a részletesen kidolgozott műszaki tartalom kerül véleményezésre legkésőbb az 1. mérföldkő teljesítéséig. Elvárás, hogy a támogatást igénylő csatolja jelen felhívás melléklete szerinti szakvéleményét, amelyben minden szempont „igen” vagy „nem releváns” minősítést kapott.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a TVT vizsgálja, hogy a tervezett fejlesztés integrált módon az ITVT-vel (amennyiben az rendelkezésre áll), illetve az ITS vagy településfejlesztési terv vonatkozó fejezetével összhangban került-e megtervezésre.

Amennyiben az ITVT a 2. mérföldkőig készül el, akkor az 1. mérföldkőnél kért 2. körös TVT nyilatkozat 4. szempontjára „nem releváns” értéket lehet adni, azonban a 2. mérföldkőnél szükséges a projekt és ITVT illeszkedésre vonatkozó TVT nyilatkozat csatolása is.

A felhívás mellékleteként megtalálható a TVT által a véleményezések során elvárt minimális formai és tartalmi követelmények leírása, amely figyelembe vételével elkerülhetők a hiánypótlások és nyilatkozat kiadás elhúzódása.

- 11) A klímaadaptáció elősegítése és a csapadékvíz gazdálkodás megvalósítása hatékonyan a hagyományos, néhány paraméteres (vízgyűjtő terület, burkolt felület aránya, felszín lejtése) tervezést meghaladó **szimulációs modellezéssel** érhető el, amelynél további az adott települési vízgyűjtőt jellemző hidrológiai és hidrogeológiai paraméterek figyelembevételére is szükség van (szivárgási paraméterek, talajvízszint, felszíni érdesség, felszíni depressziós tározódás, stb.). Ezek beszerzése, pótlólagos felmérése, a modell kalibrálása és a modellezés végrehajtása az előkészítő tevékenységek részét képezheti, költsége elszámolható, de nem kötelező elvárás.

A modellezési alapadatok gyűjtése és a modell kalibrálása során javasolt figyelembe venni és lehetőség szerint alkalmazni a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésben és az árvízkezelés-kezelési tervezésben összegyűjtött adatokat, melyek megkönnyíthetik a tervezést és biztosíthatják az irányelvek céljaival és elveivel való harmonizációt.

- 12) Amennyiben a fejlesztés kisvízfolyást érint, úgy elvárás az MSZE 12333:2010, „Hegy- és dombvidéki kisvízfolyások jó ökológiai állapotának és potenciáljának kialakítása, valamint megőrzése” szabvány figyelembe vétele (<http://www.mszt.hu/12333:2010>), mely segít a teljesen természetes megoldásoktól a teljesen mesterségesig tartó skálán az ökológiaiilag optimális megoldások alkalmazását.
- 13) **Kötelező szemléletformálás:** A kötelező tájékoztatás és nyilvánosság mellett elvárás, hogy minden projekt tartalmazzon a helyi lakosság szemléletformálására vonatkozó és a projekt elvárt eredményeit bemutató akciót. A szemléletformáló akciónak a projekt fejlesztéseihez kell

kapcsolódnia, fókuszában a megvédett terület lakosságával, azonban a település más részei lakossága is bevonható annak érdekében, hogy a víz, mint érték szemléletet és a település klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásának elősegítése érdekében tett lépéseket megismerjék.

A szemléletformálás fő célja a vizek helyben tartásának fontosságára való figyelemfelhívás, a magántulajdonú ingatlanokon történő hasznosítási lehetőségek és gyakorlati megoldások bemutatása, valamint az létrehozott infrastruktúra fenntartására való figyelemfelhívás (pl. magántulajdonú ingatlanok előtt árkok tisztítása). Különös figyelem szükséges a lakossági szemléletváltás pozitív megtámogatására olyan kényes területeken, mint az illegális rétegvíz használatokról a csapadékvíz használatokra való áttérés fontossága, az illegális csapadékvíz csatornabekötések helyett alternatívák (ciszterna program, telken belüli és kívüli szikkasztó árkok stb.) kínálása.

III. B) és C) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- 1) Minden település esetében kizárólag helyi igényfelmérésen alapuló tevékenységek támogathatók, amely módszertanát és eredményét a PET-ben szükséges bemutatni.
Városi jogállású települések esetében, valamint nem városi jogállású, de választható tevékenységként a projekt keretében ilyen dokumentumot készítő települések számára további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési terv való illeszkedés igazolása, legkésőbb az 1. mérőföldköig.
Integrált Településfejlesztési Stratégiával egyenértékű dokumentum a TOP_Plusz-1.3.1-21 *Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása* c. Felhívás keretében közzétett Módszertani Kézikönyv szerint elkészített, Irányító Hatóság által elfogadott Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS).
- 2) A támogathatóság feltétele, hogy a fejlesztésnek illeszkednie kell a település hatályos rendezési eszközeihez, ezért – amennyiben releváns – legkésőbb az első mérőföldkö vonatkozó pontjának teljesüléséig gondoskodni kell a településrendezési eszközök módosításáról. Az illeszkedési megfelelésről a támogatást igénylőnek nyilatkoznia szükséges.
- 3) Amennyiben fejlesztés következtében egy korábban a település más területén működő szolgáltatás a jelen felhívásból támogatott fejlesztés helyszínére kerül áttelepítésre, a felhagyottá váló ingatlant kötelező hasznosítani, vagy a későbbi hasznosítás formáját szükséges bemutatni.
- 4) A részletes projekt kidolgozása során alkalmazható javaslatok:
 - az utcabútorok beszerzése egy előre elfogadott, **egységes arculati stratégia** mentén történjen (településképi arculati kézikönyv, környezetalakítási terv, ZIFFA);
 - a kérelmező **konzorciumi** formában valósítja meg a projektet a tevékenységek sokféleségéből adódóan a lehető legtöbb akár konzorciumon belüli, akár konzorciumon kívüli partnerrel együttműködésben;
 - az engedélyezési szintű tervdokumentáció a fejlesztés tárgyát illető beruházás vonatkozásában a tervpályázati eljárások szabályairól szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendeletben meghatározott módon lefolytatott **tervpályázat** eredményeként elkészített tanulmányterven alapul.
- 5) Növényfelület rekonstrukciója, élőhelyek és biodiverzitás növelése:
A beavatkozás során javasolt a klímaváltozásnak megfelelő, lehetőleg őshonos és/vagy várostűrő, mikroklimatikus adottságoknak legjobban megfelelő növények telepítése, több szintes, változatos fajösszetételű, adaptív társulások létrehozása, az invazív fajok irtása/visszaszorítása. Törekedni kell arra, hogy a telepíteni kívánt vegetációban az allergén fajok száma/aránya alacsony legyen.
Kerülni kell a zöldfelületek felszabdálását, elaprózását az állomány fenntarthatósága érdekében.
- 6) Közműveket is érintő fejlesztés esetén a kedvezményezettnek egyeztetnie kell az illetékes közműszolgáltatóval. Amennyiben a közműszolgáltató a projekt fenntartási időszakában

felújítást/fejlesztést tervez, azt vagy időbeli átütemezéssel kell megoldania a projekt megkezdését megelőzően, vagy az eredeti állapotot (esetlegesen magasabb műszaki tartalommal) kell helyreállítani.

7) Zöldinfrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterv (ZIFFA)

Az akcióterv kidolgozása a városi kék-zöldinfrastruktúra hálózat megújításához kapcsolódóan elszámolható, amennyiben a támogatásból a későbbiek folyamán megvalósuló fejlesztések ezen akciótervvel összhangban kerülnek előkészítésre. Módszertani iránymutatásként a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Felelős Helyettes Államtitkár gondozásában készült segédlet szolgál²³.

- 8) A tervezés során szükséges figyelembe venni, hogy csak a helyben, illetve a területen vissza nem tartható, ott nem hasznosítható többletvizek kerüljenek elvezetésre (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 4. § (6) bekezdés alapján).
- 9) Játszótér fejlesztése esetén elvárás egy árnyékolt rész kialakítása, valamint vízvételi lehetőség biztosítása.
- 10) Elvárás az építési területen lévő vagy tervezett fák védelme érdekében, valamennyi építési beruházás esetében, mind a tervezés, mind a kivitelezés során az MSZ 12042:2019 (Fák védelme építési területeken), valamint a MSZ 12172:2019 (Díszfák és díszcserjék ültetése települések közterületein) szabványok előírásainak betartása, amennyiben releváns.

IV. A D) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- 1) Olyan beruházás támogatható, amely eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek, és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.

- 2) A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeit az e-UT 03.04.13 Kerékpározható közutak tervezése Ütügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint kell megvalósítani.

Abban az esetben, ha a kiépítendő, gépjárműforgalomtól elválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény vasútvonalat keresztez, úgy a kerékpárforgalmi létesítményt folytatólagosan, önálló létesítményként szükséges átvezetni a vonatkozó előírások szerinti biztosítási mód alkalmazásával. Indokolt esetben – melyet a PET-ben szükséges kifejtetni –, utánfutós kerékpárral is átjárható terelőkorlát kiépítése is támogatható. Az útpályát a vasúti átjáróban az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 6.3. pontjában foglaltaknak megfelelően, legalább 3,50 méter szélességgel kell kiépíteni. A műszaki megvalósítás jelentős többletforrás-igénye vagy egyéb kapcsolódó, például nagyvasúti projekt(ek) később ütemezett fejlesztései miatt a fentiekben foglalt műszaki megoldásoktól való eltérés kizárólag a Tervzsűri támogató egyetértésével lehetséges.

- 3) A projekt tervezése és megvalósítása során törekedni kell arra, hogy a beruházás megvalósítása ne vezessen a környezet indokolatlan – szükséges mértéken felüli – károsításához. Ennek érvényesítését a PET-ben és a projekt műszaki dokumentációiban is be kell mutatni.

4) **Kerékpáros fejlesztés esetében:**

- a) **Kerékpárosbarát fejlesztés esetében legalább a következő eredmények egyikét szükséges elérni:**

- a1) **Teljes település vagy településrész közlekedési úthálózatának kerékpárosbaráttá alakítása kerékpárforgalmi létesítmények kijelölésével, építésével tevékenység keretében:**

Egy teljes településnek vagy szerves funkcionális egységnek (funkcionálisan kijelölhető, lakó- és forgalomvonzó területeket egyaránt magában foglaló) tekinthető településrésznek, mint beavatkozási területnek valamennyi közlekedési úthálózata

²³ <https://2015-2019.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/strategiai-ugyekert-felelos-allamtitkar/epiteszeti-es-epitesugyi-helyettes-allamtitkarsag/hirek/modszertani-utmutato-a-zold-infrastruktura-tervezesehez> vagy https://2015-2019.kormany.hu/download/7/19/e0000/Modszertan_Zold%20Infrast_%20Akciotervhez.pdf

a biztonságos, közvetlen és kényelmes kerékpározhatóság szempontjai szerint megvizsgálásra kerül. Ezen szempontok szerint és teljesítésükre kerékpárforgalmi hálózati terv készül, amely a beruházás eredményeként megvalósul az adott terület egészére vonatkozóan. A beruházás eredményeként a beavatkozási terület közlekedési úthálózata kerékpárosbaráttá válik, kialakul a beavatkozási terület kerékpáros alaphálózata.

a2) Kerékpárforgalmi útvonal kialakítása esetén:

1. Olyan **településeket összekötő kerékpáros útvonal** létesül, amely a települések között megszakítás nélküli, folytatólagos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.
2. **A településközpont és lakott területen kívül elérhető lakott településrész között** kerékpáros útvonal kialakításával a településközpont és a lakott területen kívül elérhető lakott településrész(ek) között megszakítás nélküli, folytatólagos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.
3. **A településrészek között** kerékpáros útvonal kialakításával megszakítás nélküli, folytatólagos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki.
4. Az **országos közút teljes átkelési szakasza vagy annak egy funkcionális egységnek tekinthető része** (pl.: településközpont és a település szélén egy lakóterület közötti szakasz) **válik** biztonságosan, közvetlenül, kényelmesen **kerékpározhatóvá**, és a kapcsolódó kisebb forgalmú keresztutcákon, utakon, mellékutcákon is a szükséges kerékpárosbarát beavatkozások megvalósításra kerülnek a kerékpárforgalmi hálózati terv alapján. A projekt eredményeként egy működő teljes települési vagy településrészi kerékpárforgalmi alaphálózat jön létre, a település vagy a funkcionális településrész kerékpárosbaráttá válik.
5. **A lakott területen kívül elhelyezkedő munkahelyek és a település belterülete között** kényelmes, akadálymentes és biztonságos kerékpáros útvonal kiépítése történik meg.

b) Kerékpárosbarát fejlesztés esetén a támogatási kérelemhez csatolni kell olyan térképi átnézeti rajzot vagy nyomvonaltervet, amelyen ábrázolásra kerül jól látható és beazonosítható módon:

- b1) a kijelölt kerékpárosbarát település vagy településrész területe; vagy
- b2) a településeket összekötő hálózat nyomvonala a várható belterületi bekötési pontokkal; vagy
- b3) a lakott területen kívül elhelyezkedő településrész vagy munkahelyek lakott területbe történő kerékpárosbarát bekötésének az útvonala; vagy
- b4) a településrészeket összekötő hálózat, útvonal.

c) Kerékpárforgalmi létesítmény típusok kiválasztására vonatkozó elvárások:

- c1) Egy településen a kerékpározható úthálózatot nem csak a kerékpárforgalmi létesítmények hosszával, hanem a megfelelő színvonalon kerékpárral bejárható, kerékpárosbarát összefüggő terület (hálózat) nagyságával lehet jellemezni. Cél, hogy bárhonnan bárhová el lehessen jutni kerékpárral közvetlenül, biztonságosan és akadálymentesen; összefüggő kerékpáros hálózat kerüljön kialakításra, melyben nincsenek szakadási pontok; és a főbb célállomásoknál biztonságos kerékpár parkolás/tárolás legyen biztosított.
- c2) A létesítménytípus kiválasztása során az alábbi sorrend szerint szükséges vizsgálni a beavatkozásokat:
 1. forgalomcsillapítás
 2. sebességcsökkentés
 3. konfliktusok kezelése
 4. útpálya újrafelosztása (nyitott kerékpársáv, kerékpársáv, emelt kerékpársáv kialakítása)
 5. önálló, kétoldali egyirányú kerékpárút építése
 6. önálló, egyoldali kétirányú kerékpárút építése
 7. elválasztott gyalog és kerékpárút építése

8. elválasztás nélküli gyalog és kerékpárút építése

- c3) A létesítménytípus kiválasztásakor figyelembe kell venni az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás 3. A létesítmények típusának kiválasztása fejezetének előírásait.
- c4) Minden létesítménytípus esetében vizsgálandó a gépjármű és a kerékpáros forgalom nagysága, melyet igazolni szükséges adatokkal, amely alapulhat állami tulajdonban lévő úttal párhuzamosan, tehermentesítésére tervezett szakaszok esetében KIRA OKA (Országos Közúti Adatbank) ÁNF adatokon vagy nem állami tulajdonban lévő út esetében helyi forgalomszámlálás adatain. A forgalomszámlálást az e-UT 02.01.21. „Országos közutak keresztszetszeti forgalmának számlálása és a forgalom nagyságának meghatározása” c. útügyi műszaki előírásban vagy a 2023. április 15-től érvényes e-UT 02.01.24:2022 „Közutak forgalmának számlálása és az országos közutak forgalomszámlálási eredményeinek közzététele” c. útügyi műszaki előírásban foglaltak szerint kell elvégezni.
- c5) Nem cél minden útvonalon gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítményt kialakítani, csak akkor, ha azt az útvonal gépjármű- és kerékpáros forgalmi- és baleseti helyzete indokoltá teszi.
- c6) Amennyiben a gépjárműforgalom nagysága és sebessége az elválasztott kerékpárút kiépítését teszi szükségessé, kimondottan javasolt az irányhelyes, kétoldali egyirányú kerékpárút létesítése, amely minden korosztály számára biztonságos infrastruktúrát fog jelenteni.
- c7) **Lakott területen kívüli szakasz(ok) építése esetén** az UME gépjármű és kerékpáros forgalom elválasztására vonatkozó előírásaitól el lehet térni, és **1000 E/nap/két irány vagy nagyobb átlagos napi forgalmú közút mentén már elválasztott létesítmény kiépítése tervezhető** a jelentős (kerékpáros és gépjárműforgalom közötti) sebességkülönbségre és a közvilágítás hiánya miatti korlátozott látási viszonyokra tekintettel, melyet részletesen be kell mutatni a projektben. Rövid, összekötő szakasz esetében indoklással 1000 E/nap ÁNF értéket el nem érő útvonal mentén is létesíthető elválasztott létesítmény.
- c8) **Lakott területen belül 2000 E/nap (egységjármű/nap) átlagos napi forgalmat el nem érő forgalmú útszakasszal párhuzamosan gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény építése nem támogatható.**
- c9) Lakott területen elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút csak kivételesen (pl.: keresztszetszeti kötöttségek, helyhiány vagy egyéb feloldhatatlan akadály esetén) támogatható.
- c10) **A kerékpáros nyom nem kerékpárforgalmi létesítmény, hanem egy figyelemfelhívó és orientáló útburkolati jel.** A kerékpáros nyom alkalmazási területeit az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás 4.2.4. Kerékpáros nyom c. fejezete tartalmazza. Kerékpáros nyom kizárólag az itt felsorolt esetekben alkalmazható.
- d) **Kerékpárforgalmi hálózati tervre vonatkozó elvárások:**
- d1) Kerékpárosbarát fejlesztés esetén a Felhívás 9. sz. mellékletben foglalt sablon alapján **kerékpárforgalmi hálózati tervet** (a továbbiakban: KHT) **kell készíteni a beavatkozási területre vonatkozóan a Támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18 hónapon belül.**
- d2) Meglévő KHT esetén az abban foglaltakhoz illeszkednie kell a tervezett fejlesztésnek. Támogatható meglévő KHT aktualizálása – szintén a Támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18 hónapon belül –, amennyiben a tervezett fejlesztést a KHT nem tartalmazza. Meglévő vagy aktualizált KHT esetén a sablontól el lehet térni.
- d3) Az **elkészített/felülvizsgált KHT-t**, annak véglegesítése előtt az KTM Aktív Mobilitási Főosztály által szervezett **Tervzsűrivel véleményeztetni szükséges.**
A Tervzsűri javaslatainak figyelembevételével történhet meg a KHT véglegesítése, és ez alapján kerülhet sor a műszaki tervek elkészítésére, melyet szintén véleményeztetni szükséges a Tervzsűrivel.

Javasolt kétfordulós Tervzsűri véleményezési kört alkalmazni, külön a kerékpárforgalmi hálózati tervre és külön a műszaki és engedélyes szintű tervekre.

Tervzsűri elérhetősége: kerekpar@ktm.gov.hu

d4) A kerékpárforgalmi hálózati tervhez **civil szervezet** (melynek alapító okiratában kerékpáros közlekedés szerepel) **szakmai értékelését** szükséges csatolni. Ha a településen nincs olyan civil szervezet, amelynek alapító okiratában a kerékpáros közlekedés szerepel, más – nem helyi – kerékpáros civil szervezet is elfogadható. A civil szervezet szakmai értékelését a KHT-val együtt kell meg küldeni a Tervzsűrinek.

d5) A KHT-nak fel kell tárnia a kerékpáros közlekedés legfontosabb akadályozó tényezőit, és iránymutatást kell adnia a szükséges beavatkozások végrehajtásához, ezáltal:

- a tervezők számára támpontokat, irányelveket, ötleteket, javaslatokat ad a később elkészítendő műszaki tervekhez;
- a település politikai vezetése számára szakmailag megalapozott anyagot ad a körültekintő és célirányos döntések meghozatalához.

A KHT megvalósításával:

- **biztonságosan** (a vonatkozó e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírásnak és különösen az irányhelyesség elvének megfelelően);
- **kényelmesen** (pl.: süllyesztett szegélyekkel, minimális létesítményváltással, lehetőség szerint elsőbbséggel, minimális szintkülönbséggel, forgalmi előnyben részesítéssel, megfelelő burkolaton vezetve stb.);
- **közvetlenül** (kitérőmentesen, a célállomások között a gépjármű közlekedéshez képest azonos vagy rövidebb távolságon)

kerékpározhatóvá, azaz kerékpárosbaráttá válik a beavatkozási terület valamennyi közlekedési útvonala.

d6) A kerékpárforgalmi hálózati terv, valamint a részletes műszaki tervek elkészítéséhez az alábbi dokumentumok, honlapok segítséget nyújthatnak:

- Kerékpározás útjai II.: <https://docplayer.hu/762429-A-kerekparozas-utjai-ii.html>
- Kerékpárosbarát tervezés és promóció: <https://docplayer.hu/2984591-Kerekparosbarat-tervezes-es-promocio.html>
- Országos kerékpáros forgalomszámlálás 2019: <https://www.dropbox.com/sh/yznv1g4jdan8sd4/AADAAeib0QrgLDfIEf8W8YTDa?dl=0>
- Automata forgalomszámláló berendezések online elérhető adatai: <https://veloclass.kozut.hu/hu/map>
- Beavatkozási hierarchia: <https://kerekparosklub.hu/szakmanak/kozlekedes/utvonalak-kerekparosbaratta-tetelenek-eszkozei-0>
- Kerékpártárolók paraméterkönyve: https://kerekparosklub.hu/storage/images/BR_MK.pdf
- Bejárható Magyarország Arculati Kézikönyv <https://www.dropbox.com/sh/sdir7if0nk9wo32/AACiGLO2QR5IDWK2AYOMHq4oa?dl=0>
- Interreg Europe EU CYCLE projekt Integrált Kerékpáros Tervezési Útmutatója: https://westpannon.hu/userfiles/filemanager/source/Dokumentumok/Integrad%20Cycling%20Planning%20Guide_HU.pdf

e) **A kerékpárforgalmi hálózati terv részeként a következők tervezése, elkészítése, és figyelembevétele szükséges:**

- e1) Meg kell vizsgálni és térképen kell ábrázolni a beavatkozás területét és azon belül a települési célállomások és forgalomgeneráló létesítmények, főbb kibocsátó (lakó)területek elhelyezkedését. A térképes ábrázolásnak jól láthatónak, megfelelő minőségűnek kell lennie, hogy egyértelműen beazonosítható legyen a beavatkozási terület.
- e2) A település közútjain fel kell mérni a gépjárműforgalom nagyságát, a baleseti gócpontokat, és a kerékpáros közlekedést akadályozó tényezőket. A felmérést és a forgalmi, baleseti adatokat térképen szükséges ábrázolni. Ennek keretében vizsgálni szükséges:
 - a. a település közútjainak forgalomnagyságát (forgalom mértéke, megengedett és átlagos sebessége, nehézgépjármű-arány);
 - b. a közúti csomópontok kerékpározhatóságát, az elválasztó létesítmények (vasút, autópálya, vízfolyás) keresztezéseit, szükséges átalakítását;
 - c. a hálózat folytonossági hiányait, a kerékpárosokra vonatkozó behajtási (egyirányú utcák, melyek közül valamennyi beavatkozási területre esőt meg kell nyitni ellenirányban, ha az üzleti műszaki előírás alapján arra lehetőség nyílik) és kanyarodási tilalmakat, ezek kezelését;
 - d. a települési parkolási rend és a kerékpáros közlekedés viszonyát;
 - e. a települési sebességkorlátozás és forgalomcsillapítás közeli és távlati lehetőségeit.
- e3) A kerékpáros és a gyalogos forgalom közös vagy szétválasztott vezetésének a vizsgálatát el kell végezni, a gyalogos és kerékpáros forgalom szétválasztásának a vizsgálatához a gyalogos forgalom nagyságát is fel kell mérni, különösen ott, ahol
 - a. a kerékpárforgalmi létesítmény közúttól való elválasztása indokolt, vagy
 - b. a kerékpárosok gyalogos, vagy gyalogos és kerékpáros övezeten kerülnek átvezetésre.
- e4) A célállomások környezetében meg kell vizsgálni a biztonságos hosszú és rövid távú kerékpártárolás és kerékpárparkolás lehetőségeit, és a kapacitásigényeknek megfelelő kerékpár-parkolási és -tárolási tervet kell készíteni. Fel kell mérni az üzleti műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok és parkolók körét is.
Kerékpárosbarát fejlesztés esetén kötelező az üzleti műszaki előírásnak megfelelő kerékpártámaszok/kerékpárparkolók/egyéb kiegészítők beszerzése és elhelyezése legalább a fejlesztéssel érintett nyomvonal(ak)on, ha:
 - azt a feltárt kapacitás igények indokolják, vagy
 - a fejlesztéssel érintett területen az üzleti műszaki előírásnak nem megfelelő kerékpártámaszok/kerékpárparkolók kerültek felmérésre.
- e5) Meg kell vizsgálni a kerékpárforgalmi hálózat és a közösségi közlekedés állomásainak, átszállópontjainak és főbb megállóinak a kapcsolatát, a kerékpárszállítás lehetőségeit, javaslatot kell megfogalmazni a kombinált utazási lehetőségek és utazási láncok kialakítására (kerékpárszállítás, B+R stb.) vonatkozóan.
- e6) Kerékpárforgalmi hálózati javaslatot kell készíteni a kialakítható, kijelölhető és/vagy korszerűsíthető, valamint a meglévő kerékpárforgalmi létesítménytípusok hálózatba szervezésével a beavatkozási területre vonatkozóan, amit térképen szükséges ábrázolni a jelenlegi és a tervezett kívánatos helyzet - a meglévő és a tervezett hálózati elemek, létesítménytípusok, és a célállomási fejlesztések (tárolók, parkolók, rekeszek) - jelzésével együtt. A térképes ábrázolásnak jól láthatónak, megfelelő minőségűnek kell lennie, hogy egyértelműen beazonosítható legyen a beavatkozási terület.
- e7) A tervezett fejlesztésekre vonatkozóan több lépcsős intézkedési tervet szükséges kialakítani a beruházási költségek ütemenkénti becslésével, és az alternatív megoldások bemutatásával. Már a projekt részeként tervezett és megvalósuló első ütemnek biztosítania kell, hogy a kijelölt terület valamennyi útvonala

kerékpárosbaráttá váljon, a későbbi ütemekben jelentősebb forgalomszervezési- vagy átalakítási, forgalomcsillapítási, vagy költségesebb távlati megoldások tervezése javasolt.

- e8) Településeket vagy településközpontot és lakott területen kívül elérhető településrész(ek)e)t összekötő kerékpáros útvonal esetén a hálózati tervet minimálisan a külterületi (és lakott területen kívüli) útvonalra és a külterületi útvonal településközpontba való bevezetésére szükséges elkészíteni. Ilyen beruházásnál feltétel, hogy a települések belterületén a létesítmény a célállomások irányába akadálymentesen és biztonságosan továbbvezetésre kerüljön, a továbbvezetés módját a hálózati tervben jelezni kell, és szükséges a beruházás részeként megtervezni és megvalósítani azt. A kerékpárosok akadálymentes és biztonságos fel- és lehajtását az önálló kerékpárforgalmi létesítmény(ek)re a létesítmények elején, végén, mindkét forgalmi irányból, és minden más releváns ponton (pl.: útsatlakozásoknál) ki kell alakítani.
- e9) Egyoldali kerékpárút vagy gyalog- és kerékpárút tervezése esetén be kell mutatni, hogy miért nem valósítható meg az irányhelyes kerékpáros közlekedés kialakítása a közút területén. Amennyiben az egyoldali vezetés nem váltható ki irányhelyes vezetéssel, a lehető legkevesebb számú oldalváltással és/vagy létesítménytípus-váltással kell a létesítményt megtervezni a baleseti gócpontok (ahol a kétirányú kerékpáros forgalom a közutat kénytelen keresztezni és fokozott balesetveszély alakul ki) minimalizálása érdekében. A lehető legtöbb ponton biztosítani kell a szemközti oldalon található forgalomvonzó létesítmények elérését, lehetőség szerint a közúton kerékpárforgalmi létesítményt is javasolt kijelölni a gyorsabb és szabályos közlekedés biztosítása érdekében.
- e10) Belterületen, 200 méternél sűrűbb útsatlakozások és útkereszteződések esetén kizárólag különösen indokolt esetben pl.: 50 km/h-nál nagyobb megengedett közúti sebességhatár, jelentős tehergépjármű-forgalom, egyoldali beépítettség, meglévő hálózati elemek közötti azonos létesítménytípussal tervezett összeköttetése esetén támogatható az egyoldali elválasztott létesítmény kiépítése.
- e11) Gépjárműforgalomtól elválasztott önálló kerékpárforgalmi létesítmény kialakításakor be kell mutatni, és biztosítani kell (azaz szükség szerint ki kell építeni) a gyalogos forgalom azonos oldali elválasztott levezetését.
- e12) Belterületen, gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény létesítésekor (törekedni kell az irányhelyes kialakításra!) be kell mutatni, és biztosítani kell, hogy a beavatkozás után a kerékpáros közlekedés nem lesz rosszabb a kiinduló állapotnál:
- a. minden irányba biztosított a kerékpáros kapcsolat, a kerékpáros forgalom továbbvezetése;
 - b. nem létesülnek kerékpárosok számára két irányban nem járható egyirányú utcák stb.).
- Elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény tervezési szakaszával párhuzamosan meg kell vizsgálni a közúton való kijelölés lehetőségét is, és amennyiben az gyorsabb és az irányhelyes kerékpáros közlekedés feltételeit megteremti, javítja, megtartja (pl. a kerékpárral gyorsabban és magabiztosabban a közlekedők részére), úgy a kijelölt létesítményt is javasolt párhuzamos létesítményként kialakítani, ebben az esetben a kijelölt és az épített létesítmény hossza külön-külön számolandó az indikátorvállalás keretében.
- e13) Közúttól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása esetén baleseti elemzést szükséges készíteni a szükséges forgalomtechnikai beavatkozások tervezéséhez és megvalósításához.

f) **Műszaki tervekre vonatkozó feltételek²⁴:**

- f1) A kerékpárforgalmi létesítmények geometriai tervezését az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás szerint kell elvégezni. A szűkületi szakasz csak akkor alkalmazható, ha gazdaságosan nem, vagy csak aránytalanul nagy költségráfordítással lehetne kialakítani az előírt keresztmetszeti szélességet. A szűkületi szakasz legfeljebb 50 m hosszú lehet.
- f2) A kiépítésre kerülő kerékpárforgalmi létesítmények felületének egyenletesnek, hullámmentesnek, csúszásmentesnek és döccenőmentesnek kell lennie, emellett biztosítani kell a megfelelő vízelvezetést, mind a burkolat felületéről, mind a pályaszerkezet alsó rétegeiből.
- a. Pályaszerkezetet és útburkolatot a vonatkozó útügyi műszaki előírások szerint kell tervezni, különös tekintettel arra, hogy az **aszfaltburkolat vastagsága legalább 60-80 mm legyen, amely két aszfalt rétegből álljon**. Árvízvédelmi töltésen vezetett létesítmény, vagy vegyes forgalmú mezőgazdasági út burkolata ezt meghaladó is lehet. Aszfalt burkolatú kerékpárút esetén rugalmas pályaszerkezet tervezendő.
- b. Térkő burkolat kiépítése kizárólag indokolt esetben, örökségvédelmi hivatal előírása alapján (műemléki környezetben, vagy műemléki jellegű területen) történhet. Térkő burkolat kiépítése kizárólag hézagmentesen illeszkedő térkő típus alkalmazásával történhet. **Nem hézagmentes térkő gyalogos-burkolat kialakításakor a kerékpáros közlekedés útvonalat hézagmentesen illeszkedő térkő típussal vagy aszfaltburkolattal szükséges kiépíteni²⁵**. A térkő burkolatú útpálya nem lecsapott élű, zökkenőmentes, minél nagyobb méretű elemekből készüljön. Minimális vastagsága 60 mm, kapubejáróknál 80 mm legyen. A térkő burkolatok alaprétege hidraulikus kell, hogy legyen, attól eltérni csak különleges indoklással lehet. A térkő burkolat széleit szegéllyel vagy szegély elemekkel kell lezárni.
- c. Az egyenletes, jól járható útburkolat kialakítása és a fokozott balesetveszély (kikerülés) elkerülése érdekében azokat a burkolati jeleket, amelyeken a kerékpárosok jellemzően áthaladnak (pl.: kerékpáros nyom, kerékpáros piktogram burkolati jeleket) tartós útburkolati anyag helyett – szükség szerint két rétegben felvitt – oldószeres festékkel szükséges felfesteni. Egyéb jelek készíthetők tartós jelekből (pl.: útszéljelző vonal).
- f3) Mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpáros útvonalként történő kijelölése esetén stabilizált útburkolat kialakítása is lehetséges. Ez esetben elvárás, hogy egész évben használhatónak kell lennie, mezőgazdasági, erdészeti gépek ne tehessék tönkre és a csapadékvíz/belvíz elvezetése meg legyen oldva.
- f4) A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 28.§ (1) bekezdésében megnevezett védett természeti területen (ideértve: nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék) és a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről hatálya alá eső NATURA2000 területen kijelölésre kerülő kerékpáros útvonal esetén szakhatósági határozat alapján támogatható a stabilizált útburkolat kialakítása.
- f5) A kerékpárforgalmi létesítmény jogosulatlan használatát megakadályozó behajtásgátló, parkolásgátló oszlopok, oszlopsor (pollerek), vagy kerékpárosbarát sorompó stb. kihelyezése kerülendő. Telepítésük csak különösen indokolt esetben, megfelelő szakmai alátámasztással lehetséges. Telepítés esetén a behajtás- és parkolásgátló elemeknek nyitott állapotban, teljes terjedelmükben a

²⁴ Egyaránt vonatkozva a kerékpárosbarát fejlesztések és meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése tevékenységek esetére.

²⁵ Térkő burkolatú felületen kialakított döccenőmentes kerékpáros útvonalra példák, 1) Koppenhága:

https://www.google.com/maps/@55.670723,12.561813,3a,75y,17.28h,66.19t/data=!3m4!1e1!3m2!1sobKIB7Ls_vJTnCW2vTlh3w!2e0 2) Prága:

<https://www.google.com/maps/place/Pr%C3%A1ga,+Csehorsz%C3%A1g/@50.074325,14.413613,3a,75y,215.13h,66.97t/data=!3m4!1e1!3m2!1sVdhgtLVKvWAQqgnl1mDmSg!2e0!4m2!3m1!1s0x470b9393c0970798b:0x400af0f66164090>

kerékpárforgalmi létesítmény úrszelvényén kívül kell lenniük. A behajtás- és parkolásgátló elemek nem kerülhetnek közvetlenül csomópontokhoz vagy ívbe, a csomóponti műveleteket és a kanyarodó mozgásokat nem akadályozhatják. A kerékpáros közlekedésre szolgáló útfelület az útpályához közelebbi oldalon, míg a gyalogjárda lehetőleg a telek bejáratok felőli oldalon helyezkedjen el. Buszmegállónál a fordított elrendezés is megengedhető, ha ez a biztonságosabb vagy kedvezőbb megoldás. Buszmegállónál különösen figyelni kell a gyalogos kapcsolat megoldására. Az egyes felületeket lehetőleg fizikai elválasztással és megfelelő burkolati jelekkel kell ellátni.

- f6) A Bejárható Magyarország Arculatnak megfelelő tájékoztató és útbaigazító táblák szükségesek minden útirányból. A zöld tájékoztató és útbaigazító táblák megtervezése szükséges a jellegzetes közúti csomópontokban az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás 8.4. pontja szerint (különösen fontos a szakasz elején és végén, illetve a keresztező utaknál a továbbhaladási irány jelzésére, illetve a közúton haladóknak, hogy hogyan találjanak rá a kerékpárútra). Továbbá a települési kiemelt úti célok és környező települések elérhetőségét, távolságát célszerű szabványos táblákkal jelölni. A kerékpáros útirányjelző táblák megtervezését a település egészére vonatkozóan javasolt – a településen belüli más idegenforgalmi és tájékoztató útirányjelző táblarendszerrel és az EuroVelo kitéblázással összhangban – megtervezni és elvégezni.
- f7) Az elválasztott létesítmények esetén az azon haladó kerékpárosok elsőbbségét az egyéb járművekkel szemben, valamint a megbízható összelátást megfelelő kialakítással kell biztosítani. A kerékpárút csomóponti átvezetését javasoljuk az útpályához közel húzva kialakítani, szintbeli kiemeléssel és az elsőbbségadásra való megfelelő figyelemfelkeltéssel.
- f8) Az épített kerékpárforgalmi létesítmények helyrajzi számain telepítendő növényfajok esetében figyelembe kell venni a „Kerékpárforgalmi létesítmények mellé telepíteni javasolt és nem javasolt növények” c. mellékletben foglalt ajánlásokat.
- f10) Műtárgy – híd, aluljáró, támfal, zárt csapadékvíz-csatorna stb. – építéskor az alternatív műszaki megoldások és költségek bemutatása szükséges (a vonatkozó ÚME-k betartása mellett) arról, hogy a műtárgy létesítése nélkül nem, vagy csak indokolatlanul magas költségekkel lehetne megvalósítani a tervezett kerékpáros útvonalat. Lakott területen kívül a kerékpárút forgalmának országos közútra vezetése vízfolyások keresztezésénél nem elfogadható.
- f11) A fenntartás során meg kell előzni a „Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során” c. segédletben felsorolt hiányosságok előfordulását.
- f12) Kizárólag az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírásnak megfelelő²⁶, az útügyi műszaki előírás szerint indokolt kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása támogatható.
- f13) A Felhívás 2.1.1. D) I. pontja szerinti kerékpárosbarát fejlesztés esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 133/2022. (IV. 7.) Korm. rendelet szerinti közúti biztonsági audit elvégzése is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor. Közúti biztonsági auditra a Tervzsűri által már véleményezett terveket szükséges megküldeni.
- Felhívjuk a figyelmet, hogy a 133/2022. (IV. 7.) Korm. rendelet 4.§ (1) d) bekezdése alapján „az épített építési engedélyköteles fejlesztési munkákra vonatkozóan közúti biztonsági auditot készített kerékpárutak és 5000 Ej/napnál nagyobb gépjárműforgalomra megnyitott utak szintbeni kereszteződésére az engedélyezési terv készítése során a – jogszabály szerinti – 2. melléklet 1. pontjában meghatározott szempontok figyelembevételével.”

²⁶ Kivéve az un. koppenhágai típusú kerékpársáv esetén.

f14) Kerékpárforgalmi létesítmény kialakítását tartalmazó projekt esetében a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) adatszolgáltatási igazolásainak benyújtása szükséges az alábbiak szerint:

Kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása esetén, két esetben szükséges a releváns mérföldkőhöz (első, illetve második mérföldkőhöz) csatolni a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolást, azaz az adatszolgáltatási igazolást, amelynek szükségességét a kerékpárutakkal összefüggő egyes műszaki adatok nyilvántartásáról szóló 337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet írja elő.

Az adatszolgáltatás először akkor szükséges, amikor a nyomvonal engedélyezési vagy kiviteli terve elkészül (ún. **tervezési adatszolgáltatás**), majd a sikeres műszaki-átadás átvételt követően szükséges a második adatszolgáltatás benyújtása (ún. **megvalósult létesítményhez kapcsolódó adatszolgáltatás**).

Az adatszolgáltatás összeállításához és benyújtásához szükséges információk a <https://kenyi.kozut.hu/> Magyar Közút NZrt. által üzemeltetett honlapról tölthető le, az alábbi elérhetőségeken:

- a. Tervezési adatszolgáltatás esetében: Információ / Tervezési réteg (Támogatásra benyújtott projektektől az építési engedély jogerőre emelkedéséig benyújtandó adatszolgáltatás) menüpontok alatt megtalálható az üres adatállomány és azon információk felsorolása, amelyek szükségesek az adatszolgáltatás előállításához. Ebben az esetben a projekt nyomvonala (tengelyvonal) és néhány kiegészítő információ szerepel az adatszolgáltatásban.
- b. Megvalósult létesítményhez kapcsolódó, azaz a sikeres műszaki átadás-átvételt követő adatszolgáltatás esetén: Információ menüpont / Megvalósult kerékpáros létesítményekhez kapcsolódó kötelező adatszolgáltatás menüponton belül „Adattáblák az adatállomány előállításához (üres fájlok a térinformatikai adatszolgáltatás előállításához)” felhasználásával, valamint az „Adatimport formátum definíció”-ban szereplő információk és ugyanebben a menüpontban megtalálható kiegészítő információk felhasználásával állítandó elő a szükséges adatszolgáltatás. Ebben az esetben a megvalósult létesítmény nyomvonala, a jelzőtáblák, POI-k (kerékpár tároló, parkoló, pihenő stb.) – lehetőség szerint terepi felmérést követően –; kezelői, és támogatási adatok képezik az adatszolgáltatás részét. Az adatszolgáltatásban a projektben szereplő összes kerékpárforgalmi létesítmény nyomvonalát és a kapcsolódó infrastruktúra elemeket (pl.: jelzőtáblák, POI-k) szerepeltetni kell, megfelelően a jogszabályban leírtaknak.

Az adatszolgáltatást előállíthatja a tervező, a geodéta, a kedvezményezett, vagy a honlapon megjelenített adatszolgáltatásra minősítést szerzett cégek, amelyek ajánlásként szerepelnek a honlapon, azaz igénybevételük nem kötelező.

Az előállított adatszolgáltatást a KENYI üzemeltetője részére szükséges megküldeni (közvetlenül, vagy a honlap kapcsolat menüpontján keresztül). A megküldést követően ellenőrzésre, amennyiben hibátlan rögzítésre kerül a KENYI adatbázisában, majd publikálásra kerül a honlapon. Az elfogadott adatszolgáltatásról igazolás kerül kiállításra, melyet az adott mérföldkőhöz kapcsolódóan szükséges benyújtani.

f15) Amennyiben a tervezett kerékpárforgalmi létesítmény nyomvonalában közműoszlop vagy berendezés található, úgy azt minden esetben ki kell váltani. A közműoszlop vagy berendezés kiváltása nem kerülhető el a nyomvonal elhúzásával, kitérítésével.

5) Forgalomcsillapítás, közlekedésbiztonság, akadálymentesítés:

- a) A Felhívás 2.1.1. D) II. b) pontja szerinti közlekedésbiztonsági beruházás esetén a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló 133/2022. (IV. 7.) Korm. rendelet

szerinti közúti biztonsági audit elvégzése is szükséges, amely ajánlásait és megállapításait figyelembe kell venni a tervek elkészítésekor.

Gyalogátkelőhelyek kivilágítása és fejlesztése esetében a közúti biztonsági audit lefolytatásának a kötelezettsége abban az esetben áll fenn, ha a balesetek sűrűsödése a támogatási kérelem benyújtását megelőző 3 évben kimutatható. Új gyalogátkelőhely kialakítása esetén kötelező lefolytatása.

- b) Forgalomcsillapítási tevékenység tervezésekor meg kell határozni a forgalomcsillapításra kerülő területet, és be kell mutatni, hogy a forgalomcsillapítás eszközeivel (kiváltással vagy a meglévő szakasz forgalomtechnikai, építési forgalomcsillapításával, vagy egyéb eszközökkel) milyen sebesség-, illetve az átmenő forgalom mértékének a csökkentése érhető el a fenntartható települési közlekedés érdekében. A számlálást már az átépítés előtt, a meglévő állapotban meg kell kezdeni a meglévő forgalmi adatok felvétele érdekében.
 - c) A tevékenységeket a fenntartható (közösségi, kerékpáros, gyalogos) közlekedési módok előnyben részesítésével kell tervezni és megvalósítani.
 - d) Amennyiben a közlekedésbiztonsági vagy forgalomcsillapítási tevékenység a települési kerékpárforgalmi hálózatot vagy a települési kerékpáros közlekedés útvonalát is érinti, a kerékpáros közlekedés biztonságos levezetését a település kerékpárforgalmi hálózati tervével összhangban szükséges tervezni és megvalósítani. Ebben az esetben javasolt a Felhívás 2.1.1. D) I. a) tevékenység településrészre vonatkozó megvalósítása.
 - e) Kialakításra kerülő sebességlassító eszköznek (pl.: küszöbnek vagy „fekvőrendőrnnek”) olyan kialakításúnak kell lennie, hogy az a területre érvényes sebességkorlátozást betartva jól járható és látható legyen. A sebességcsökkentő elemeknek legalább a megállási időtávolságból történő felismerhetőségéről mindig gondoskodni kell (pl.: anyagának színezésével, tartós burkolati jellel, burkolatra rögzített fényvisszaverő eszközzel, vagy zöldterületi eszköz alkalmazásával). A sebességlassító eszköznek kerékpárosbarátnak kell lennie.
 - f) A tevékenység keretében támogatható parkolási rendszer infrastrukturális és informatikai korszerűsítése, fejlesztése esetén be kell mutatni, hogy a parkolási rendszer korszerűsítése, illetve a kapcsolódó szabályozási intézkedések hogyan járulnak hozzá a fenntartható közlekedési módok előnyben részesítéséhez, valamint a belső városi, települési területek gépjárműforgalomtól való mentesítéséhez, forgalomcsillapításához. Kizárólag olyan beruházás támogatható, ahol ezen feltételek teljesülnek, a beruházást követően kimutatható forgalomcsillapítás valósul meg.
 - g) **Fenntartható mobilitási terv (ún. SUMP) elkészítése, meglévő felülvizsgálata:**
 - g1) Fenntartható városi mobilitási tervet (ún. SUMP) a felhívás mellékletét képező „Fenntartható városi mobilitástervezés – Tervezési útmutató” és „Fenntartható városi mobilitástervezés – Megrendelői útmutató” alapján szükséges elkészíteni, illetve a meglévő SUMP-ot felülvizsgálni.
 - g2) Térségi fenntartható mobilitási terv készítése esetén a felhívás mellékletét képező 10., 11., 12. sz. útmutatók figyelembe vétele ajánlott.
 - g3) Fenntartható mobilitási terv készítése, meglévő felülvizsgálata esetén kötelező konzorciumi partnerként bevonni a KTI Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: KTI). A KTI projektben végzett szakmai tevékenységével kapcsolatos információk a <https://www.kti.hu/sump/> oldalon érhetők el.
 - g4) Amennyiben a projekt kizárólag SUMP elkészítésére vagy felülvizsgálatára irányul, kizárólag a releváns felhívásfeltételek teljesítése szükséges. Az elkészült vagy felülvizsgált SUMP-ot legkésőbb a második mérőföldkőhöz szükséges benyújtani, melynek mellékletét képezik a SUMP készítése során kiadott KTI szakmai nyilatkozat.
- 6) **Közúti közösségi közlekedés:**
- a) Intermodális csomópont kialakítására, fejlesztésére vonatkozó speciális feltételek:

- a1) Minimálisan 2 közlekedési mód (legalább a busz-kötőpályás) közötti átszállási kapcsolatot szükséges kialakítani vagy fejleszteni a módváltási lehetőségek erősítése érdekében.
- a2) Különös figyelmet kell fordítani a közlekedésbiztonság fejlesztésére.
- a3) Kerékpártárolási lehetőséget kell kialakítani, szükség szerint kerékpár szállítására alkalmas liftet, vagy rámpát is ki kell építeni az átszállás elősegítésére.
- a4) A beruházás tárgya a közforgalmú, illetve a közforgalmat kiszolgáló infrastrukturális elemek fejlesztése lehet.
- b) A projekt tervezése és megvalósítása során figyelembe kell venni, és a tervezés során érvényesíteni kell a „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – komplex akadálymentesítés” c. mellékletben, valamint releváns esetben az e-ÚT 03.05.12 Akadálymentes közúti létesítmények c. Útügyi Műszaki Előírásban megfogalmazottakat.
Külön figyelemmel kell lenni és be kell mutatni a PET-ben:
 - b1) Az utastájékoztatási rendszerek infokommunikációs akadálymentesítését.
 - b2) Az építések akadálymentesítését.
- c) Amennyiben a közszolgáltatás veszteségfinanszírozási igénye a közszolgáltatás – 2012. évi XLI. törvényben foglalt – megrendelőjének nyilatkozata alapján várhatóan megnövekszik (pl.: új viszonylat indítása esetén a helyi vagy helyközi megrendelőnek többletfinanszírozási kötelezettsége keletkezik), akkor annak a finanszírozását a támogatást igénylő, vagy amennyiben a támogatást igénylő nem jogosult a nyilatkozat tételére, abban az esetben a nyilatkozattételre jogosult szándéknyilatkozatban vállalja.
- d) Autóbuszöblök felújítása és kiépítése kizárólag bazaltbeton, vagy azzal megegyező teherbírású burkolattal és merev pályaszerkezettel támogatható, ettől eltérő burkolattípus részletes tervezői indoklás alapján lehetséges, pl.: a forgalmi viszonyokra, a járatsűrűsége, üzemeltetési indokra vagy a zajterhelés csökkentésére hivatkozva.
- e) A projektgazdának és a támogatásban részesülőnek vállalnia kell, hogy a szolgáltatási területet, a szolgáltatásokat, a menetrendet, és ha van, akkor a valós idejű járműmozgást leíró adatokat a megrendelő (szolgáltatásért felelős testület), illetve az annak képviselőjében eljáró szervezet-cég, valamint a közlekedési szaktárca megbízásából eljáró és az országos valós idejű forgalmi adatokat gyűjtő/kezelő (SIRI) központot üzemeltető szervezet, valamint olyan harmadik fél részére, aki ingyenes utastájékoztatási szolgáltatást biztosít az adatok felhasználásával, felé megosztja és átadja.
- f) Forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszerek fejlesztése esetén:
 - f1) szükséges a KTI Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet Nonprofit Kft. (röviden: KTI) előzetes szakmai jóváhagyásának beszerzése a tevékenység megvalósításához. A KTI előzetes jóváhagyását az első mérföldkőhöz szükséges benyújtani.
 - f2) biztosítani kell a területileg érintett szolgáltatók és megrendelők forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszereihez való kapcsolódás lehetőségét, a rendszerek közötti átjárhatóságot.
- g) A projekthez együttműködési nyilatkozatot szükséges csatolni a projekt megvalósítására vonatkozóan olyan civil szervezettől, amely alapító okiratában közösségi közlekedéssel vagy fenntartható fejlődés szerepel. Az együttműködés keretében minimum a projekt koncepcióját és a későbbiek során a projekt műszaki terveit szükséges a civil szervezettel egyeztetni, véleményeztetni. A civil szervezet véleményét az első mérföldkőhöz szükséges benyújtani.
- h) A projekthez együttműködési nyilatkozatot szükséges csatolni a projekt megvalósítására vonatkozóan olyan civil szervezettől (pl: Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa, Értelmi Fogyatékossággal Élők és Segítőik Országos Szövetsége stb.), amelynek alapító okiratában a fogyatékos személyek érdekeinek a képviselője szerepel. Az együttműködés keretében minimum a projekt koncepcióját és a későbbiek során a projekt műszaki terveit szükséges a civil szervezettel egyeztetni, véleményeztetni. A civil szervezet véleményét az első mérföldkőhöz szükséges benyújtani.

- i) Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet 2. § (8) bekezdése a tömegközlekedési szolgáltató kötelezettségévé és feladatává teszi a tájékoztató tábla megállóhelyi elhelyezését a közútkezelő hozzájárulásával – amely értelmezhető elektronikus és nem elektronikus utastájékoztató táblára egyaránt –, ezért amennyiben az elvi vagy végleges közútkezelői hozzájárulás bemutatásra kerül a projekt megvalósítási és fenntartási időszakára vonatkozóan, úgy az utastájékoztató tábla elhelyezése a terület tulajdonviszonyaitól függetlenül biztosítottá válik.
- j) Táblakihelyezésre vonatkozó közútkezelői hozzájárulás bemutatásával a tájékoztató táblák helyszíneinek a tulajdonviszonyai rendezettnek minősülnek, a további tulajdonosi hozzájárulás(ok) bemutatása nem szükséges. Amennyiben a táblakihelyezésen kívül építés is megvalósításra kerül az érintett helyszínen, vagy a táblakihelyezés építési engedélyköteles, úgy a terület tulajdonosának a hozzájárulását továbbra is szükséges megszerezni.
- k) Elkülönített közösségi közlekedési folyosó (buszsáv) létesítése esetén, amennyiben az nem kerül megnyitásra a kerékpárosok számára, be kell mutatni, hogy milyen módon biztosított a fejlesztést követően az akadályoztatásmentes és biztonságos kerékpáros közlekedés, hogyan kerül el a támogatást igénylő a kerékpáros közlekedés feltételeinek a romlását. Ahol a kerékpáros forgalom a buszsáv és a forgalom közé szorulna, ott nem engedélyezhető buszsáv kijelölése.
- l) Interoperabilis elektronikus jegyrendszer kialakítására, fejlesztésére vonatkozó speciális feltételek, a projekt feltételeknek való megfelelést a megvalósíthatósági tanulmányban szükséges bemutatni:
 - 1) Elektronikus jegyrendszer kialakítására vagy fejlesztésére kizárólag a helyi közösségi közlekedés részeként nyílik lehetőség.
 - 2) A beruházást a fenntarthatóság figyelembe vételével kell mind a jegyrendszer mind a közösségi közlekedés szintjén tervezni.
 - 3) Az elektronikus jegyrendszer tervezését a közlekedésért felelős miniszter által jóváhagyott Nemzeti Személyszállítási Intelligens Közlekedési Rendszerek Platform dokumentum szempontjainak figyelembe vételével kell elvégezni.
 - 4) Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni a 123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet 2.§ 16. pontja szerint megjelenő szabványokat, technológiai és műszaki előírásokat, interoperabilitási követelményeket.
 - 5) A projekt tervezése során figyelembe kell venni, hogy az elektronikus jegyrendszer nyújtotta lehetőségek kihasználása a jövőben hozzájáruljon az utazási láncok fenntartható elemeinek fejlesztéséhez.
 - 6) Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni, hogy a helyi és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások esetén biztosítani kell, hogy időalapú hozzáférést biztosító jegyrendszer is működhessen.
 - 7) Az elektronikus jegyrendszer tervezésénél figyelembe kell venni a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény vonatkozó előírásait és annak elveit, így különösen a 30 § (2) pont szerinti teljes körű megfelelést, valamint a 32. § (1) h) pontja szerinti feltételeket.

7) Fenntartható közlekedésfejlesztés esetén kötelező kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló akció, tevékenység megvalósítása:

Lehetséges szemléletformáló akciók, tevékenységek:

- a) kerékpáros kultúra emelésére hivatott népszerűsítő, oktató, ösztönző kampányok, rendezvények, biciklizés megvalósítása;
- b) információs kiadványok készítése²⁷, megváltozott forgalmi rendet és/vagy új KRESZ szabványokat ismertető kampányok lebonyolítása és kiadványok kiadása;
- c) szemléletformáló eszközök beszerzése (pl.: hagyományos vagy elektromos rásegítésű kerékpár, futóbicikli, cargo-kerékpár);

²⁷ Jó példa a Magyar Kerékpárosklub Kisokosa: <https://kereparosklub.hu/kisokos>; ITM Közlekedő kisokos munkafüzet: <http://www.kti.hu/wp-content/uploads/2018/10/K%C3%B6zleked%C5%91-kisokos-munkaf%C3%BCzet.pdf>

- d) Bringázz a munkába, BringaSuli/BringaAkadémia²⁸, egyedi kerékpáros szemléletformáló kampányainak a megvalósítása (pl.: iskolások, óvodások, gépjárművezetők, kerékpárral közlekedők részére stb.);
- e) gépjárművezetők számára a kulturált együtt közlekedésre felhívó kampány(ok) megvalósítása.

A mobilitási héten való részvétel és esemény költségei is elszámolhatók, azonban ez önmagában nem elegendő tevékenység.

A szemléletformáló kampánynak nem lehet kizárólagos szemléletformáló vagy oktató része rendőrségi kampány.

Szemléletformáló akciókhoz, tevékenységekhez kapcsolódóan szükséges a programok tevékenység szintű betervezése, amely a támogatási kérelem szakmai értékelésekor ellenőrzésre kerül. A programok részletes tematikájának elkészítése, a kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági tevékenységeknek és a kapcsolódó költségtervnek a bemutatása legkésőbb az 1. mérföldkőig szükséges.

- 8) Önkormányzati és/vagy állami utak, hidak építése, fejlesztése, felújítása, amennyiben a beruházás megvalósításával az önállóan támogatható tevékenységek fenntartható közlekedést szolgáló célja valósul meg, azaz:
 - a) Irányhelyes vagy „koppenhágai típusú” megemelt kerékpársáv kiépítésével együtt teljes szélességű burkolat-felújítás, -megerősítés történik a meglévő útpálya újracsatlásával, hasznosításával **(belső korlát nélkül)**, vagy
 - b) Városi, települési elkerülő-kiváltó, tehermentesítő szakasz kerül kiépítésre, fejlesztésre a belváros forgalmi rendjének a jelentős, fenntartható közlekedést szolgáló átalakítása érdekében, amennyiben a beruházással egy időben megvalósul a településen belüli jelentős forgalomcsillapító átalakítás is **(belső korlát nélkül)**; vagy
 - c) Burkolatfelújítás - szükség szerinti szélesítéssel együtt - valósul meg, ha a forgalmi viszonyok alapján az adott útszakaszon kerékpárforgalmi létesítményeket összekötő funkciót betöltő kerékpárforgalmi létesítmény/útvonal **kijelölése** szükséges, azonban a meglévő útburkolat állapota a biztonságos kerékpáros közlekedést veszélyezteti (pl.: a letöredezett útszélek miatt a kerékpárosok haladása nem lehet folyamatos és akadálymentes) **(belső korlát nélkül)**; vagy
 - d) A közúti közösségi közlekedési szolgáltatás műszaki fenntarthatósága érdekében az útvonal felújítása szükséges (pl.: a meglévő járatok útvonalának a megtartásáért) **(7.5. pont szerinti belső korlátig: a projekt elszámolható összköltségének maximum 40%-ig).**

V. Az E) főtevékenységhez kapcsolódó feltételek, elvárások:

- a) Hulladéklerakó rekultiváció esetében a rekultivációs tervet legkésőbb az 1. mérföldkőig szükséges benyújtani.
- b) Barnamezős terület kármentesítése esetén a Felhívás 13.3. pont fogalomjegyzékében a „Barnamezős terület” fogalomnak való megfelelést a Projekt-előkészítő Tanulmányban szükséges bemutatni a támogatási kérelem benyújtásakor.
- c) Barnamezős terület kármentesítése esetében a terület szennyezettségének és a kármentesítési beavatkozás megvalósíthatóságának bemutatását, a környezetvédelmi hatóság erre vonatkozó állásfoglalását legkésőbb az 1. mérföldkőig szükséges benyújtani.
- d) A kármentesítési feladatoknak illeszkedniük kell az Országos Környezeti Kármentesítési Program elvárásaihoz, és meg kell feleljenek a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet előírásainak.
- e) Amennyiben releváns, elvárás, hogy a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően a kármentesítésre vonatkozó adatok a FAVI KÁRINFÓ adatbázisában rögzítése kerüljenek.

²⁸ BringaAkadémia vagy BringaSuli kizárólag a BringaAkadémia <http://www.vuelta.hu/bringaakademia> vagy a Kézikönyv a BringaSuli iskolai kerékpáros oktatási programhoz alapján valósítható meg.

Ha a projekt műszaki, szakmai tartalma csökken, ezzel arányosan csökken a támogatási összeg is. (Részletesen lásd: Korm. rendelet 156. §, 157. §)

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

1) Általános elvárások:

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos elvek az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 Rendeletének 9. cikkében megfogalmazott horizontális elvek átfogó elemei, amelyek érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező része. Ezen elvek érvényesítése a horizontális elvárásokon és követelményeken keresztül történik. A horizontális elvárások részletes ismertetése megtalálható az „ÁÜF 21-27” 11. fejezetében. Kérjük, ezeket alaposan tanulmányozza át, mert mind a projekt előkészítését, mind a megvalósítását jelentősen befolyásolhatják.

A horizontális elvárás, illetve követelmény megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenységek következtében felmerült költségek elszámolhatóak.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek minden esetben meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, az elővigyázatosság és a „ne okozz jelentős kárt”²⁹ elveket betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba³⁰ ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során az esélyegyenlőséget, a nők és férfiak közti egyenlőséget, valamint a Fogyatékossgal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – hozzáférhetőség biztosítása pl. akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

2) Témaspecifikus elvárások:

a) **Klimaváltozás elleni küzdelem:**

Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább ötéves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során figyelembe kell vennie, hogy a projekt várható üvegházhatásúgáz-kibocsátása/elnyelése mennyire számottevő, továbbá fel kell mérnie a projekt éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért a támogatási kérelem összeállítása során vizsgálnia kell a projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat, a projekt helyszínén várható energiafelhasználás-változást, a klímavédelmi törekvésekhez való illeszkedést, valamint be kell mutatnia, milyen módon tervezi lebonyolítani az Európai Parlament és a Tanács 2021/1060 rendeletének 73. cikk (2) bek. j) pontja alapján elvárt éghajlatváltozási

²⁹ „Ne okozz jelentős kárt” elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

³⁰ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

rezilienciavizsgálatot. A támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt Előkészítő Tanulmány (PET) vonatkozó fejezetében részleteznie szükséges az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozását az abban részletezett szempontok szerint. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot a projekt előkészítésével párhuzamosan kell elvégeznie és annak dokumentációját az 1. mérföldkőig kell benyújtania. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzéséhez 2021-2027 közötti támogatási időszakra az „Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatának elvégzéséhez” (röviden: Klímareziliencia Útmutató) c. dokumentum nyújt segítséget, elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az „Útmutató az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzéséhez_21-27.pdf” elnevezésű dokumentum.

A rezilienciavizsgálatot az útmutatóban szereplő **standard éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat** követelményeinek megfelelően szükséges elvégezni.

b) Fényszennyezés negatív hatásainak minimalizálása:

A fényszennyezés negatív hatásainak minimalizálása érdekében kültéri világítás korszerűsítése, továbbá újonnan kialakítandó kültéri világítási rendszerek tervezése és megvalósítása során alkalmazni szükséges az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 53 - 54. §-ában meghatározott követelményeket³¹, valamint a vonatkozó érvényes európai szabványok és a helyi szabályozási eszközök követelményeit. A beruházások megvalósítása során javasolt „A fényszennyezésről – világosan!” c. szakmai útmutató³² módszertanának alkalmazása.

c) Esélyegyenlőség érvényesítése:

- c1) Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- c2) Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.
- c3) Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)

Felhívjuk a figyelmét, hogy amennyiben több olyan projektet valósít meg, amelyek a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó uniós forrásból kerülnek finanszírozásra, abban az esetben egy adott horizontális követelmény csak egy projekt keretében számolható el.

Önnek nem kell horizontális tevékenységet teljesítenie, amennyiben:

- a támogatási kérelem benyújtásakor valamennyi, jelen felhívásban szereplő választható horizontális tevékenység vonatkozásában igazolni tudja, hogy azokat korábban már teljesítette, vagy
- amennyiben a jelen felhívásban szereplő, korábban nem teljesített választható horizontális tevékenységek közül objektív ok miatt egyik tevékenységet sem tudja teljesíteni

Az egyes, más projekt keretében már teljesített horizontális tevékenységek teljesítését igazoló dokumentumokat, illetve annak indoklását, hogy a korábban nem teljesített tevékenységeket miért nem tudja teljesíteni Önnek a támogatási kérelem mellékleteként be kell nyújtania.

³¹ A 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről 2024.12.31-ig hatályos. 2025.01.01-től hatályos alkalmazandó jogszabály a 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról, amely 75. §-a releváns.

³² http://www.termeszetvedelem.hu/fenyszennyezessel_vilagosan

Amennyiben fenti indokokra tekintettel nem vállalja horizontális tevékenység megvalósítását, ahhoz kapcsolódóan jelen felhívás keretében monitoring mutatót sem tervezhet.

3. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

A projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége az adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletben található.

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében olvasható.

Nem állami támogatás esetén: a támogatás maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható összköltség 100 %-a.

Általános csekély összegű (de minimis) támogatás esetén **a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100%-a.**

A helyi infrastruktúrára irányuló támogatás esetén **a támogatás maximális mértéke** az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbség. A működési eredmény mértékét a) előzetesen, megalapozott előrejelzések alapján, vagy b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

1. A támogatás maximális mértéke a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez szükséges nettó költség, melyet a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani, figyelemmel a 2. pontban foglaltakra is.
2. Az támogatás összege évente és feladatonként – a közlekedés és a közlekedési infrastruktúra, valamint a következő a) és b) pontok kivételével – nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget. Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett támogatás éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.
 - a) Közszolgáltatások nyújtásának ellentételezése egészségügyi ellátást, adott esetben sürgősségi betegellátást végző kórházak számára
 - b) Szociális szükségleteket kielégítő közszolgáltatások nyújtásának ellentételezése a következő területeken: egészségügy és hosszú távú gondozás, gyermekgondozás, munkaerőpiacra való belépés és visszatérés, szociális lakáshoz juttatás, továbbá a sérülékeny társadalmi csoportok gondozása és társadalmi befogadása.
3. Ha a kedvezményezett az 1. pontban meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, köteles a túlkompenzációt visszafizetni. Ha a túlkompenzáció összege nem haladja meg az átlagos éves támogatás összegének 10%-át, a túlkompenzáció átvihető a következő évre azzal, hogy azt le kell vonni az arra az évre fizetendő támogatás összegéből.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

Ha a támogatás a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 111. § (2) bekezdés **a)-e) pontja** szerinti tevékenységekre irányul, **a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek és a**

beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbség, azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője jogosult ésszerű nyereséget szerezni. A működési eredmény mértékét a) előzetesen, megalapozott előrejelzések alapján, vagy b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás esetén **a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek és a működési eredmény közötti különbség**. A működési eredmény mértékét a) előzetesen, megalapozott előrejelzések alapján, vagy b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén: a támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a.

Elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén a támogatás maximális mértéke:

1. **az elszámolható költségek 20%-a**, amennyiben a támogatás odaítélésére nem a 638/2023. § (XIII. 28.) Korm. rendelet 2. § 173. pontja szerinti versenyeztetési ajánlattételi eljárásban kerül sor, és a támogatást támogatási program alapján nyújtják. A támogatási intenzitás
 - a) közép- és nagyvállalkozás esetén 20 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 30 százalékponttal és
 - b) a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 25. § (1) bekezdése szerinti területen megvalósuló beruházás esetén 15 százalékponttal növelhető.

Az egy adott vállalkozásnak nyújtott támogatás nem haladhatja meg az érintett támogatási program teljes költségvetésének 40%-át.

2. **a versenyeztetési eljárás keretében kialakult mérték** (amennyiben a támogatást versenyeztetés keretében ítélik oda).

A környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás esetén a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek:

- i. **100%-a** a környezeti károk – ideértve a földtani közeg, a felszíni vagy felszín alatt vizek vagy a tengeri környezet minőségének károsodását is – felszámolásához nyújtott támogatás esetén.
- ii. **100%-a** a leromlott állapotú természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjához nyújtott támogatás esetén.
- iii. **70%-a** a biológiai sokféleség vagy ökoszisztémák védelméhez vagy helyreállításához az ökoszisztémák jó állapotának eléréséhez való hozzájárulás vagy a már jó állapotban lévő ökoszisztémák védelme érdekében nyújtott támogatás esetén. A támogatási intenzitás kisvállalkozások esetén 20, közép- és nagyvállalkozás esetén 10 százalékponttal növelhető.
- iv. **70%-a** az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak mérséklésére szolgáló természetalapú megoldások megvalósításához nyújtott támogatás esetén. A támogatási intenzitás kisvállalkozások esetén 20, közép- és nagyvállalkozás esetén 10 százalékponttal növelhető.

4. A PROJEKTVÉGREGHJÁRTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

Megkezdettség:

A 2.2. pont szerint állami támogatással nem érintett támogatható tevékenység esetén támogatás a kérelem benyújtása előtt megkezdett projekthez is nyújtható.

A 2.2. pont szerint állami támogatással érintett támogatható tevékenység esetén támogatás a kérelem benyújtása előtt megkezdett projekthez nem nyújtható, kivéve a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, a csekély összegű (de minimis) támogatás keretében, amennyiben a kedvezményezett a kérelem benyújtása előtt megkötött közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik, akkor közszolgáltatásért járó ellentételezés, vagy személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés támogatásként.

Kérelem előtti költség elszámolhatósága (állami támogatás esetén): Az a)-c) opció közül az IH választhat, ha az adott támogatási kategóriát a felhívás 2.2. pontja szerinti táblázat tartalmazza.

- a) Ha a kérelem előtti költségeket az IH általános vagy mezőgazdasági csekély összegű (de minimis) támogatásként kívánja támogatni:

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült projekt-előkészítési költségek kizárólag általános csekély összegű támogatásként számolható el.

- b) Ha a kérelem előtti költségeket az IH az a) opció szerint vagy a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdésében szereplő támogatási kategóriákon egyaránt kívánja támogatni:

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült projekt-előkészítési költségek kizárólag általános csekély összegű támogatásként, vagy a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatásként számolható el.

- c) Ha a kérelem előtti költségeket az IH az a) és b) opció szerint egyaránt kívánja támogatni, és/vagy a felhívás közszolgáltatási csekély összegű támogatás vagy közszolgáltatásért járó ellentételezés vagy személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés támogatási kategóriát is tartalmaz:

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült projekt-előkészítési költségek kizárólag általános csekély összegű támogatásként, **vagy** a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatásként, vagy közszolgáltatási csekély összegű támogatásként / közszolgáltatásért járó ellentételezésként / személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezésként (ha Ön rendelkezik a kérelem benyújtása előtt kötött olyan közszolgáltatási szerződéssel, melynek keretében a támogatandó tevékenység is elszámolható) számolható el.

További részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 1. alpontja tartalmaz.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.³³

³³ Lásd: Korm. rendelet Közbeszerzési eljárások ellenőrzése c. fejezete

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatási szerződésben és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok – szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő – kifizetése megtörtént.

További részletes szabályozás az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított **42 hónap** áll rendelkezésre.

Ha Ön a projekt megvalósítását a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdte meg, a végrehajtási határidő a támogatási szerződés hatályba lépésének napjával kezdődik.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának határideje a projekt fizikai befejezését követő 60 nap, de legkésőbb 2029. június 29.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A mérföldkő a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott mérföldkövel bezárólag várhatóan elszámolni kívánt költségek kumulált mértékét is.

Önnek a projektjében 2 mérföldkövet kell tervezni. Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára kell megtervezni.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

Minden betervezett mérföldkő teljesítését alátámasztó dokumentumokkal kell igazolni.

1. mérföldkő: A projekt szakmai-műszaki előkészítésének lezárása legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18. hónap utolsó napjáig.

A mérföldkőhöz az alábbi, projekt szempontjából releváns, dokumentumok csatolása szükséges:

Minden tevékenység esetében:

- teljes műszaki dokumentáció az összes érintett tevékenységre vonatkozóan
- építési/létesítési engedélyek vagy tervezői nyilatkozatok, hogy az adott tevékenység nem hatósági engedélyköteles
- minden projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás esetében a tervezett energiahatékonysági műszaki megoldások jogszabályi előírásoknak való megfelelőségére vonatkozó tervezői nyilatkozat
- a Felhívás 2.3. és 2.4. pontjában előírt releváns szakmai-műszaki és horizontális feltételeknek való megfelelés bemutatása, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat dokumentációja
- 700 millió Ft feletti elszámolható költségű projektek esetében költség-haszon elemzés elkészítése a Felhívás 6.2 pont 2) alpontban meghatározottak alapján.
- A projektmenedzsment szervezet rövid bemutatása, valamint a Kedvezményezett büntetőjogi felelőssége tudatában megtett nyilatkozat arra vonatkozóan, hogy a projektmenedzsment szervezet megfelel a 2021-2027-es időszakra vonatkozó Elszámolási Útmutató c. dokumentumának 3.8.2 pontjában leírtaknak.

- A releváns feljogosító feltételeknek való megfelelés bemutatása. (Amennyiben korábban ez megtörtént és a projekt tartalmában nem történt érdemi változás, úgy elengedő az erre vonatkozó nyilatkozat benyújtása.)

Az A) főtevékenység esetében:

- a TVT – igazoltan az engedélyezési eljárás indítását megelőző dátumú – szakvéleményének csatolása, amelyben minden szempont „igen” vagy „nem releváns” minősítést kapott.
- az Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedés bemutatása (amennyiben az rendelkezésre áll).³⁴
- a Települési Vízkárelhárítási Terv és az ahhoz való illeszkedés bemutatása, amennyiben releváns.
- az ITS vagy településfejlesztési terv illeszkedés bemutatása, amennyiben releváns.
- A befogadó vízfolyás kezelőjének írásbeli hozzájárulása.
- Szemléletformáló program részletes tartalmának bemutatása.
- Megvédett területen található infrastruktúra becsült értékének meghatározása, amennyiben a projekt tartalma módosult a benyújtáshoz képest
- Speciális műszaki tartalom esetében (2.3. II. 5) pont szerint) a szakmai indoklások benyújtása.
- Tulajdonviszonyok rendezése.

A B) és C) főtevékenység esetében:

- Városi jogállású települések esetében további elvárás az Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) vagy településfejlesztési tervhez való illeszkedés igazolása.
- ZIFFA készítés vagy rendelkezésre állás esetén az ahhoz való illeszkedést.
- Játsszótér fejlesztés esetén a 2.3. III. 10.) alpont szerinti árnyékolt rész és vízvételi lehetőség kialakításának tervezett módja.
- A 2.3. III. 11) pontban hivatkozott szabványok figyelembe vételének igazolása.
- Tulajdonviszonyok rendezése.
- Sport- és szabadidős infrastruktúra egyenlő esélyű, szabad és korlátlan használatára vonatkozó nyilatkozat vagy bemutatás.

A D) főtevékenység esetében:

- elkészített/felülvizsgált kerékpárforgalmi hálózati terv
- tervszűri nyilatkozat(ok)
- civil szervezet(ek) nyilatkozata
- szemléletformáló program részletes tartalmának bemutatása
- a KTI előzetes szakmai jóváhagyása forgalomirányítási és utastájékoztatási rendszerek fejlesztése esetén
- tulajdonviszonyok rendezése vagy tulajdonviszonyok rendezési módjának bemutatása a Felhívás 6.4. pontjában foglaltaknak megfelelően
- közúti közösségi közlekedés közszolgáltatás veszteségfinanszírozási igény megnövekedése esetén szándéknyilatkozat
- Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyí) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolás a tervezési adatszolgáltatás elvégzéséről

Az E) főtevékenység esetében:

- Hulladéklerakó rekultiváció esetében a rekultivációs terv benyújtása
- Barnamezős terület kármentesítése esetében a terület szennyezettségének és a kármentesítési beavatkozás megvalósíthatóságának bemutatása, valamint a környezetvédelmi hatóság erre vonatkozó állásfoglalásának benyújtása, valamint nyilatkozat arról, hogy a pályázó nem nyújtott be kármentesítési igényt a Rozsdaövezeti Bizottsághoz, vagy hogy a benyújtott igényt a bizottság elutasította.
- Tulajdonviszonyok rendezése.

³⁴ Amennyiben más főtevékenységhez kapcsolódóan készül olyan csapadékvíz elvezetés, amely nem érinti az A) főtevékenységet, akkor nem elvárás ITVT készítése.

2. mérföldkő: A projekt fizikai befejezése

Bármely főtevékenység esetében:

- Amennyiben a Felhívás 2.1.2.2. e) alpont szerinti új Településfejlesztési Terv készül, úgy a terv benyújtása és a projekt ahhoz való illeszkedésének igazolása szükséges.
- Fizikai befejezést igazoló dokumentumok.
- Kedvezményezett büntetőjogi felelőssége tudatában megtett nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a megvalósítási időszak alatt alkalmazott projektmenedzsment szervezet megfelelt a 2021-2027-es időszakra vonatkozó Elszámolási Útmutató c. dokumentumának 3.8.2 pontjában leírtaknak.
- A releváns feljogosító feltételeknek való megfelelés bemutatása. (Amennyiben korábban ez megtörtént és a projekt tartalmában nem történt érdemi változás, úgy elengedő az erre vonatkozó nyilatkozat benyújtása.)

Az A) főtevékenység esetében:

- az Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervhez (ITVT) illeszkedés bemutatása.³⁵

Kizárólag a D) főtevékenység esetében:

- elkészített vagy felülvizsgált SUMP, KTI szakmai nyilatkozat (amennyiben releváns)
- mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpáros útvonalként történő kijelölése esetén a Felhívás 6.4. pontja szerint a használatot biztosító szerződés bemutatása (amennyiben releváns)
- Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút NZrt. igazolás a megvalósult létesítményhez kapcsolódó adatszolgáltatásról (amennyiben releváns)

5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

Kérjük, hogy a támogatási kérelmében az alábbi táblázatban szereplő kimeneti indikátorokat a projekt szempontjából releváns esetben szerepeltesse.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ³⁶	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	ERFA	km	Közös kimeneti	RCO58	Igen	Nem
A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	ERFA	fő/év	Közös eredmény	RCR64	Nem	Nem
Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	ERFA	db	OP kimeneti	TPO10	Igen	Nem
Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	ERFA	m ²	OP kimeneti	TPO11	Igen	Nem
A rehabilitált talaj összkiterjedése	ERFA	ha	OP kimeneti	TPO08	Igen	Nem
Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	ERFA	m	OP kimeneti	TPO35	Igen	Nem

³⁵ Amennyiben más főtevékenységhez kapcsolódóan készül olyan csapadékvíz elvezetés, amely nem érinti az A) főtevékenységet, akkor nem elvárás ITVT készítése.

³⁶ Közös kimeneti, közös eredmény, OP-kimeneti, OP-eredmény

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa ³⁶	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöldinfrastruktúra	ERFA	ha	Közös kimeneti	RCO26	Igen	Nem
Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	ERFA	fő	Közös eredmény	RCR35	Nem	Nem

Indikátor neve: Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra

Indikátor definíciója: A támogatott projektek keretében újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített dedikált kerékpáros infrastruktúra hossza. A dedikált kerékpáros infrastruktúra magában foglalja a gépjárműforgalomtól vagy ugyanazon út más részeitől szerkezeti eszközökkel (szegély, korlátozó tényezők (pl.: nyitott kerékpársáv, kerékpársáv kialakítása, védőkorlát)) elválasztott kerékpáros létesítményeket, kerékpárutakat, kerékpáros alagutakat stb. Az úttest többi részétől elválasztott irányhelyes (pl.: az út mindkét oldalán) kerékpáros infrastruktúra hosszát sávhosszként mérik.

A lehetséges kerékpárforgalmi létesítményeket az e-UT 03.04.13 Kerékpározható közutak tervezése c. Útügyi Műszaki Előírás tartalmazza. A kerékpáros nyom és az útbaigazító tábla elhelyezése nem számít bele az indikátorba.

Indikátor számítási módja: A projekt keretében újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített kerékpárforgalmi létesítmények hossza kilométerben kifejezve, két tizedesjegyre kerekítve. Kétoldali létesítmények esetén az érték ugyanazon szakaszra csak egyszer vehető figyelembe, amennyiben a létesítmények nem azonos helyen érnek véget oldalanként, úgy a hosszabb létesítmény oldalának a hosszát kell figyelembe venni.

Indikátor igazolásának módja:

- az elkészült/felülvizsgált kerékpárforgalmi hálózati terv;
- a kerékpárforgalmi hálózati terv alapján megvalósított – indikátorhoz hozzájáruló – szakaszok térképi ábrázolása, és a létesítménytípusok megnevezése;
- a települési önkormányzat nyilatkozata az indikátorhoz hozzájáruló létesítmények összesített és létesítményenkénti hosszáról;
- engedélyköteles tevékenység esetén: az építményre vonatkozó forgalomba helyezési vagy ideiglenes forgalomba helyezési engedély.
- nem engedélyköteles tevékenység esetén: az építmény kapcsán készült műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv.

Indikátor neve: A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói

Indikátor definíciója: A projekt keretében támogatott újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített kerékpáros infrastruktúra éves felhasználóinak száma. A kerékpáros infrastruktúra meghatározását az RCO58 azonosító számú indikátor szabályozza. Az indikátor bázisértéke a támogatott célzott kerékpáros infrastruktúrát használók projekt megkezdése előtti évre számított értéke, az új kerékpáros infrastruktúra kialakítása esetében pedig nulla. A tényértéket a projekt fizikai befejezését követő évben az infrastruktúrát használó felhasználók számának forgalomszámlálásával kell megbecsülni.

Indikátor számítási módja: A projekt keretében támogatott újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített kerékpáros infrastruktúra éves felhasználóinak száma. Az éves felhasználók számának mérése a kerékpáros infrastruktúra egy szakaszának használati szintjét mutatja. A felhasználók számának mérése összetett felmérést igényelne, azonban a felhívás keretében a hálózatos fejlesztések megvalósítása elvárás, ezért ha a mérés csak egyetlen helyre összpontosít (ahol a fejlesztés megtörtént), az a teljes hosszat reprezentálónak tekinthető. Eltérő típusú forgalomszámlálási eszközök is alkalmazhatóak (pl.: automata forgalomszámlálás, kézi forgalomszámlálás) és azok értékeinek éves szinten való extrapolálása a mért napoktól (pl.: hétvége/hétköznap/adott nap időjárása) függően alakulhat.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett nyilatkozata a forgalomszámlálás módszertanáról és az éves felhasználók számáról.

Indikátor neve: Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma

Indikátor definíciója: Kialakított új, forgalomcsillapított övezetnek számít azon fejlesztési / beruházási elemek eredménye, amelyek megvalósítását követően a forgalomcsillapításon átesett közlekedési felületen az áthaladó gépjárműforgalom mértéke és sebessége csökken.

Indikátor számítási módja: Az indikátor számításakor egy övezetnek minősül az egymással logikailag összefüggő (folytatólagos útszakaszon vagy logikai hálózaton belül megvalósított), de nagyobb forgalmú szakaszokkal határolt területen elvégzett tevékenységek együttes eredménye. Forgalomszámlálás elvégzésével és a megengedett közúti sebesség jelzésével kell bemutatni az adott terület beavatkozást megelőző, és beavatkozást követő forgalmi viszonyait, igazolva az áthaladó gépjárműforgalom mértékének és sebességének a csökkenését.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett nyilatkozata a forgalomszámlálás módszertanáról és eredményéről, továbbá a projekt fizikai befejezésekor térképen és szövegesen kell bemutatni az elvégzett tevékenységeket, amelyek hozzájárultak az adott forgalomcsillapított övezetek kialakításához.

Indikátor neve: Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága

Indikátor definíciója: A „B” és „C” főtevékenység részeként fejlesztéssel érintett közösségi célra használt területek (pl. közösségi szolgáltató- rendezvénytér, játszótér, futópálya, szabadidős és sportlétesítmény stb.) teljes kiterjedése.

Indikátor számítási módja: A projekt keretében újonnan létrehozott vagy felújított, közösségi célt szolgáló területek nagysága négyzetméterben megadva.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett és műszaki ellenőr közös nyilatkozata, valamint a nyilatkozathoz csatolt méretarány megjelöléssel ellátott helyszínrajz, amelyen a fejlesztéssel érintett közösségi terület megjelölésre kerül.

Indikátor neve: A rehabilitált talaj összkiterjedése

Indikátor definíciója: Az „E” főtevékenység részeként, 100%-ban önkormányzati tulajdonú barnamezős területek hasznosítása, kármentesítése során rehabilitált talaj vízszintes felületi vetületének összkiterjedése.

Indikátor számítási módja: A projekt keretében rehabilitált talaj vízszintes felületi vetületének összkiterjedése, hektárban megadva.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett és műszaki-ellenőr közös nyilatkozata, valamint a nyilatkozathoz csatolt méretarány megjelöléssel ellátott helyszínrajz, amelyen a talajrehabilitációval érintett terület megjelölésre kerül.

Indikátor neve: Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza

Indikátor definíciója: Elsősorban az „A” főtevékenységhez kapcsolódva a belterület védelmét szolgáló csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek lokális fejlesztéseinél, rekonstrukciójánál újonnan létrehozott vagy felújított, korszerűsített létesítmények hossza. (Amennyiben más főtevékenységhez kapcsolódóan is készül ilyen infrastruktúra, úgy annak figyelembevétele is szükséges.)

Indikátor számítási módja: A projekt keretében felújított vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza méterben megadva. Út mellett kétoldalt vezetett vízelvezetés esetében mindkettő külön-külön beleszámítandó. Védelmi töltés fejlesztése esetén mindkét oldal külön számítandó, amennyiben releváns. Tározók, ideiglenes elöntési területek esetében azok legnagyobb vízszintes vetületi hossza vehető figyelembe.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett és műszaki-ellenőr közös nyilatkozata, valamint a nyilatkozathoz csatolt méretarány megjelöléssel ellátott helyszínrajz, amelyen a fejlesztéssel érintett létesítmények megjelölésre kerülnek.

Indikátor neve: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöldinfrastruktúra

Indikátor definíciója: Újonnan épített vagy korszerűsített zöldinfrastruktúra területek nagysága az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fokozása érdekében, például az árvizek elleni védelem megerősítésével és a talajerózió megakadályozásával. (A zöldinfrastruktúra jellemzően fákra, gyepekre, sövényekre, parkra, erdőkre, stb. értendő.) A mutató kiterjed továbbá a kékinfrastruktúra elemek

felületére, így a vízfolyásokra, csatornákra, tavakra, árterekre, holtágakra, a csapadékvíz-gazdálkodási létesítmények, így a kisléptékű vízmegtartó megoldások rekonstrukciós elemeire stb. is.

Indikátor számítási módja: A projekt keretében építéssel, felújítással, revitalizációval, növénytelepítéssel, növényvédelemmel érintett zöldterületek és zöldfelületek talajszinten mért nagysága, amelybe az ezek területén található vízfelületek is beleszámíthatók, amennyiben a projekt keretében érintettek. Nem számítható bele a burkolt és nem vízáteresztő felületek nagysága, ill. a többszintű zöldinfrastruktúra burkolat felületek fölé nyúló része.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett és műszaki-ellenőr nyilatkozat, valamint egy a nyilatkozathoz tartozó léptékhelyes helyszínrajz, amelyen a számításba vett felületek egyértelműen megjelölésre kerülnek.

Indikátor neve: Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság

Indikátor definíciója: Azon személyek száma, akik a beruházás által megvédett területen élnek.

Indikátor számítási módja: A beruházással megvédett területen élő lakosok száma. A megvédett területet helyszínrajzon szükséges lehatárolni és a területen élő lakosokat figyelembe venni. (A lakcím és tartózkodási hely is figyelembe vehető). Amennyiben egy adott területet több támogatott projekt is érint, úgy a lakosságszámot csak egyszer lehet figyelembe venni az indikátor értékeként.

Indikátor igazolásának módja: Kedvezményezett nyilatkozata, valamint a megvédett terület helyszínrajzi lehatárolásának bemutatása, amelyen az érintett lakosság él a helyi önkormányzat által vezetett nyilvántartás alapján.

A támogatási szerződésben vállalt indikátor tervértékének csökkenése:

Ha Ön a támogatási szerződésben vállalt tervértéket csökkenti, a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó rendeleti szabályozást alkalmazzuk.³⁷

A támogatási szerződésben vállalt indikátor alulteljesítése:

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése a célérték elérésének vállalt időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel³⁸.

6. PROJEKTVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

A 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható.

Így például nem támogatható:

- a) szennyvíz-elvezető, ivóvíz és gáz, elektromos áram és távhő rendszer fejlesztése (kivéve a szükséges közmű kiváltásokat és a fejlesztéssel érintett építmények használatához szükséges csatlakozásokat és az E) főtevékenység keretében rehabilitált barnamezős területek alpinfrastruktúráját);
- b) külterületi vízelvezető csatornaszakasz rekonstrukciója, illetve építése, amennyiben az nem a belterület védelmét szolgálja;
- c) fenntartási (üzemeltetési, pótlási, karbantartási) jellegű tevékenységek;
- d) járműbeszerzés (kivéve: 2.1.2.2. IV. h) pont esetében a kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gépeinek beszerzése és a 2.1.2.1. f) pont a D) főtevékenység esetében: szemléletformáló eszközök beszerzése keretében, hagyományos vagy elektromos rásegítésű kerékpár, futóbicikli, cargo-kerékpár. Elektromos kerékpár beszerzése nem támogatható.)
- e) lakáscélú épületek építése, felújítása, bővítése, lakáscélú épületekkel kapcsolatos akadálymentesítés;

³⁷ Korm. rendelet 156. §.

³⁸ Korm. rendelet 160. §.

- f) kulturális tevékenységeket magában foglaló épületek, építmények fejlesztése a következők vonatkozásában (Ezek a TOP Plusz és a GINOP Plusz turisztikai fejlesztéseket támogató felhívásaiban lehetnek támogathatók):
- f1) múzeum;
 - f2) vallási helyszín – kivéve a szabadon látogatható, rekreációs célokra korlátozás nélkül használható egyházi tulajdonban lévő zöldfelület;
 - f3) világörökségi helyszín;
 - f4) kastély, vár, várrom;
 - f5) kulturális tematikus utak állomáshelye;
 - f6) ipari emlék turisztikai hasznosítása;
 - f7) örökségpark;
- g) oktatási intézmény fejlesztése;
- h) temető területét érintő fejlesztések;
- i) szociális és egészségügyi szolgáltatás fejlesztése;
- j) turisztikai célú fejlesztések
- k) szálláshely (és szolgáltatásainak) bármilyen fejlesztése, létesítése, kialakítása;
- l) köztéri műalkotások kialakítása, beszerzése;
- m) kátyúzás;
- n) EUROVELO 6 és 14 kerékpáros útvonal részét képező kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése, építése;
- o) vasúti sínpálya fejlesztése, felújítása;
- p) nem dinamikus valós idejű adatokat kijelző elektronikus közösségi közlekedési utastájékoztató eszközök beszerzése;
- q) a D) főtevékenység esetén a fenntartható közlekedési módokat közvetve sem szolgáló, valamint a fenntartható közlekedési módokat hátrányos helyzetbe hozó (a fenntartható közlekedési módok útdíjait megnövelő, balesetveszélyt fokozó, a fenntartható közlekedést kerülő útvonalakra kényszerítő, fenntartható közlekedési mód útvonalában szakadási pontot kialakító, akadályozó) beruházások.
- r) olyan elektronikus jegyrendszer fejlesztése, amely szigetszerűen működik és műszakilag nem illeszthető a 123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet 2. fejezet szerinti NESZIP/NEJP környezetbe
- s) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete 7. cikk (1) h) pontja alapján fosszilis tüzelőanyagok előállításával, feldolgozásával, szállításával, forgalmazásával, tárolásával vagy égetésével kapcsolatos beruházás, beleértve az eszközbeszerzést is, amely nem tartozik az i-iii) pontokban rögzített kivételi körbe, a (4) bekezdésben meghatározott határidő figyelembevételével.

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

- 1) Ön, mint kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a <https://www.palyazat.gov.hu> Információ / Kommunikáció és láthatóság aloldalaról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.
- 2) **Költség-haszon elemzés készítésére vonatkozó elvárások:**
Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízügyi pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló 2021/1060/EU rendelet (a továbbiakban CPR) 73. cikkének teljesítése céljából a pályázatoknak biztosítani kell a következő elvárásokat:
 - Bizonyítható a projekt társadalmi hasznossága, megfelelő ár-érték aránya.
 - Csak a megvalósuláshoz szükséges mértékű támogatást kap, túl-támogatás nem történik.

- A fejlesztési projekt keretében létrehozott eszközök működtetése, a szolgáltatási színvonal pénzügyileg fenntartható.

A vonatkozó európai uniós jogszabályoknak való megfelelés érdekében a projektek előkészítése és a kiválasztási eljárás során alá kell támasztani a projekt társadalmi hasznosságát, ár-érték arányát. Ennek érdekében a **pályázat benyújtásakor csatolandó PET-ben:**

- Be kell mutatni a problémákat, hiányokat, amelyekre választ jelent a tervezett fejlesztés. Szükséges felmérni az igényeket, amelyek a fejlesztendő infrastruktúra/ szolgáltatás létrejöttét, kapacitását alátámasztják.
- Az így meghatározott projekt célokról be kell mutatni kapcsolódásukat az OP céljaihoz, valamint a vonatkozó európai, országos, regionális, valamint helyi stratégiákhoz.
- Annak érdekében, hogy megállapítható legyen, hogy a projektben megvalósítandó beavatkozás céljának elérésére a választott megoldás az optimális a teljes költséget és a hatásokat összevetve, szövegesen kell indokolni, hogy miért az adott műszaki megoldás került kiválasztásra, azt milyen kiválasztási logika, további vizsgálat előzte meg.

A támogatás mértékének indoklásához és a fenntarthatóság bizonyításához a **pályázat benyújtásakor a PET-ben be kell mutatni a következőket:**

- A kért támogatás összege a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges. Ezt röviden meg is kell indokolni állami támogatási szabály esetén a releváns szabály előírásainak megfelelően. Egyéb esetben az indoklás térjen ki különösen arra, hogy a beruházás fenntartása során a képződő bevételek milyen mértékben nem nyújtanak fedezetet a működési költségekre, a beruházáshoz szükséges forrásgyűjtésre.
- A projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított a projekt teljes élettartama alatt. Indoklásban ki kell emelni, hogy a bevétellel, költségmegtakarítással nem fedezett működési (üzemeltetési és pótlási) költségek finanszírozása hogyan történik, pl. milyen központi költségvetési, önkormányzati költségvetési forrás biztosítja a finanszírozásukat.

Az **1. mérföldkőre** a 700 millió Ft-nál nagyobb elszámolható költségű projekteknél a CPR előírásainak való megfelelés érdekében **az alábbiak bemutatása csatolandó:**

- Közgazdasági értékeléssel kell igazolni a projekt társadalmi hasznosságát, megfelelő ár-érték arányát.
 - Ha a projekt olyan stratégiához illeszkedik, amely társadalmi hasznosság értékelése (költség-haszon elemzés, költség-hatékonyság elemzés, többszempontú értékelés) alapján rangsorolta a projekteket és a projekt megvalósítását tartalmazza, akkor projekt szinten külön elemzés nem szükséges a változatelemzésről és a kiválasztott projektről, elegendő csak a releváns stratégia mentén röviden elmagyarázni:
 - A projekt célja megalapozott, illeszkedik a stratégiához, nettó társadalmi hasznot hoz létre?
 - A projektben megvalósítani javasolt megoldás eléri a célt, ez a leghatékonyabb megoldás-e a cél eléréséhez?
 - A megoldás költségei reálisak-e?

Ennek az elvárásnak megfelelnek többek között a fenntartható városi mobilitási tervek (SUMP), a fenntartható energia- és klíma akciótervek (SECAP), Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv, Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia, Nemzeti Energiastratégia, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, NEKT (Magyarország Nemzeti Energia és Klímaterve), Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030.

- A fentiek szerinti stratégia hiányában projekt szinten szükséges a változatelemzés, illetve a kiválasztott változat közgazdasági értékelését elvégezni. Ennek módszertanát az Európai Bizottság közgazdasági értékelési útmutatója, a Vademecum³⁹ valamint az Útmutató a projektek közgazdasági és pénzügyi

³⁹ Economic Appraisal Vademecum 2021-2027, General Principles and Sector Applications, European Commission, 2021

értékeléséhez⁴⁰ és további releváns magyar CBA útmutatók tartalmazzák. Ennek megfelelően:

- Ahol lehet és az az egyszerűbb, teljes közgazdasági költség-haszon (CBA) elemzés elvégzése.
 - Egyszerűsített CBA elvégzése, ha a költségek és hasznok csak nagyvonalú, nem teljeskörű becslése lehetséges.
 - Költség-hatékonyság elemzés (Cost Effectiveness Analysis, CEA), ha a hatásokat csak naturáliában lehet meghatározni, így a sorbarendezés alapja az egységnyi hatás költsége.
 - Legkisebb költség elemzés (Least Cost Analysis, LCA): Amennyiben a projektek ugyanarra az eredményre vezetnek a leghatékonyabb választás egyszerűen a legkisebb költségű változat kiválasztását jelenti
 - Többszempontú értékelés (Multi-Criteria Analysis, MCA): a fejlesztések költségei, hatásai, kockázatai és lehetőségei számszerűsített vagy kvalitatív formában meghatározásra kerülnek, majd fontosságuk szerint súlyozzák őket, amellyel meghatározásra kerülhet egy összesített pontszám és ez alapján egy rangsor.
- Az előző pontban bemutatott útmutatók alapján szükséges a pénzügyi elemzést elvégezni a szükséges mértékű támogatás és a pénzügyi fenntarthatóság alátámasztása érdekében.

3) **Közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek, egyéb építési munkák költségeinek arányosítása:**

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében fejleszteni kívánt tevékenységen túl egyéb tevékenységeknek, az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projektelőkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

- A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl.: külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott tevékenység(ek) helyiségének/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.
- Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl.: támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m². Közös helyiségre jutó elszámolható költség: $30/(30+50)=0,375$, a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

- A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.
- Az arányosítás minden építéshez kapcsolódó egyéb releváns költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, beleértve a projektelőkészítés (pl.: tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl.: műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen felhívás keretében a fenti százalékos arálynak megfelelően számolhatóak el.

A fenti módszertan alapján szükséges az épületeket érintő építési tevékenységek mellett az egyéb építési munkák arányosítása is, amennyiben releváns (pl.: kerítés építés, udvarrendezés, parkoló építések).

4) **Szakmai adatszolgáltatás:**

A támogatási kérelem benyújtásakor a projekt tervezett tartalma alapján szükséges a szakmai adatszolgáltatás kitöltését elvégezni. Amennyiben a projekt előkészítése során, annak szakmai

⁴⁰ <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az Útmutató a projektek közgazdasági és pénzügyi elemzéséhez 21-27.pdf elnevezésű dokumentum

tartalma módosul, úgy szükséges a lenti mutatókra tett vállalások felülvizsgálata. Önmagában a szakmai adatszolgáltatás módosításához, értékük csökkentéséhez szankció nem kapcsolódik.

Bármely releváns főtevékenység esetében:

Szakmai mutató neve	Mérték-egység
Telepített elektromos töltőberendezések száma	db
Telepített elektromos töltőberendezések teljesítménye	kW

Az A) és B) főtevékenység esetében:

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mérték-egység
Létrehozott új tározó térfogata	m ³
Korszerűsített tározó térfogata	m ³
Épített új burkolt árkok hossza	m
Épített új földmedrű árkok hossza	m
Korszerűsítéssel érintett vízáteresztő burkolt árkok hossza	m
Korszerűsítéssel érintett földmedrű árkok hossza	m
Építéssel vagy korszerűsítéssel érintett vágás vízelvezető út hossza	m
Megvédett lakosság száma	fő
Megvédett infrastruktúra értéke	millió Ft
Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága	km ²
Vízkezeléssel érintett terület aránya a teljes belterülethez viszonyítva	%
Létrehozott új zöldterület, vizes élőhely területek nagysága	km ²
Rehabilitált zöldterületek, vizes élőhelyek területek nagysága	km ²
Biológiailag aktív felület növekedése (zöldfelület+vízfelület)	m ²
Érintett víztestek/vízgyűjtők/védett területek darabszáma	db
A települési zöldfelületek funkcióbővítésével kialakításra kerülő, vizek helyben tartását szolgáló természetközeli, ideiglenes előntési területek kiterjedése	m ²
Helyben hasznosított csapadékmennyiség	m ³ /év
Helyben hasznosított csapadékmennyiség/keletkező csapadékvíz mennyiség	%
Kék- és zöld infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó környezettudatos szemléletmód terjedését szolgáló helyi szemléletformáló akciók száma	db

A B) főtevékenység esetében:

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mérték-egység
Talajerózió-védelmi talajtakarás, védő fasorok, erdősávok telepítése	m ²
Települési élőhelyfejlesztéssel, biodiverzitás növelésével, a biológiai aktivitás értékének növelésével érintett terület	m ²
A városi aktív közösségi gazdálkodást segítő új zöldfelületek	m ²

A C) főtevékenység esetében:

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mérték-egység
Gazdaságélénkítő tevékenységgel érintett önkormányzati épületek száma	db
Közösségi célt szolgáló tevékenységgel érintett épületek száma	db

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mérték-egység
Megvalósított IKT és okos település fejlesztési tevékenységek száma	db
Felújítással, korszerűsítéssel, szélesítéssel, ívkorrekcióval érintett önkormányzati és állami tulajdonú belterületi közutak hossza (választható, önállóan nem támogatható tevékenység)	km
Felújítással, korszerűsítéssel, újjáépítéssel érintett közterületek burkolata	m ²
Kialakított új, díjfizetés ellenében használható parkolóhely száma	db
Kialakított új, ingyenesen használható parkolóhely száma	db

A D) főtevékenység esetében:

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mérték-egység
Korszerűsített, fejlesztett meglévő kerékpárforgalmi létesítmény hossza	km
Kialakított kerékpársáv hossza	km
Kialakított nyitott kerékpársáv hossza	km
Kialakított „koppenhágai típusú kerékpársáv” hossza	km
Kialakított közút melletti egyirányú vagy kétirányú kerékpárút hossza	km
A kerékpáros-baráttá alakított úthálózat hosszának és a település (vagy településrész) összesített úthálózat hosszának aránya	%
Kialakított elválasztott gyalog- és kerékpárút hossza	km
Kialakított elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút hossza	km
Autóbuszsáv kerékpáros forgalom részére történő kijelölésének hossza	km
Csillapított forgalmú területeken kijelölt kerékpáros útvonal hossza	km
Egyirányú forgalmú utca megnyitása és kijelölése kétirányú kerékpáros forgalom számára	km
Kisforgalmú utca kijelölése kerékpáros útvonalként	km
Párhuzamos szervízút használata kerékpáros útvonalként	km
Árvédelmi töltésen vezetett kerékpárforgalmi létesítmény kiépítésének hossza	km
Erdészeti üzemi út használata kerékpáros útvonalként	km
Mezőgazdasági út használata kerékpáros útvonalként	km
Gyalogos-kerékpáros övezet használata kerékpáros útvonalként	km
Támogatásból felújított / épített autóbusz pályaudvarok száma	db
Átépített, korszerűsített, felújított buszöböl száma	db
Felújított, kiépített, áthelyezett buszfordulók száma	db
Kiépített vagy felújított váróhelyiségek száma	db
Kiépített vagy felújított forgalomirányítási rendszerek száma	db
Kiépített vagy korszerűsített dinamikus utastájékoztatási rendszerek száma	db
Létrehozott elektronikus jegyrendszerek száma	db
Kialakított kerékpárparkoló férőhelyek száma	db
A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km
Felújított P+R parkolók száma	db
Létrehozott új P+R parkolók száma	db
Elkészült fenntartható mobilitási tervek száma	db
Felülvizsgált fenntartható mobilitási tervek száma	db

Az E) főtevékenység esetében:

Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mérték-egység
Rekultivált önkormányzati hulladéklerakók száma	db
Felszámolt illegális hulladéklerakók száma	db
Rehabilitált terület nagysága	ha

- 5) Az Iránymutatás az összeférhetetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről szóló (2021/C 121/01) bizottsági közlemény alapján a kedvezményezettnek minden eljárásrendi cselekmény kapcsán megfelelő intézkedéseket kell hoznia az összeférhetetlenség biztosítása érdekében. Az összeférhetetlenséget biztosító iránymutatást a projektgazda szervezetben elérhető eljárásrend(ek)ben szükséges szabályozni.

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Ha a projektben tervezett beszerzésre a közbeszerzési jogszabályok vonatkoznak, közbeszerzést kell lefolytatni. Ennek vizsgálata és a szükséges eljárás lefolytatása – az egybeszámítási szabályok figyelembe vételével – az Ön feladata és felelőssége.

Részletes tájékoztatás az "ÁÚF 21-27" 9. fejezetében olvasható.

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Támogatás akkor folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) rendezett tulajdoni viszonyait a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF 21-27 vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb az első mérföldkö teljesítéséig.

A D) főtevékenység esetében további feltétel:

- Állami tulajdonú utak esetében a projekthez nyilatkozatot szükséges benyújtani, amely a fejlesztés által érintett területek helyrajzi számának tételes felsorolását és a területek tulajdonosi viszonyait tartalmazza.**
 - A beruházás műszaki terveivel együtt szükséges benyújtani az állami tulajdonban lévő területek esetén a tulajdonosi jogokat gyakorolni jogosult szervezet hozzájáruló nyilatkozatát a beruházás megvalósításához és fenntartásához.
 - Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a Magyar Állam tulajdonában vagy nem a Magyar Állam kizárólagos tulajdona, és az ingatlan vagy ingatlanhányad a Magyar Állam kizárólagos tulajdonába kerül: a támogatást igénylőnek kell nyilatkoznia arról, hogy a fejlesztéssel érintett területek tulajdonjogát legkésőbb a projekt fenntartási időszakának a végéig a Magyar Állam részére megszerzi. A projekt fenntartási időszakának lezárásához szükséges a tulajdonosváltás igazolása.

A tulajdonviszonyok rendezésének a módját legkésőbb az első mérföldkö teljesítéséig kell bemutatni, a tulajdonviszonyokat a fenntartási időszak végéig szükséges rendezni.
- Önkormányzati tulajdonú, helyi utak esetében** a támogatás abban az esetben folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok)nak az „ÁÚF 21-27” c. dokumentumban foglaltaknak megfelelően **rendezett tulajdoni viszonyait** a támogatást igénylő biztosítja, igazolja – az ÁÚF 21-27 vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – legkésőbb az első mérföldkö teljesítéséig.
- Mezőgazdasági vagy erdészeti út kerékpáros útvonalként történő kijelölése esetén a projekthez nyilatkozatot szükséges benyújtani, amely a fejlesztés által érintett területek helyrajzi számának tételes felsorolását és a területek tulajdonosi viszonyait tartalmazza.** A beruházás műszaki terveivel együtt szükséges benyújtani a magántulajdonú (mezőgazdasági vagy erdészeti) utak esetén a tulajdonosi jogokat gyakorolni jogosult hozzájáruló nyilatkozatát a beruházás megvalósításához és fenntartásához.

Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a támogatást igénylő tulajdonában vagy nem a támogatást igénylő kizárólagos tulajdona, és az ingatlan vagy ingatlanhányad nem kerül a támogatást igénylő tulajdonába: a kedvezményezettnek legalább a fenntartási időszak végéig a projekt keretében kialakításra kerülő kerékpáros útvonal mindenki számára elérhető használatát biztosító szerződéssel kell rendelkeznie és azt be kell mutatnia legkésőbb a második mérőföldkőig.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

A biztosítéknyújtással kapcsolatos részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 6. fejezete tartalmazza.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a <https://www.palyazat.gov.hu> Programok / Széchenyi Terv Plusz aloldalon a Kapcsolódó dokumentumok között is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson az Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektjében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Jelen felhívás keretében az alábbi alapjogok érvényesülésének ellenőrzésére az irányító hatóság a támogatási kérelem tartalmi értékelése során, továbbá a támogatási jogviszony alatt is kiemelt figyelmet fordít:

- 6. CIKK: A szabadsághoz és a biztonsághoz való jog
- 8. CIKK: A személyes adatok védelme
- 24. CIKK: A gyermekek jogai
- 25. CIKK: Az idősek jogai
- 26. CIKK: A fogyatékkal élő személyek beilleszkedése
- 37. CIKK: Környezetvédelem

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról.

6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve Belügyi Alapokból nyújtott támogatás esetén?

Nem releváns.

6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?

Ön vállalja, hogy a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a projekt megfelel az alábbi feltételeknek⁴¹:

- a) az infrastruktúra valamely elemében kizárólag olyan tulajdonosváltás következhet be, amelynek eredményeként egy cég vagy közszférabeli szervezet jogosulatlan előnyhöz nem jut;
- b) a művelet jellegében, célkitűzéseiben vagy végrehajtási feltételeiben olyan lényeges változás nem következik be, amely veszélyezteti az eredeti célkitűzéseket.

⁴¹ /2021 EU Rendelet 65. cikke alapján

Egyéb kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagyon a záró projektfenntartási jelentés elfogadásáig csak az irányító hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthető el, adható bérbe, illetve terhelhető meg.

Ha Ön ezeket a kötelezettségeket nem teljesíti, akkor szabálytalansági eljárás indulhat Ön ellen. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1. Mennyi előleg igényelhető?

Támogatási előleg:

Utófinanszírozású tevékenységekre Ön támogatási előleget igényelhet.

Az igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:

- a) 25%-a, de mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft,
- b) 100%-a a lenti feltételek teljesülése esetén.

A támogatási előleg mértéke abban az esetben 100%, ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, köztestület vagy közalapítvány, az állam által alapított vagyonkezelő alapítvány vagy az ilyen alapítvány által fenntartott jogi személy kedvezményezett, és

- b1) a fizetési számláit az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) alapján a Kincstárban köteles vezetni vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy
- b2) az Ön részére a megítélt támogatás összege nem éri el az 50 000 000 Ft-ot.

A b1) vagy b2) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás 25%-a.

Ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás köztestület, vagy közalapítvány kedvezményezett, akkor Ön részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha benyújtotta az adott naptári évre vonatkozó likviditási tervet, és az jóváhagyásra került. A likviditási terv az előlegigénylés részeként, a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületen nyújtható be.

A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a Korm. rendelet 252. §-a tartalmazza.

Támogatási előleg igénylésére irányuló kérelmet kizárólag a támogatás kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett nyújthat be.

Amennyiben a kedvezményezett a folyósított támogatási előleg teljes összegével elszámolt, az előleg a jelen pontban meghatározott mértékig, illetve összegig újra igényelhető.

Az előlegen alapuló követelés visszafizetését vagy kompenzálását követően lehetőség van az előleg újra igénylésére.

A támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha Ön nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező támogatástartalmú időközi kifizetési kérelmet a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. (Rendeltetésszerű a felhasználás, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az irányító hatóság jóváhagyta.)

Ha Ön állami támogatásban részesül, az előleg folyósításától számított három éven belül el kell számolnia az előleggel.

Szállítói előlegre vonatkozó szabályok:

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén Önnek a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére szállítói előleg igénybevételeének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, akkor szállítói finanszírozás alkalmazása esetén

- a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,
- b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés

eredményeként kötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére szállítói előleg igénybevételeének lehetőségét az alábbiak szerint:

- Ha a szállítói szerződés – tartalékkeret nélküli – az Európai Unióval elszámolható összege
 - o nem haladja meg az ötmilliárd forintot, akkor a szállítói előleg mértéke az e szerződés – tartalékkeret nélküli – az Európai Unióval elszámolható összegének legfeljebb 30%-a.
 - o meghaladja az ötmilliárd forintot, akkor a szállítói előleg mértéke az e szerződés – tartalékkeret nélküli – az Európai Unióval elszámolható összegének ötmilliárd forintot elérő része után 30%, az ötmilliárd forintot meghaladó része után legfeljebb 10%.
- A Kormány az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos irányító hatósági feladatok ellátására kijelölt tagja az államháztartáért felelős miniszter egyetértésével a főszabályként rögzített százalékos mértéket, illetve összeghatárt megemelheti, ha a kedvezményezett a magasabb mértékű, illetve összegű szállítói előleg szükségességét megalapozottan indokolja, a szállítói előleg kifizetése ütemezését alátámasztó likviditási tervet készít, valamint az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.
- Ha a szállító a szállítói előleggel elszámolt, újra igényelhet szállítói előleget.

A szállítói előleget visszaköveteljük, ha Ön nem nyújt be a kifizetett szállítói előleg legalább 60%-ával megegyező támogatástartalmú időközi kifizetési kérelmet a szállítói előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?

Mivel a felhívás keretében támogatott projekt támogatási intenzitása 100%, ezért Önnek a projekt Európai Unióval elszámolható költségeihez nem kell önerőt biztosítania. Önerőből kizárólag a projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeit kell fedeznie.

7.3. Melyek az elszámolható költségek?

A **projekt Európai Unióval elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket Önnek saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét!

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet Ön saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az Európai Unióval elszámolható költségek besorolása.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat az Elszámolási Útmutató tartalmazza, amely az általános pályázati dokumentumok között a <https://www.palyazat.gov.hu/> oldalon a Pályázati dokumentációk menüpont alatt is megtalálható.

A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

1) Projektelőkészítés költségei

- a) Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei (százalékban meghatározott átalány számított költsége)
 - költség-haszon elemzés
 - egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat
 - egyéb szükséges háttér tanulmányok (pl.: PET), vizsgálatok, szakvélemények (pl.: civil szervezetek szakvéleményei)
- b) Műszaki dokumentáció költségei:
 - műszaki tervek (engedélyezési-, kiviteli- és tendertervek), ezek hatósági díja, szakági tervek, műszaki felmérések, vizsgálatok, energetikai tanúsítvány)
 - környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat
- c) Közbeszerzés költsége (százalékban meghatározott átalány számított költsége)
 - közbeszerzési szakértő díja, közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység díja
 - közbeszerzési eljárás díja
 - rendszerhasználati díj
- d) Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség (százalékban meghatározott átalány számított költsége)
 - hatósági díjak
 - projekt kapcsán szükséges településrendezési terv módosításának költsége
 - vízkárelhárítási terv
 - települési vízkárelhárítási tervek felülvizsgálata
 - Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akcióterv (ZIFFA)
 - Kerékpárforgalmi Hálózati Terv készítése, felülvizsgálata
 - Közúti biztonsági hatásvizsgálat és/vagy audit
 - művelési ág váltás, művelési ágból való kivétel költségei
 - vízgazdálkodáshoz kapcsolódó szimulációs modellezés, szükséges adatok beszerzése és kalibrálás költségei
 - egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség
 - építést megelőző forgalomszámlálás

2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek

a) Ingtatlanvásárlás költségei

Ingtatlan bekerülési értéke, vagy ezen belül:

- ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megváltása,

- kisajátítási terv,
- értékbecslés,
- kártalanítási költség,
- ügyvédi díj,
- egyéb adás-vétellel kapcsolatos költség.

Ingatlanvásárlás költsége a fejlesztési elképzelés keretén belül kizárólag abban az esetben számolható el, amennyiben a Felhívás 2.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységek valamelyikének helyszínéül szolgál.

A lehetséges kedvezményezett helyi önkormányzatán kívül más szervezet ingatlanvásárlása nem támogatható.

A megvásárolt ingatlan az önkormányzati törzsvagyron részét kell, hogy képezze és a projekt fenntartási időszak végéig nem idegeníthető el.

b) Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó kártalanítási költségek:

Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költségek, pénzbeli térítések (pl. vezetékjogi kártalanítás, fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költségei) elszámolhatóak, ha a projekt megvalósításához közvetlenül és elengedhetetlenül kapcsolódnak.

c) Terület-előkészítési költség

A terület beruházásra alkalmassá tétele érdekében végzett előkészítő munkák költségei:

- megelőző régészeti feltárás; régészeti megfigyelés, régészeti megfigyelés során előkerült lelőhely feltárása (mentő feltárás);
- lőszermentesítés;
- terület-előkészítéshez kapcsolódó földmunka.

d) Építéshez kapcsolódó költségek

A Felhívás 2.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységek bontási, építési és vízépitési munkáinak költségei, továbbá a projekt megvalósítás miatt szükségessé váló helyreállítási munkák költségei, bontás, hulladékelszállítás, kármentesítés költségei, új építés, bővítés, átalakítás, felújítás, akadálymentesítés, technológiai szerelés, próbaüzem, beüzemelés, növénytelepítés és egyéb zöldfelület fejlesztés költségei.

e) Eszközbeszerzés költségei

Bekerülési érték, ill. annak egyes tételei az alábbi esetekben, amennyiben nem az építéshez kapcsolódó költségek között szerepelnek:

- Bel- és csapadékvíz elvezetéséhez és átemeléséhez, a vizek szennyezésének megelőzéséhez szükséges műszaki eszközök (pl. szivattyúk, uszadék-fogók, stb.) beszerzése
- Szivattyútelepek vezérlésének automatizálásához kapcsolódó rendszerek beszerzése
- Egyéb kapcsolódó eszközbeszerzés, ahol a 2.1. pont támogatható tevékenységei azt nevesítik (pl.: automata forgalomszámoló berendezés)

f) Immateriális javak beszerzése

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

g) Kármentesítéshez kapcsolódó műszaki beavatkozás költsége

3) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei

a) Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége (százalékban meghatározott átalány számított költsége)

b) Műszaki jellegű szolgáltatások költsége

c) Egyéb szakértői szolgáltatás költségei

d) Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége (százalékban meghatározott átalány számított költsége)

e) Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei

Az érintett lakosság kötelező szemléletformálásához és tájékoztatásához kapcsolódó költségek (szakértői, előadói díjak, az előadások, képzések, rendezvények megszervezésének,

lebonyolításának költségei, kommunikációs kampányok), ahol a 2.1 pont támogatható tevékenységei alapján támogatható.

- f) Egyéb szolgáltatási költségek
- g) Saját teljesítéshez kapcsolódó személyi ráfordítások költségei

4) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek

- a) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek
- b) Saját teljesítéshez kapcsolódó személyi ráfordítások költségei.

5) Projektmenedzsment költség

- a) Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása (százalékban meghatározott átalány számított költsége):
 - munkabér
 - foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
 - személyi jellegű egyéb kifizetések
- b) Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség (százalékban meghatározott átalány számított költsége):
 - utazási költség
 - helyi közlekedés költségei
 - napi díj
- c) Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja (százalékban meghatározott átalány számított költsége)
- d) Egyéb projektmenedzsment költség (százalékban meghatározott átalány számított költsége):
 - projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
 - projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

6) Adók és közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

- a) Adók és közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

7) Tartalék

- a) Tartalék

A helyi infrastruktúrára irányuló **támogatás esetén** a beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszközök és immateriális javak beruházási költsége számolható el.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén: a támogatás keretében a közszolgáltatási szerződésben meghatározott költségek számolhatók el.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

1. Ha a támogatás a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 111. § (2) bekezdés **a)-e) pontja** szerinti tevékenységekre irányul, a tárgyi eszközök és az immateriális javak következő költségei számolhatók el:
 - a) az infrastruktúra építésének, korszerűsítésének, bővítésének, megvásárlásának, megőrzésének és fejlesztésének költsége, ha az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,
 - b) a kulturális örökség megszerzésének költsége, ideértve a kulturális örökség bérletének, birtokátruházásának és a kulturális örökség áthelyezésének költségeit is,
 - c) a tárgyi és szellemi kulturális örökség védelmének, megőrzésének, újjáépítésének és helyreállításának költsége, különösen a megfelelő körülmények között történő tárolás költsége, a speciális eszközök, anyagok használatából fakadó többletköltség, valamint a dokumentációs, kutatási, digitalizálási és publikációs költség,
 - d) a közönség kulturális örökséghez való hozzáféréseinek javítását szolgáló intézkedések költsége, különösen a digitalizálással és más új technológiákkal, a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos, valamint a

prezentációk, programok és látogatók tekintetében a kulturális sokszínűség elősegítésével kapcsolatos költség,

- e) a kulturális projektek és tevékenységek, együttműködési és csereprogramok, valamint ösztöndíjak költsége, ideértve a kiválasztási eljárás, a marketing és a projekt eredményeként közvetlenül felmerülő költségeket is.

- 2. Ha a támogatás a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 111. § (2) bekezdés **f) pontja** szerinti tevékenységekre irányul, a támogatás keretében a zenei és irodalmi kiadói költségek számolhatók el, különösen

- a) a szerző díjazása, ideértve a szerzői joggal kapcsolatos költséget is,
- b) a fordító díjazása,
- c) a szerkesztő díjazása,
- d) az egyéb szerkesztési költség, ideértve a korrektúrázás, javítás, lektorálás költségét is,
- e) az elrendezés és nyomdai előkészítés költsége és
- f) a nyomtatás vagy elektronikus közzététel költsége.

Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás esetén:

Sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez nyújtott támogatás esetén a tárgyi eszközök és az immateriális javak beruházási költsége számolható el.

Elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén:

A támogatás keretében a járműveket, mobil végberendezéseket vagy földi kiszolgálást végző mobil berendezéseket villamos energiával vagy hidrogénnel ellátó infrastruktúra építésének, telepítésének, korszerűsítésének, vagy bővítésének költségei számolhatók el, így különösen

- a) a töltő infrastruktúrának és a kapcsolódó műszaki berendezéseknek a költségei,
- b) a töltő infrastruktúrának a hálózathoz, illetve a helyi villamos energia- vagy hidrogéntermelő, vagy tároló egységhez való csatlakoztatásához szükséges bármilyen elektromos vagy egyéb komponensek - többek között elektromos kábelek és transzformátorok - telepítésének vagy korszerűsítésének költségei,
- c) az építési munkálatok, a földterület- vagy útátalakítás költségei, a telepítési és a vonatkozó engedélyek beszerzési költségei,
- d) a megújuló villamos energia vagy a megújuló hidrogén helyszíni előállításának beruházási költségei,
- e) a megújuló villamos energia vagy a hidrogén tárolóegységeinek beruházási költségei.

A d) pont esetén a termelő létesítmény névleges termelési kapacitása nem haladhatja meg a csatlakoztatott töltő infrastruktúra maximális névleges teljesítményét vagy töltési kapacitását.

A környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás esetén:

- 1. A környezeti károk – ideértve a földtani közeg, a felszíni vagy felszín alatt vizek vagy a tengeri környezet minőségének károsodását is – felszámolásához nyújtott támogatás esetén a felszámolást vagy a rehabilitációt célzó munkálatoknak a földterületnek vagy az ingatlanak a felszámolás vagy a rehabilitáció eredményeképpen történő - független szakértő által meghatározott - értéknövekedésével csökkentett költségei számolhatóak el.
- 2. A leromlott állapotú természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjához nyújtott támogatás esetén a felszámolást vagy a rehabilitációt célzó munkálatoknak a földterületnek vagy az ingatlanak a felszámolás vagy a rehabilitáció eredményeképpen történő - független szakértő által meghatározott - értéknövekedésével csökkentett költségei számolhatóak el.
- 3. A biológiai sokféleség vagy ökoszisztémák védelméhez vagy helyreállításához az ökoszisztémák jó állapotának eléréséhez való hozzájárulás vagy a már jó állapotban lévő

ökoszisztémák védelme érdekében nyújtott támogatás esetén a munkálatok teljes költsége számolható el.

4. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak mérséklésére szolgáló természetalapú megoldások megvalósításához nyújtott támogatás esetén a munkálatok teljes költsége számolható el.

7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

Önnek bizonyos *költségtípusokat* a támogatási kérelem költségvetésébe csak százalékban meghatározott átalányként van lehetősége betervezni és elszámolni. Az átalányköltségként igényelt támogatásnak a 2.2. pont szerint állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységre eső része az uniós állami támogatási szabályokkal összhangban kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatásként vehető igénybe.

A százalékban meghatározott átalány vetítési alapját a következő költségek képezik (vetítési alap) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projektelőkészítés költségei c. költségkategória alábbi költségtípusa:
 - Műszaki dokumentáció költségei c. költségtípus
- 2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek c. költségkategória összes költségtípusa
- 3) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória alábbi költségtípusai:
 - Műszaki jellegű szolgáltatások költségei c. költségtípus
 - Egyéb szakértői szolgáltatás költségei c. költségtípus
 - Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei c. költségtípus
 - Egyéb szolgáltatási költségek c. költségtípus
 - Saját teljesítéshez kapcsolódó személyi ráfordítások költségei
- 4) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek c. költségkategória
- 5) Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát) c. költségtípus
- 6) Tartalék c. költségtípus⁴²

A százalékban meghatározott átalány számított költségeit a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületen az alábbiak szerint szükséges rögzíteni:

- Tevékenység: Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei
- Költségkategória: Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei
- Költségtípus: Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei
- Költségelem: Százalékos átalányalapú finanszírozás költségei

A vetítési alapba tartozó költségtípusoknak az elszámolása valós költség alapon történik. Ez azt jelenti, hogy a fenti költségtípusoknál a teljesítést pénzügyi bizonylatokkal szükséges alátámasztania.

A százalékban meghatározott átalány mértéke: 7,00%⁴³

A százalékban meghatározott átalány alapján elszámolt költségtípusok (számított költségek) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projektelőkészítés költségei c. költségkategória összes költségtípusa, kivéve a műszaki dokumentáció költségei c. költségtípust
- 2) Szakmai tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória alábbi költségtípusai:
 - Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége c. költségtípus

⁴² A tartalék felhasználása abban az esetben lehetséges, ha a tartalék, mint költségtípus a projekt költségvetésén belül vetítési alapba tartozó költség(ek)re átcsoportosításra kerül, és így a vetítési alapba átsorolásra kerülő tartalékra eső számított költség, a vetítési alapba tartozó költségekkel együtt és azzal egyidejűleg kerülhet elszámolásra és kifizetésre.

⁴³ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról 54. cikk a) pontja alapján.

- Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége c. költségtypus
- 3) Projektmenedzsment költség c. költségkategoría összes költségtypusa

Felhívjuk a figyelmet, hogy százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén az átalány mértékének a projekt megvalósítása során állandónak kell lennie!

A vetítési alapba tartozó költségek és a számított költségek közötti költségátcsoporthoz nem lehetséges. A tartalék, mint költségtypus a projekt költségvetésén belül, kizárólag a vetítési alapba tartozó költségekre való átcsoportosítással használható fel.

A számított költségekbe tartozó költségeket a vetítési alapba tartozó költségek a fentiekben meghatározott százalékában számoljuk el és fizetjük ki, a vetítési alapba tartozó költségek kifizetésével együtt és azzal egyidejűleg. Fontos azonban, hogy a számított költségeket csak akkor fizetjük ki, ha a költségvetés tartalmaz vetítési alapba tartozó költséget. A számított költségek pénzügyi teljesítését nem szükséges pénzügyi bizonylatokkal alátámasztania, ugyanakkor a számított költségek révén megvalósított eredményt legkésőbb a záró beszámolóban igazolni kell az alábbi dokumentumok benyújtásával:

Számított költségek	Szakmai teljesülést alátámasztó dokumentumok
Projektelőkészítés költségei c. költségkategoría keretében: - Előzetes tanulmányok, dokumentumok költségei c. költségtypus - Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség c. költségtypus	A felhívásban előírt, a projekt szempontjából releváns projekt előkészítéshez kapcsolódó dokumentum(ok) benyújtása.
Projektelőkészítés költségei c. költségkategoría keretében a Közbeszerzési költségek c. költségtypus	Legalább egy, a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő, a projekt célját szolgáló közbeszerzés sikeres lebonyolítását igazoló dokumentum (tájékoztató az eljárás eredményéről) benyújtása.
Projektmenedzsment költség c. költségkategoría összes költségtypusa	Beszámoló benyújtása, a támogatott tevékenység(ek) megvalósulásának bemutatásával.
Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategoría keretében a Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége c. költségtypusa	Az előírt tájékoztatási és nyilvánossági követelmények teljesítésének igazolása az aktuális szabályozás szerint.
Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategoría keretében Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége c. költségtypusa	A lezárt elektronikus építési napló benyújtása, amelyből látszik a műszaki ellenőr összes bejegyzése.

A fenti egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező. Az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazása során a költségek felmerülését Önnek nem kell alátámasztania pénzügyi bizonylatokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem vizsgáljuk. (Kivétel ez alól a százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén a vetítési alapba tartozó költségek) Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Önnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie, viszont az irányító hatóság és más, uniós ellenőrző szervezetek a helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket, továbbá a projekt megvalósítása során a releváns uniós és hazai jogszabályoknak megfelelően kell eljárni.

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2021.01.01., vége: 2029.06.29.

A támogatási kérelemben tervezett az Európai Unióval elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük, figyeljen az alábbiakra:

1) Piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységarak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, és a jelen Felhívás 7.5. pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhátart el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezettnek a piaci árat a Korm. rendelet és az Elszámolási Útmutató in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, kell alátámasztania, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek az Elszámolási Útmutató alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés támogatási igénylővel egyidejűleg történő benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

Azon szállítói szerződések esetén, amelyek szerződéses összege nem haladja meg a nettó 200 000 forintot, a támogatást igénylő/kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása, azt az irányító hatóság nem vizsgálja. A három millió forintnál nagyobb az Európai Unióval elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek elszámolható költsége nem haladja meg a bruttó 300 000 forintot, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat a kedvezményezettnek nem kell benyújtania az irányító hatósághoz, azonban azokat az irányító hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a megrendelés időpontjához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független⁴⁴ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló,

⁴⁴ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva. Nem független az az ajánlat sem, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában tag, partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Kedvezményezettnek, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségteleknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Nem kell alátámasztani a piaci áraknak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás (százalékban meghatározott átalány, átalányalapú egységköltség) keretében történt. Ilyen esetekben alátámasztó dokumentációt sem kell biztosítani, kivéve, a Felhívás 7.3.1 pontjában hivatkozott benyújtandó dokumentumokat.

A támogatást igénylő kedvezményezett dokumentáltan köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfeleltetését alátámasztó dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

A piaci ár kedvezményezetti tájékoztatója az alábbi linken érhető el „Kedvezményezetti tájékoztató 2021-2027.docx” c. dokumentum néven: <https://www.palyazat.gov.hu/>

2) A felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.

3) Összesítőként történő elszámolás szabályai

Önnek az alábbiakban felsorolt költségeket összesítőn szükséges elszámolnia.

Az alábbi költségek elszámolása elektronikus összesítőként történik

Költség(ek) megnevezése	Összesítő megnevezése
Bármely felhívás szerinti releváns elszámolható vetítési alap költség esetén	Kis támogatástartalmú számlák összesítője

Felhívjuk a figyelmet, hogy szállítói szerződéshez kapcsolódó költség csak akkor számolható el összesítőn, ha annak összege nem haladja meg a visszaigazolt írásbeli megrendelődő kapcsolódó maximális összeget (tehát a bizonylaton szereplő költségre jutó támogatás legmagasabb összegét). Minden más esetben Ön ezeket a szállítói szerződéshez kapcsolódó költségeket önálló elszámoló bizonylatként rögzítve tudja elszámolni.

A kis támogatástartalmú számlák összesítőjén egyidejűleg elszámolni kívánt költségekre jutó támogatás legmagasabb összege: 3 millió Ft, ezen belül egy bizonylat maximális támogatástartalma: 1 millió Ft lehet. A kis támogatástartalmú számlák összesítőjén rögzíthető visszaigazolt írásbeli megrendeléshez kapcsolódó bizonylat, abban az esetben, ha a

bizonylaton szereplő költségre jutó támogatás legmagasabb összege nem haladja meg az 1 millió Ft-ot.

Felhívjuk a figyelmet, hogyha a bizonylatok támogatástartalma meghaladja a maximális értéket, úgy az önálló/egyedi elszámoló bizonylatként szükséges rögzíteni!

Egy elszámolásban több azonos típusú elektronikus összesítő is benyújtható.

Felhívjuk a figyelmet, hogy szállítói szerződéshez kapcsolódó költség – annak összeghatárától függetlenül – nem számolható el összesítőn. Ezeket a költségeket Ön önálló elszámoló bizonylatként rögzítve tudja elszámolni, kivéve rezsi költségek összesítőn történő rögzítése esetén, továbbá ha bizonylat visszaigazolt írásbeli megrendelőhöz kapcsolódik, melynek értéke nem haladja meg az 1 millió forintot.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a fordított áfa – annak összeghatárától függetlenül – nem számolható el összesítőn. Ezeket a költségeket Ön önálló elszámoló bizonylatként rögzítve tudja elszámolni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az összesítőben szereplő költségek alátámasztó dokumentumait helyszíni ellenőrzés keretében fogjuk ellenőrizni. Kérjük, figyeljen arra, hogy az elszámoló bizonylatok (pl.: számlák, bérjegyzék, stb.) ebben az esetben is megfeleljenek a jogszabályban meghatározott formai elvárásoknak és előírásoknak (pl.: záradékolás, megrendelés dokumentuma, ajánlatok stb.).

Kis támogatási összegű bizonylaton történő elszámolás szabályai

A felhívás keretében szállítói szerződéshez kapcsolódó, kis támogatási összegű, önálló elszámoló bizonylaton az Európai Unióval elszámolható támogatás legmagasabb összege: 1 millió Ft.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a kis támogatási összegű önálló elszámoló bizonylat alátámasztó dokumentumait helyszíni ellenőrzés keretében fogjuk ellenőrizni. Kérjük, figyeljen arra, hogy az alátámasztó dokumentumok ebben az esetben is megfeleljenek a jogszabályban meghatározott formai elvárásoknak és előírásoknak (pl.: záradékolás, megrendelés dokumentuma, ajánlatok stb.).

- 4) Szóbeli megállapodáson alapuló költségelszámolás: Önnek nincs lehetősége költségelszámolásra, ha az szóbeli megállapodáson alapul.
- 5) Közszéferá szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni az Elszámolási Útmutatóban foglalt előírásokat.
- 6) Saját teljesítés az Elszámolási Útmutatóban leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költség típusai vonatkozásában számolható el:
 - Projektelőkészítés költségei (összes költség típus vonatkozásában);
 - Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
 - Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek (összes költség típus vonatkozásában);
 - Projektmenedzsment költségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).
- Ha Ön helyi önkormányzat kedvezményezett és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatja a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költségét is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.
- 7) Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a 300 000 000 Ft-ot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a Korm. rendelet 251. § (1) bekezdése szerinti

kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a szakaszolt projekt esetén, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

- 8) Ha egy beszerzés az Európai Unióval elszámolható összköltsége legfeljebb bruttó 300 000 Ft, akkor Önnek nem kell benyújtani a piaci árat igazoló dokumentumokat, viszont meg kell őrizni azokat. Helyszíni ellenőrzésnél ezeket is ellenőrizhetjük.

A támogatást igénylő / kedvezményezett és az ajánlattevők függetlenségét biztosító szabályok:

A Korm. rendelet szabályozását részletező Elszámolási útmutató értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen a következő, a támogatást igénylő / kedvezményezett és az ajánlattevők függetlenségét biztosító szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési;
- amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában tagnak, partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

A támogatást igénylő / kedvezményezett és az ajánlattevők függetlensége vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

A Kedvezményezett köteles a függetlenség követelményének a támogatási jogviszony teljes időtartama alatt megfelelni.

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes Európai Unióval elszámolható költség típusok vonatkozásában vegye figyelembe a következő korlátozásokat:

Költség típus	Maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható összköltségre vetítve (%)
Műszaki dokumentáció költségei (Felhívás 7.3 pont 1) b) alpont)	5,00%
Ingatlan vásárlás	2,00%
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszementesítés, földmunkák stb.)	2,00%
Tartalék	5,00%

A projektek esetében a meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projekt előkészítés és projekt megvalósítás során a projekt keretében **a műszaki dokumentáció költségei, ingatlanvásárlás és terület előkészítés** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást megelőzően és azt követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség

8,50%⁴⁵-át, kivéve az ingatlanvásárlást. Az ingatlanvásárlás költség típusra a Kormány egyedi hozzájárulása esetén lehet átcsoportosítani legfeljebb 10%-ig.

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításakor kérjük, hogy figyeljen a következőkre:

- a fenti táblázatban szereplő költség típusok közül azokat, amelyek relevánsak, a projekt költségvetésében önálló soron kell tervezni és elszámolni
- az egyes költség típusok maximális mértékére vonatkozó százalékot két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás irányító hatóság általi befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költség típusokra megállapított összeg nem növekedhet.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását. A költségvetésnek meg kell felelnie a felhívás 7.3.1 pontjában leírtaknak is.

⁴⁵ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 235. § (2) bekezdésével összhangban a felhívásban elszámolhatóként megjelölt, költség típusokra vonatkozó százalékos mértékek összege nem haladhatja meg a 15,5%-ot. A Felhívás 7.5. pontjában szereplő, átcsoportosítással érintett költségek esetében meghatározott maximum érték – a Felhívás 7.3.1. pontjában meghatározott átalányértéket (7%) és a hivatkozott Korm. rendeleti szabályozást figyelembe véve – maximum 8,5% lehet.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok:

Kölcségtípus	Maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható össz költségre vetítve (% vagy összeg)
Az A) főtevékenység esetében: 2.1.2.2. I. b) Csapadékcsatorna-hálózat építéssel közvetlenül érintett, a beruházás során sérült közúthálózat burkolat, járda, kapubejáró, parkoló felület beruházás előttivel azonos típusú burkolattal történő helyreállítása (teljes útburkolat felújítása kizárólag indokolt esetben lehetséges), átereszek átépítése, bővítése	15%
Az A) főtevékenység esetében: Befogadón végzett beruházások	20%
Az A) és D) főtevékenységek esetében: Kötelező szemléletformáló és tájékoztató programok Az E) főtevékenység esetében a választható tevékenységgként végzett szemléletformálás	2%
A B) főtevékenység esetében: Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztési- és fenntartási akciótér (ZIFFA) készítése	
• ZIFFA kataszter nélkül	legfeljebb bruttó 5 millió Ft
• ZIFFA kataszter	nem városi jogállású település esetében legfeljebb bruttó 10 millió Ft városi jogállású település esetében legfeljebb bruttó 20 millió Ft
A 2.1.2.2. b) tevékenység esetében (Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi közutak estében, amennyiben ahhoz fenntartható közlekedési mód nem kapcsolódik)	20%
A közúti közösségi közlekedési szolgáltatás műszaki fenntarthatósága érdekében önkormányzati vagy állami tulajdonú útszakasz felújítása (pl.: a meglévő járatok útvonalának a megtartásáért) (2.3. fejezetének IV. 8) d) alpontja szerint)	40%
Meglévő kerékpárforgalmi létesítmény korszerűsítése, fejlesztése (2.1.2.2. IV. b) alpontja szerinti)	50%
Fenntartható mobilitási terv elkészítése (2.1.1. D) II. d) alpontja szerinti)	maximum bruttó 70 millió Ft
Fenntartható mobilitási terv felülvizsgálata (2.1.1. D) II. d) alpontja szerinti)	maximum bruttó 15 millió Ft

Az elektromos járművek használatához szükséges töltőberendezés kiépítése esetén alkalmazandó maximum fajlagos nettó költségek:

1. Min. 7,4 kW max. 11 kW teljesítményű AC töltő esetében (akár fali töltőként kiépítve): 200.000 Ft
2. Legalább 22kW teljesítményű AC töltő esetében: 1.690.000 Ft
3. Legalább 22kW teljesítményű DC töltő esetében: 4.925.000 Ft
4. Legalább 50kW és legfeljebb 99 kW teljesítményű DC töltő esetében: 10.400.000 Ft
5. Legalább 50kW és legfeljebb 99kW teljesítményű DC töltő esetében (AC töltési lehetőséggel): 10.100.000 Ft
6. Legalább 100kW teljesítményű DC töltő esetében: 15.300.000 Ft

7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan az Európai Unióval nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 7.3. pontban, különösen:

- 1) a Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- 2) saját teljesítés (kivéve az 7.4. pontban felsorolt költségeket);
- 3) levonható áfa;
- 4) kamattartozás kiegyenlítés;
- 5) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás formájában;
- 6) hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- 7) deviza-átváltási jutalék;
- 8) pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség;
- 9) bírságok, kötbérek és azok perköltsége;
- 10) minden olyan költségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 7.4. pontjának megfelelően nem alátámasztott.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a Korm. rendelet alapján területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A projektekről standard eljárás szabályai szerint születik döntés.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az "ÁÚF 21-27" 3. fejezetében találhatók.

A TKR kiemelt eljárásrendet alkalmazó vármegyék esetén a kiválasztási eljárásrendre vonatkozó előírások – a fentiekől eltérő módon – a területi szereplőre vonatkozó területspecifikus mellékletben található meg. A Felhívás 13.3. pontja tartalmazza a területspecifikus mellékleteket, külön jelölve a TKR kiemelt eljárásrendben hirdető vármegyét.

8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Azok a támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, és az alábbi kritériumoknak:

1) Nem hiánypótolható jogosultsági kritériumok:

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.⁴⁶
- b) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

⁴⁶ 2024.12.31-ig érvényes kritérium.

- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

A fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótlathatóak. Ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2) Hiánypótlatható jogosultsági szempontok:

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az "ÁÚF 21-27" c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótlható, kötelezően csatolandó mellékletek benyújtásra kerültek.
- f) A támogatást igénylő rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal vagy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel.
- g) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.⁴⁷

A fenti jogosultsági kritériumok esetében egy alkalommal hiánypótlási felhívást küldünk, ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótlatható.

3) Tartalmi értékelési szempontok:

Az értékelés megfelelt/részben megfelelt/nem felelt meg/nem releváns minősítéssel történik, a megfelelt minősítés 1, a nem felelt meg és nem releváns minősítés 0, a részben megfelelt minősítés 0,5 pontnak számít. A „megfelelt”, „nem felelt meg”, vagy „részben megfelelt” minősítést a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania.

Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e, vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor egyszeri alkalommal tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek. A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség. Amennyiben a kérelmező a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre.

„Részben megfelelt” és „nem felelt meg” válasz esetén a szakmai értékelő támogatási feltételt szab az adott szempont teljesülésére. **Az előnyben részesítést biztosító szempontok esetében támogatási feltétel előírása nem releváns, illetve ezen szempontokra adott nem felelt meg vagy részben megfelelt minősítés nem jelent elutasítást.**

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy az Irányító Hatóság a támogatási kérelmet elutasítja, amennyiben:

- Az **1.1, 2.1, 2.2, 3.2, 3.3, 3.5, 3.11, 4.1, 4.2, 4.4** pontok valamelyikében az értékelési szempont „nem felelt meg” minősítést kap.
- Az alábbi lenti táblázatban szereplő, adott támogatási kérelem vonatkozásában releváns tartalmi értékelési szempontok alapján (ide nem értve az adott támogatási kérelem esetében nem releváns minősítésű szempontokat) a támogatási kérelem nem éri el a maximum szerezhető pontok legalább 50%-át.

⁴⁷ 2025.01.01.-től érvényes szempont.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
1.	Illeszkedés a TOP Plusz céljaihoz	
1.1	A kiválasztási kritérium a TOP Plusz valamely konkrét céljához/céljaihoz, és az abból levezetett felhívás céljaihoz való szoros illeszkedést és kapcsolódást vizsgálja. A beavatkozás legalább egy, de lehetőség szerint több OP célhoz is hozzájárul. Nem felelt meg minősítés esetén a projekt elutasításra kerül.	Megfelelt / Nem felelt meg
Kizárólag az A), B) és C) főtevékenység esetében:		
1.2	Illeszkedés az Integrált Településfejlesztési Stratégiához vagy településfejlesztési tervhez. Városi jogállású település esetén a projekt illeszkedik az Integrált Településfejlesztési Stratégiához vagy településfejlesztési tervhez. (amennyiben releváns) Amennyiben a város nem rendelkezik ilyen dokumentumokkal, vállalja, hogy a projekt keretében kidolgozza azt, illetve amennyiben nem illeszkedik a meglévő stratégiához, vállalja, hogy legkésőbb az 1. mérföldkőig módosítja azt és igazolja az illeszkedést. Nem városi jogállású települések esetében a szempont nem releváns.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
2.	Kizáró okok vizsgálata	
2.1	A projekt és támogatást igénylő támogathatóságának vizsgálata a hazai és uniós jogszabályok, ÁÚF 21-27, állami támogatási és lehatárolási szabályok szerint. Nem felelt meg minősítés esetén a projekt elutasítására kerül.	Megfelelt / Nem felelt meg
2.2	A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a Felhívás 1.2. pontjában meghatározott kizáró okok alá. Nem felelt meg” minősítés esetén a támogatási kérelem elutasításra kerül.	Megfelelt / Nem felelt meg
3.	Szakmai indokoltság, megalapozottság	
3.1	A projekt a feltárt szükségletekre/igényekre/hiányokra/problémákra reagál, amelyeket tényadatok támasztanak alá.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	Az értékelés során a következők kerülnek vizsgálatra: - A projekt felépítése logikus, jól átgondolt, - A probléma jól alátámasztott/valós, a támogatást igénylő bemutatja milyen tényadatokra, adatbázisokra, térképekre és egyéb forrásokra támaszkodott, ezek megfelelnek a valóságnak. - Van-e strukturális (szabályozási) probléma a beruházást kiváltó okok között. - Megfelelően felmérte-e a támogatást igénylő a helyzetet és körülményeket (a projekt nincs alultervezve/túltervezve, a problémára arányos választ ad, a probléma kontextusát ismeri a pályázó és lehetőség szerint az okokat kezeli). - A pályázó nem hoz létre kihasználatlan kapacitást. - Bemutatásra került az alkalmazott technológia, műszaki-szakmai megoldások indokoltsága, lehetőség szerint figyelembe veszi a legkorszerűbb, leghatékonyabb lehetséges megoldásokat. (Amennyiben releváns.) - A támogatást igénylő a támogatási kérelemben célérték vállalást tett a releváns indikátorokra és releváns szakmai adatszolgáltatási mutatókra vonatkozóan. A célérték vállalások összhangban vannak a bemutatott projekt tartalmával és az indikátorhoz kapcsolódó elvárásokkal. - A betervezett tevékenységek támogathatók. Ehhez a szakmai alátámasztás (pl.: meglévő állapot bemutatása), indoklás és/vagy megfelelően részletezett helyzetelemzés, releváns esetben igényfelmérés szükséges, megfelelő adatbázisokra, eddigi káreseményekre, térképekre stb. támaszkodva.	
3.2	A helyzetelemzés az elvárásoknak megfelelően készült és alátámasztja a tervezett fejlesztés indokoltságát, szükségességét. A szempont keretében az alábbiak kerülnek vizsgálatra: - az érintett terület lehatárolása és a meglévő állapot bemutatása, - a fejlesztés indokoltsága, szüksége, - a projekt megalapozottsága (beleértve az egyszerűsített közgazdasági elemzést is), - helyzetelemzés alapján az egyes tevékenységek indokoltsága. „Nem felelt meg” minősítés esetén a támogatási kérelem elutasításra kerül.	Megfelelt / Nem felelt meg
3.3.	Amennyiben a projekt közlekedésfejlesztési tevékenységet tartalmaz, a beruházás biztosítja a biztonságos közlekedési feltételeket valamennyi	Megfelelt Nem felelt meg Nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	közlekedő számára, különös tekintettel a legvédtelenebb közlekedőkre a gyalogosokra és kerékpárosokra. A projekt a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 8. § (1a) bekezdésével összhangban került tervezésre valamennyi érintett közlekedő igényeinek a figyelembevételével a vonatkozó szakági Útügyi Műszaki előírások szerint. „Nem felelt meg” minősítés esetén a támogatási kérelem elutasításra kerül.	
Kizárólag Települési kékinfrastruktúra fejlesztés esetén („A” főtevékenység):		
3.4	A tervezett szakmai koncepciót az illetékes TVT vizsgálta és csatolásra került a vonatkozó előzetes szakvéleménye. A támogatási kérelem mellékleteként benyújtott dokumentumok alapján értékelhető.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
3.5	A talaj és talajvízadottságok figyelembevételével, előnyben kell részesíteni az alkalmazott műszaki vagy természetközeli megoldással a vízviesszatartást, késleltetett levezetést, erózióvédelmet; lehetővé téve a területi beszivárgás elősegítését. Amennyiben lehetséges a helyben tartás, vízviesszatartás, azonban azt nem biztosították, erre való hivatkozással elutasításra kell javaslatot tenni.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
3.6	Az integrált vízgyűjtő-gazdálkodási szemlélet megvalósul. A támogatási kérelemben bemutatott korábbi káresemények mértéke, gyakorisága, okozott kárértéke, a védendő értékek vagy a fejlesztés szükségességének bemutatása alapján a fejlesztési igény megalapozott, a projekt megvalósítása indokolt.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
3.7	Természetes vízfolyás vagy állóvíz érintettsége esetén a beruházás hozzájárul a jó ökológiai állapotának / potenciáljának eléréséhez. Ennek hiányában megfelelő, alapos indoklás került benyújtásra a mentességre.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
3.8	A talajvíz védelme biztosított. Tározó építése esetén vállalásra került-e, hogy az nem metszi a talajvíz átlagos szintjét, mert az talajvíz-vesztést (bányató jellegű párolgást) eredményez.	Megfelelt / Nem felelt meg/ Nem releváns
3.9	A kiinduló műszaki állapot szövegesen és fotódokumentációval vagy videóval bemutatásra került.	Megfelelt / Nem felelt meg Nem releváns
3.10	Amennyiben a fejlesztés kisvízfolyást érint úgy vizsgálendő, hogy az MSZE 12333:2010, „Hegy- és dombvidéki kisvízfolyások jó ökológiai állapotának és	Megfelelt / Nem felelt meg/ /Nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	potenciáljának kialakítása, valamint megőrzése” szabvány figyelembe vételre kerül-e.	
Kizárólag D) főtevékenység esetében:		
3.11	Kerékpáros fejlesztés esetén: Bemutatásra került a beruházás területét szemléltető vázlatos, térképi átnézet rajz vagy nyomvonalterv a felhívás 2.3. IV. 4) b) pontjában meghatározottak szerint (pl.: kerékpárosbarát településrésze, kerékpárosbarát településre, vagy településeket összekötő kerékpárforgalmi útvonalra vonatkozóan). (Kizárólag SUMP készítésére vagy felülvizsgálatára vonatkozó projekt esetében nem releváns.) „Nem felelt meg” minősítés esetén a támogatási kérelem elutasításra kerül.	Megfelelt Nem felelt meg Nem releváns
3.12	SUMP készítésére, felülvizsgálatra irányuló projekt esetén: A projekt megvalósításában kötelezően be kell vonni a tagállami SUMP felelős szervezetet.	Megfelelt Nem felelt meg Nem releváns
Települési kékinfrastruktúra és fenntartható közlekedés fejlesztése beavatkozások esetén (A és D főtevékenység):		
3.13	A kötelező szemléletformáló és tájékoztató programok betervezésre és bemutatásra kerültek.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
Települési zöldinfrastruktúra fejlesztések estében (B főtevékenység):		
3.14	A település ökológiai állapota javul a fejlesztések hatására. A támogatási kérelem tartalma alapján szükséges vizsgálni az alábbiakat: - a fejlesztéssel érintett terület biodiverzitása, biológiai aktivitás értéke nő-e, - vizsgálatra kerültek az alábbiak és amennyiben lehetséges betervezettek (amennyiben nem, úgy megfelelő indoklás áll rendelkezésre): • előnyt élvez az extenzív fenntartású megoldás az intenzívvel szemben, a nem öntözött az öntözöttel szemben, • honos, élőhelyre/termőhelyre jellemző fajok és fajták kerülnek telepítésre, • többszintes növényzet telepítése komplex módon, más tevékenységgel összekapcsolva kerülnek megvalósításra.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
Barnamezős terület kármentesítése esetén (E főtevékenység):		
3.15	A terület jogosultsága alátámasztásra került. A támogatási kérelem mellékleteként benyújtott PET-ben szükséges a terület bemutatása, amely alapján eldönthető, hogy az valóban barnamezőnek minősül-e.	Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns
4.	Fenntarthatóság és horizontális szempontok	

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
4.1	A fenntarthatóság kiválasztás kritériumának célja, hogy a megvalósíthatóságon túl a későbbi működtetés feltételeit vizsgálja, kitérve különösen a műszaki, szakmai, szervezeti, személyi és pénzügyi dimenziókra is. A támogatást igénylő vállalta a Felhívásban foglalt fenntartási időszakra vonatkozó kötelezettség teljesítését, amennyiben releváns. Az értékelés során a következők kerülnek vizsgálatra: - Építéssel, eszközbeszerzéssel járó beruházás jövőbeli kihasználtsága reálisan lett megítélve. - A tervezett létesítmények a rendelkezésre álló információk alapján olyan műszaki-szakmai tartalommal, minőséggel készülnek, amelyek biztosítják a hosszú távú fenntartást. - Az üzemeltetési költségek reálisak és arányosak a fenntartó költségvetéséhez képest (üzemeltetési modelltől/bevételektől függően). - Az üzemeltetéshez rendelkezésre áll-e a humánerőforrás és egyéb elemek, vagy, ha nem/részben, hogyan lesz biztosítva. - A fő beruházási célhoz kapcsolódnak-e olyan kiegészítő elemek, amelyek a beruházás későbbi sikerességét garantálják, amennyiben támogatható és releváns. Nem felelt meg minősítés esetén a projekt elutasítására kerül.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt
4.2	Általános horizontális elvárásoknak való megfelelés vizsgálata az alábbiak szerint: - A beruházás hatására a nemek közötti egyenlőség nem sérül. - A beruházás nem eredményez nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen hátrányos megkülönböztetés megelőzését. - Támogatást igénylő vállalja a fogyatékonysággal élő személyek számára biztosítandó hozzáférhetőséget, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés betervezésre és megvalósításra kerül, amennyiben a projekt tartalma alapján az a felhívás alapján releváns. Amennyiben a támogatást igénylő települési önkormányzat, úgy az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét és a tervezett fejlesztés ahhoz való illeszkedését.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt / Nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	Amennyiben a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, úgy az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét.	
4.3	„Ne okozz jelentős kárt” elveknek, a horizontális követelmények környezeti részének (CPR 9. cikk) és a klímareziliencia elvárásoknak való megfelelés vizsgálata az alábbiakkal: A DNSH elvek alapján a projekt rendelkezésre álló szakmai-műszaki tartalma és azok várható hatása alapján megállapítható, hogy az nem okoz jelentős kárt a célkitűzések egyikében sem. Kötelező megfelelni az EU környezetvédelmi joganyagának, amely a „Ne okozz jelentős kárt” (DNSH) elv alapja. A kritérium három előírást/elvárást összesít: - Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat (CPR 73. cikk (2) bekezdés (j) pont, - Horizontális követelmények - a környezetvédelmi joganyagnak való megfelelés (CPR 9. cikk (4) bekezdés) - DNSH elv környezeti céljai ezek: a) az éghajlatváltozás mérséklése; b) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; c) a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; d) a körforgásos gazdaságra való átállás; e) a szennyezés megelőzése és csökkentése; f) a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása. Az Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megfelelés vizsgálata arra tér ki, hogy annak előzetes megalapozása megtörtént-e és vállalja a támogatást igénylő, hogy a központi útmutató szerint az Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot legkésőbb az 1. mérőföldkőig elkészíti.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt
4.4	A támogatást igénylő megismerte az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt jogokat, és a projekt tervezése során mérlegelte, hogy azok hogyan érintik a projekt megvalósítását. Vállalta továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltak betartását mind a projekt megvalósítása során mind a fenntartási időszak alatt. Tudomásul veszi, hogy az adott elvárás teljesítését az Irányító Hatóság az adott időszakban vizsgálhatja.	Megfelelt / Nem felelt meg

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	A benyújtott támogatási kérelem vizsgálata⁴⁸ során a projekt kapcsán Alapjogi Chartát érintő jogsérelem gyanúja nem merült fel. A támogatást igénylő rendelkezik az Alapjogi Chartában szereplő alapjogok a megvalósítás során történő érvényesítésére alkalmas mechanizmusokkal. Nem felelt meg minősítés esetén a projekt elutasítására kerül.	
5.	Költségvetés vizsgálata	
5.1	A projekt megfelel a költségvetési vizsgálati szempontoknak. A kiválasztási kritérium keretében vizsgálatra kerül: - a tervezett költségek az aktuális piaci árakhoz képest reálisak (nem szélsőségesen alábecsültek vagy túlbecsültek), - a betervezett költségek indokoltak és elszámolhatók, - az általános és szakmai belső arányok betartásra kerültek, - az egyes tevékenységek megfelelően kerültek-e az egyes állami támogatási kategóriák szerinti besorolásra (amennyiben releváns), - az egyszerűsített költségelszámolási szabályok megfelelően alkalmazásra kerültek, - a költségvetés indokolt, összhangban áll a helyzetelemzésben foglaltakkal, valamint a tervezett tevékenységekkel.	Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt
6.	Előnyben részesítést biztosító szempontok	
Szinergia		
6.1	Szinergia: A projekt kapcsolódik uniós vagy hazai forrásból támogatott fejlesztésekhez. Megfelelt: Amennyiben a projekt közvetlenül kapcsolódik uniós vagy hazai forrásból támogatott fejlesztésekhez is (pl.: a korábban fejlesztéssel célterület környezetében további folytatólagos, eddig fejlesztéssel nem érintett célterület fejlesztésére kerül sor). Részben megfelelt: Amennyiben a projekt közvetetten kapcsolódik uniós vagy hazai forrásból támogatott fejlesztésekhez. A fejlesztéssel érintett célterület korábban uniós vagy hazai forrásból megvalósult/megvalósítás alatt álló fejlesztés elérhetőségét, megközelíthetőségét javítja.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg

⁴⁸ Az Irányító Hatóság a vizsgálatot elsősorban a hozzá hivatalosan beérkezett információk, illetve az Arachne Kockázateértékelő Eszköz alapjogokat érintő negatív információi alapján folytatja le.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	Nem felelt meg: Amennyiben a projekt közvetlenül és közvetetten sem kapcsolódik egyéb uniós vagy hazai forrásból támogatott fejlesztéshez.	
6.2	Integráltság: A projekt komplex, a felhívás több céljához is illeszkedik. A beruházás legalább egy célhoz hozzájárul az alábbiak közül: • vonzó és élhető települési környezet kialakítása • közterületek környezettudatos, család- és klímabarát megújítása • szabadidő hasznos eltöltési lehetőségeinek javítása • települési zöld környezet megteremtése, fejlesztése • települési infrastruktúra és funkció hiányok pótlása • lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásának segítése • település környezeti állapotának javítása • települési klíma javítása • vonzó, élhető, fenntartható település kialakítása • környezeti károk felszámolásának és a barnamezős területek újrahasznosításának segítése • települések integrált vízgazdálkodásának, benne a csapadék-vízgazdálkodási rendszerének kialakítása, fejlesztése • belterületi ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése • felszíni vizeink minőségének javítása • környezeti káresemények megelőzése • vizek helyben tartása, levezetés lassítása, hasznosítása • fenntartható közlekedés feltételeinek megteremtése és erősítése • éghajlatváltozás mérséklése, a szén-dioxid kibocsátás csökkentése 1 cél – Nem felelt meg 2 cél – Részben megfelelt 3 cél vagy több –Megfelelt	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem megfelelt
6.3	Szakmai indokoltság: A települési vízgazdálkodási infrastruktúra kapcsán a projekt előnyben részesíti a természetalapú megoldásokat. Megfelelt: A bemutatott projekt tartalom alapján a projekt tartalmaz vízgazdálkodási beruházásokat és azok teljes mértékben természetalapú megoldásokat tartalmaznak.	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	Részben megfelelt: A projekt tartalmaz vízgazdálkodási infrastruktúra fejlesztést és azok természet alapú megoldást is tartalmaznak. Nem megfelelt: a projekt tartalmaz vízgazdálkodási infrastruktúra fejlesztést, azonban az nem természet alapú megoldással tervezett vagy nem tartalmaz vízgazdálkodási infrastruktúra fejlesztést.	
6.4	Költség hatékonyság: A projekt forrásarányosan hozzájárul az alábbi indikátorok valamelyikéhez. A projekt által érintett releváns főtevékenységek közül a legnagyobb részarányú tevékenység által érintett indikátor figyelembevételével. A) főtevékenység esetében: TPO35 – Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza megnevezésű indikátor B) főtevékenység esetében: RCO26 - Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöldinfrastruktúra megnevezésű indikátor C) főtevékenység esetében: TPO11 - Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága megnevezésű indikátor D) főtevékenység esetében: RCO58 - Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra megnevezésű indikátor E) főtevékenység esetében: TPO08 – Rehabilitált talaj összkiterjedése megnevezésű indikátor Megfelelt: TPO35: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján 78 000 Ft/fm fajlagos költségnél alacsonyabb. RCO26: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján 65 000 Ft/m2 fajlagos költségnél alacsonyabb. TPO11: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 300 000 Ft/m2-nél alacsonyabb. RCO58: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 460 millió Ft/km-nél alacsonyabb. TPO08: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 840 millió Ft/ha-nál alacsonyabb. Részben megfelelt:	Megfelelt / Részben megfelelt / Nem felelt meg

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/Részben megfelelt/Nem releváns)
	TPO35: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján 78 000 – 83 000 Ft/fm közötti. RCO26: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 65 000 - 70 000 Ft/m2 közötti. TPO11: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 300 000 – 320 000 Ft/m2 közötti. RCO58: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 460-500 millió Ft/km közötti. TPO08: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 840 – 870 millió Ft/ha közötti. TPO08: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 870 millió Ft/ha-nál magasabb. Nem felelt meg: TPO35: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján 83 000 Ft/fm fajlagos költségnél magasabb vagy nincs vonatkozó vállalás. RCO26: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 70 000 Ft/m2-nél magasabb vagy nincs vonatkozó vállalás. TPO11: A projekt érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 320 000 Ft/m2-nél magasabb vagy nincs vonatkozó vállalás. RCO58: A projekt által érintett főtevékenységre elszámolt összköltségére vetítve az indikátor vállalás alapján a fajlagos mutató 500 millió Ft/km-nél magasabb vagy nincs vonatkozó vállalás.	

Terüleetspecifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó terüleetspecifikus mellékletében találhatók. A fent meghatározott releváns tartalmi értékelési szempontok értékelése során elért pontszám 35%-os részpontszámként jelenik meg az adott vármegyei terüleetspecifikus mellékletben elérhető összpontszámon belül, TKR standard eljárásrend esetében.

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106.§ f) alpontja szerint az irányító hatóság vizsgálja a támogatást igénylő korábbi projektjeivel kapcsolatban a monitoring és információk rendszerben rendelkezésre álló információkat, különösen a pénzügyi korrekciót eredményezett szabálytalanságokat.

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106.§ g) alpontja értelmében az irányító hatóság figyelembe veszi az adott támogatási kérelemmel összefüggő, a rendelet IX. fejezete szerinti közbeszerzési eljárások ellenőrzésének eredményét annak érdekében, hogy el nem számolható támogatási összeg ne kerüljön odaítélésre.

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmozódás:

1. Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás vagy támogatási összeg túllépéséhez.
2. Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.
3. Az egy projekthez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – mértéke nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.
4. Amennyiben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás, a csekély összegű támogatás, a mezőgazdasági csekély összegű támogatás és a csekély összegű közszolgáltatási támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Általános csekély összegű (de minimis) támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet (a továbbiakban: általános de minimis rendelet), a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.
2. A kedvezményezett és a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az általános de minimis rendelet hatálya alá tartozó, bármely három év során Magyarországon odaítélt általános csekély összegű támogatás (a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 300 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az általános de minimis rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését, amelyek a fúzió, felvásárlás és szétválás esetére tartalmazzak további rendelkezéseket.
3. A kedvezményezettnek az általános de minimis rendelet 7. cikkének (4) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélését megelőző három év (háromszor háromszázhatvanöt nap) során nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.
4. A támogatást nyújtó a kedvezményezettnek az általános de minimis rendelet 7. cikk (4) bekezdésével összhangban igazolást állít ki a támogatás összegéről bruttó támogatási

egyenértékben kifejezve, és annak csekély összegű jellegéről, közvetlenül utalva az általános de minimis rendeletre.

5. A támogatás euró és forint közötti átváltásánál a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 35. §-a alapján kell eljárni.
6. Az általános de minimis rendelet alapján nyújtott támogatás, az (EU) 2023/2832 bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatás kivételével, más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással 300 000 eurónak megfelelő forintösszegig halmozható.
7. Az általános csekély összegű támogatás halmozható azonos támogatható költségek vonatkozásában vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a halmozás következtében az odaítélt támogatások nem lépik túl bármely csoportmentességi rendeletben vagy a Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményeire vonatkozóan rögzített maximális intenzitást vagy összeget.
8. A több részletben fizetendő támogatást az odaítélése időpontjában érvényes értékére kell diszkontálni. A diszkontálás céljára és a bruttó támogatástartalom kiszámításához az odaítélés idején érvényes referenciárátát kell alkalmazni.

A helyi infrastruktúrára irányuló támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőknek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 56. cikke, a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.
2. Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 26. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.
3. A támogatás olyan helyi infrastruktúra építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható, amely helyi szinten hozzájárul az üzleti és a fogyasztói környezet korszerűsítéséhez és ipari bázisok fejlesztéséhez.
4. A támogatás nyújtásának feltétele, hogy a megvalósuló infrastruktúrát nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes alapon kell a felhasználók rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra használata vagy eladása során a szokásos piaci árat kell fizetni.
5. Az infrastruktúra működtetését koncesszióba adni, vagy azzal harmadik felet megbízni csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján, a vonatkozó koncessziós és közbeszerzési jogszabályok betartásával lehet.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének

az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozat (a továbbiakban: 2012/21/EU bizottsági határozat), a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

2. A közszolgáltatásért járó ellentételezés kizárólag a közszolgáltatás ellátásával megbízott kedvezményezett részére nyújtható.
3. A közszolgáltatási megbízás időtartama nem haladhatja meg a tíz évet, kivéve, ha kedvezményezett olyan jelentős beruházásra kényszerül, amely az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban nem amortizálható tíz év alatt.
4. A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a kedvezményezett egy vagy több aktussal kerül megbízásra az adott közszolgáltatás biztosításra, mely megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:
 - a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama,
 - b) a kedvezményezett megnevezése és adott esetben az érintett terület,
 - c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy speciális jogok jellege,
 - d) a támogatási mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei,
 - e) a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedések és
 - f) hivatkozás a 2012/21/EU bizottsági határozatra.
5. A támogatást nyújtó a megbízás időtartama alatt legalább 3 évente, valamint a megbízás lejártakor ellenőrzi, hogy a kedvezményezett nem részesült túlkompenzációban.
6. Amennyiben a kedvezményezett közszolgáltatás mellett más tevékenységet is végez, a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi tevékenységétől elkülönítve kell kimutatnia, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt.
7. Ha a közszolgáltatási megbízás időtartama alatt a jelen felhívás 1.2., 3.3., 9.1. és 9.2. pontjaiban foglalt, a közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó feltételek nem teljesülnek, a támogatást nyújtó a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 7. §-a alapján köteles a támogatást bejelenteni az állami támogatások európai uniós versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 53. cikke, a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

2. Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 24. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.
3. A támogatás a) beruházási támogatásként, ideértve az infrastruktúra építését, bővítését vagy korszerűsítését, b) zenei és irodalmi alkotások kiadásához nyújtott támogatásként nyújtható.
4. A támogatás - a nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kivételével - a következőkhöz nyújtható:
 - a) múzeum, levéltár, könyvtár, művészeti és kulturális központ vagy kulturális tér, színház, filmszínház, operaház, koncertterem, egyéb élő előadásokat bemutató szervezet, filmművészeti örökséggel foglalkozó intézmény és egyéb hasonló művészeti és kulturális infrastruktúra, szervezet és intézmény,
 - b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,
 - c) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája, különösen a népi hagyományok, kézművesség,
 - d) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,
 - e) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is, ezen célokra,
 - f) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása.

Sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott beruházási támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 55. cikke, a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.
2. Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 25. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.
3. A támogatás beruházási támogatásként sportlétesítmény és multifunkcionális szabadidős létesítmény építéséhez, bővítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtható. A multifunkcionális szabadidős létesítmény többfunkciós, a sportfunkció mellett egyéb, különösen kulturális és szabadidős szolgáltatásokat nyújtó szabadidős létesítmény, a szabadidőparkok és a szállodai létesítmények kivételével.
4. A támogatott sportlétesítmény és multifunkcionális szabadidős létesítmény építésével, bővítésével, korszerűsítésével, működtetésével, üzemeltetésével történő megbízás odaítélése során átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot alapul véve, a vonatkozó koncessziós és közbeszerzési jogszabályok betartásával kell eljárni.

5. A támogatott sportlétesítményhez és multifunkcionális szabadidős létesítményhez a felhasználók számára átlátható és megkülönböztetés-mentes módon kell hozzáférést biztosítani. A beruházási költséget legalább 30%-ban finanszírozó vállalkozás a támogatott létesítményt kedvezőbb feltételek mellett használhatja, ha e feltételeket nyilvánossá tesz.
- A támogatott sportlétesítmény nem állhat egyetlen hivatásos sportoló vagy hivatásos csapat kizárólagos használatában. A sportlétesítményt az éves időbeli kapacitás legalább 20%-ában más hivatásos vagy amatőr sportolónak vagy csapatnak kell használnia. Amennyiben a sportlétesítményt egyidejűleg több használó veszi igénybe, az időbeli kapacitás-kihasználás megfelelő hányadát kell figyelembe venni.

Ha a támogatott sportlétesítményt hivatásos csapatok használják, az esetükben alkalmazott díjszámítási feltételeket nyilvánossá kell tenni.

Személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 36a. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.
2. Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 20. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.
3. A támogatás olyan infrastruktúra építéséhez, telepítéséhez, korszerűsítéséhez vagy bővítéséhez nyújtható, amely a) járműveket, b) mobil végberendezéseket vagy c) földi kiszolgálást végző mobil berendezéseket lát el villamos energiával vagy hidrogénnel.

Amennyiben a támogatás hidrogéntöltő infrastruktúrára irányul, a kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy a támogatással érintett hidrogéntöltő infrastruktúra legkésőbb 2036. január 1-től kizárólag megújuló hidrogént szolgáltat.

4. Amennyiben az elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúra a támogatás kedvezményezettjétől eltérő felhasználók számára is nyíltan hozzáférhető, a támogatás kizárólag a nyilvánosan és - többek között a díjak, az azonosítási és fizetési módok, továbbá az egyéb használati feltételek tekintetében - megkülönböztetésmentesen hozzáférhető elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúra építéséhez, telepítéséhez, korszerűsítéséhez vagy bővítéséhez nyújtható. Ebben az esetben a támogatás kedvezményezettjétől eltérő felhasználóknak szokásos piaci díjat kell fizetni az elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúra használatáért.

Az elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúrák azon üzemeltetői, amelyek infrastruktúrájukon szerződésen alapuló fizetést kínálnak vagy tesznek lehetővé, nem tehetnek különbséget a mobilitási szolgáltatók között, különösen kedvezményes hozzáférési feltételek alkalmazásával vagy nem objektív indokokon alapuló árdifferenciálással.

A támogatott elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúra működtetését koncesszióba adni vagy egyéb módon harmadik félre bízni csak átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, versenyeztetési eljárásban kialakult gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján, a vonatkozó koncessziós és közbeszerzési jogszabályok betartásával lehet.

Amennyiben a támogatás olyan elektromos töltőinfrastruktúra kiépítésére irányul, mely lehetővé teszi a 22 kW vagy annál kisebb kimenő teljesítményű villamos energia szállítását, abban az esetben az infrastruktúrának alkalmasnak kell lennie az intelligens töltési funkciókra.

5. A nyilvánosan hozzáférhető elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához nyújtott támogatás szükségességét a támogatási intézkedés hatálybalépésének időpontjában 1 évnél nem régebbi előzetes nyilvános konzultáció eredménye vagy független piaci tanulmány alapján kell alátámasztani.

Az előzetes nyilvános konzultációnak vagy a független piaci tanulmánynak a támogatással érintett infrastruktúrával azonos kategóriába tartozó - így különösen elektromos töltőinfrastruktúra esetében normál vagy nagy teljesítményű - infrastruktúrákra kell vonatkoznia. Az előzetes nyilvános konzultáció lefolytatására vagy független piaci tanulmány beszerzésére vonatkozó feltételt nem kell alkalmazni a nyilvánosan nem hozzáférhető elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúra megépítésére, telepítésére, korszerűsítésére vagy bővítésére irányuló beruházások esetén.

A közúti járműveket kiszolgáló elektromos- vagy hidrogéntöltő infrastruktúra támogatásának szükségességét vélelmezni kell, ahol

- a) elektromos töltő infrastruktúra esetében a kizárólag elektromos üzemű járművek, vagy
- b) hidrogéntöltő infrastruktúra esetében a legalább részben hidrogénüzemű járművek külön-külön kevesebb mint 3 százalékát teszik ki a Magyarországon regisztrált ugyanazon kategóriába tartozó járművek teljes számának, azzal, hogy a személygépkocsikat és a könnyű haszongépjárműveket ugyanazon járműkategóriába tartozónak kell tekinteni.

6. A nyilvánosan hozzáférhető infrastruktúrákhoz támogatás akkor nyújtható, ha az 5. pont szerinti előzetes nyilvános konzultáció vagy független piaci tanulmány azt állapítja meg, hogy kereskedelmi feltételek mellett ilyen beruházás a támogatási intézkedés hatálybalépésétől számított 3 éven belül valószínűsíthetően nem valósulna meg.

A környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére és visszaállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetalapú megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás esetén:

1. A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 45. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.
2. Ha a támogatás összege meghaladja a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés 21. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.

3. A támogatás

- a) környezeti károk - ideértve a földtani közeg, a felszíni vagy felszín alatt vizek vagy a tengeri környezet minőségének károsodását is - felszámolásához,
- b) leromlott állapotú természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjához,
- c) biológiai sokféleség vagy ökoszisztémák védelméhez vagy helyreállításához az ökoszisztémák jó állapotának eléréséhez való hozzájárulás vagy a már jó állapotban lévő ökoszisztémák védelme érdekében, valamint
- d) éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak mérséklésére szolgáló természetalapú megoldások megvalósításához nyújtható.

10.TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy Ön – sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén – a tervezett projekt megvalósítására támogatási szerződést kössön. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük.⁴⁹

Ön felelős azért, hogy – az (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek) személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő joggalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

10.2. További dokumentumok

A Felhívás elválaszthatatlan része az ÁÚF 21-27 c. dokumentum és az Elszámolási Útmutató, amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon a Programok/Széchenyi Terv Plusz aloldalon a Kapcsolódó dokumentumok között.

Az ÁÚF 21-27 és az Elszámolási Útmutató az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

ÁÚF 21-27:

- 1. Az Útmutató célja, hatálya
- 2. Kizáró okok listája
- 3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
- 4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
- 5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről

⁴⁹ Az adatkezelés jogalapja az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
12. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

Elszámolási Útmutató:

- I. Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről
- II. A kifizetési kérelemben benyújtandó, elszámolható költségek valódiságát igazoló, valamint a szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok – „Mátrix”
- III. A kifizetési kérelemben benyújtandó alátámasztó dokumentumok hitelesítését szolgáló ellenőrzés szempontjai
- IV. Pályázati általános forgalmi adóról szóló útmutató

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal az Egységes Fejlesztéspolitikai Ügyfélszolgálatához a 06/1 896-0000 normál díjazású telefonszámon.

Elektronikus elérhetőségeinkről és a nyitvatartási időről részletes információt a www.palyazat.gov.hu oldalon a Kapcsolat menüpontban talál.

Kérjük, hogy a felhívással kapcsolatos közleményeket is kövesse nyomon a palyazat.gov.hu oldalon!

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

Kérjük, csatolja a kérelemhez az alábbiakat:

- 1) Projekt-előkészítő Tanulmány és mellékletei:
 - a) Átnézeti helyszínrajz a beruházással érintett terület lehatárolásáról a települési szövetben (térkép);
 - b) A tervezett fejlesztések helyszínrajzi bemutatása (kérjük az egyes műszaki beavatkozásokat a térképen megjelölni);
 - c) „A” főtevékenységnél Vízkáreseményeket igazoló dokumentumok (jegyzőkönyvek, határozatok, fényképek, egyéb igazoló dokumentumok) – amennyiben releváns;
 - d) Meglévő állapotot bemutató fotódokumentáció.
 - e) Kerékpárosbarát fejlesztés altevékenység megvalósítása esetén a PET 2.8. pontjában vagy a PET mellékleteként a Felhívás 2.3. IV. 4) b) pontjában hivatkozott térképi átnézeti rajz vagy nyomvonalterv
 - f) Egyéb releváns szakmai dokumentum (pl. igényfelmérést alátámasztó dokumentumok, vármegyei pontozási szempont által elvárt dokumentum.)
- 2) Konzorciumi együttműködési megállapodás a támogatási kérelem benyújtásához (amennyiben releváns)
- 3) Integrált Településfejlesztési Stratégia vagy településfejlesztési terv (amennyiben releváns és rendelkezésre áll).

- 4) Az A) főtevékenység esetében: TVT illetékes Szakmai Bizottságának a szakmai koncepcióra vonatkozóan kiadott előzetes szakvéleménye.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az „ÁÚF 21-27” 3. pontja tartalmazza.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges.

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzeti önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.
3. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns).

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

Minden olyan dokumentum, mely a támogatási kérelem benyújtásától a támogatási szerződés megkötéséig nem kerül benyújtásra és a Korm. rendelet az 1. kifizetési igénylés benyújtásáig előírja.

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése

A felhívás célja integrált módon támogatni olyan infrastruktúra-fejlesztéseket, melyek a TOP Plusz gazdaságfejlesztési céljaihoz és a lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásához járulnak hozzá, egyúttal a települések általános környezeti állapotát is javítják. Ezzel hozzájárulva a fenntartható fejlődés helyi feltételeinek biztosításához és a fenntartható települési térszerkezet kialakulásához, amely hozzájárul a társadalmi jóléthez azáltal, hogy a település vonzó és élhető. A felhívás komplex módon képes kezelni a települési infrastruktúra és funkció hiányok pótlását, a kármegelőzést, a környezeti károk felszámolását és a barnamezős területek újrahasznosítását, az elérhetőség és települési klíma javítását. A támogatható tevékenységek széles választékával, azok egymást erősítő, szinergikus hatásának biztosítása egy projekten belül tervezhető és megvalósítható.

Cél a települések integrált vízgazdálkodásának, benne a csapadék-vízgazdálkodási rendszerének kialakítása, fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, a belterületek ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a felszíni vizeink minőségének javítása, a további környezeti káresemények megelőzése a vizek visszatartása, ezzel a

település klímaalkalmazkodási képességének növelése. A fejlesztések esetében a cél a belterületre hullott csapadékvizek és felszín alól előtörő fakadó vizek integrált szemléletű kezelése, a mikroklima és a zöldinfrastruktúra fenntartásához a csapadékvíz, használt vizek (újra)hasznosítása, a felesleges vizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvíz elvezető rendszerek rendezése és a települések belterületének védelme a külterületeken keletkezett vizek káros hatásaitól való megóvása, helyben tartáson alapuló megközelítéssel. Előnyt élveznek a természet alapú megoldások, a környezet, talaj és vízvezető rétegek vízmegtartó képességének védelme és megerősítése.

A fejlesztések tervezése során kiemelt elvárás a vizek helyben tartásának természetközeli módon való megvalósítása integrált megközelítéssel, olyan megoldások építésével, amelyek alkalmasak mind a rendkívüli áradások, felhőszakadások, belvizek és felszín alól feltörő vizek kártételei elleni védekezésre, mind a lokális vízviisszatartásra, jóléti és ökológiai célokat hasznosításokat is támogatva.

A felhívás további célja, hogy olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő települési, településközi és településkörnyéki közlekedésfejlesztési intézkedések valósuljanak meg, melyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a szén-dioxid kibocsátás csökkentéséhez, az élhető városi és települési környezet kialakulásához.

A fejlesztések megvalósítása során tekintettel kell lenni a közterületek környezettudatos, család- és klímabarát megújítására, azaz arra, hogy a beavatkozások területe alkalmas legyen a családok és a fiatalok számára szabadidejük hasznos eltöltéséhez, mindeközben a fejlesztések a környezeti fenntarthatóság követelményeit szolgálják, a települési zöld környezet megteremtéséhez, ezek gazdaságos fenntartásához járuljanak hozzá.

A Felhívás az alábbi OP-ban meghatározott feljogosító feltételekhez és azokban meghatározott stratégiákhoz, jogszabályokhoz kapcsolódik:

- A közbeszerzési piac hatékony monitoring mechanizmusai
- Eszközök és kapacitás az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatékony alkalmazása céljából
- Az Alapjogi Charta hatékony alkalmazása és végrehajtása
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtása és alkalmazása a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban

A felhívás hozzájárul a Duna Régió Stratégia alábbi fellépéseinek megvalósulásához:

- 2. pillér, KK4, 6. fellépés: ÉGHAJLATVÁLTOZÁS: Az éghajlatváltozás okozta vízminőséggel és vízmennyiséggel kapcsolatos változásokhoz való alkalmazkodással kapcsolatos intézkedések ösztönzése
- 2. pillér, KK5, 1. fellépés: A különböző veszélyekhez kapcsolódó kockázatkezelési tervek fejlesztésének és megvalósításának megfelelő támogatása
- 2. pillér, KK5, 5. fellépés: Az éghajlatváltozás regionális és helyi hatásainak előrejelzése.

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:

Törvények

- 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről (hatályon kívül)
- 2000. évi C. törvény a számvitelről
- 2003. évi CXXV. évi törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CXCV. törvény államháztartásról
- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

Rendeletek

72/1996. (V.22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról
232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól
10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről
123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi-létesítmények védelméről
253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről (hatályos: 2024.12.31-ig)
219/2004.(VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
275/2004 (X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről
147/2010 (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
321/2011 (XII.21) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
133/2022. (IV. 7.) Korm. rendelet a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről⁵⁰
314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (hatályon kívül)
123/2014. (IV. 10.) Korm. rendelet a közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó adatok, adatbázisok és elektronikus adatkommunikációs technológiák egységességét és átjárhatóságát biztosító műszaki és technológiai előírásokról, a központi adatbázisokról és az azokhoz kapcsolódó központi szolgáltatásokról, továbbá a működtető szervezetek kijelöléséről
337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet a kerékpárutakkal összefüggő egyes műszaki adatok nyilvántartásáról
355/2017. (XI. 29.) Korm. rendelet az országos kerékpárút-törzshálózat egyes elemeinek és a főutakkal párhuzamos kerékpárutak lakott területen kívüli szakaszai kezelőjének kijelöléséről
638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról
1652/2021. (IX. 21.) Korm. határozat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról
256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról (hatályos: 2023.12.31-ig)
638/2023. (XII. 28.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról (hatályos: 2024.01.01-től)
419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról (hatályos: 2025.01.01-től)

⁵⁰ A 176/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről 2022.06.05-ig állt hatályban.

282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről (hatályos: 2024.10.01-től)

Uniós jogszabályok

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1058 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról

Alapjogi Charta

Az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/2831 RENDELETE (2023. december 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/2832 RENDELETE (2023. december 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról

A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról

Egyéb előírások

e-UT 03.04.13 Kerékpározható közutak tervezése

e-UT 06.03.21. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok rétegeinek követelményei

e-UT 05.02.11. Útpályaszerkezeti aszfaltburkolatok keverékeinek követelményei

e-UT 03.01.11. Közutak tervezése

e-UT 06.03.11. Kerékpárutak, gyalogutak és járdák pályaszerkezete

e-UT 06.03.12. Kisforgalmú utak pályaszerkezetének méretezése.

e-ÚT 03.01.13. Mezőgazdasági utak tervezési előírásai (A KTSZ kiegészítése)⁵¹

e-UT 02.01.21. Országos közutak keresztmetszeti forgalmának számlálása és a forgalom nagyságának meghatározása⁵²

e-UT 02.01.24:2022 Közutak forgalmának számlálása és az országos közutak forgalomszámlálási eredményeinek közzététele

e-ÚT 03.05.12 Akadálymentes közúti létesítmények

e-UT 03.07.25:2022 A gyalogosközlekedés közforgalmú létesítményeinek tervezése

e-ÚT 03.07.24. A közúti közösségi közlekedés (tömegközlekedés) pályáinak, utas- és járműforgalmi létesítményeinek tervezése

Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez

Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz c. útmutató

Arculati Kézikönyv Plusz c. útmutató

⁵¹ Az ÚME hatályon kívül helyezve.

⁵² e-UT 02.01.24:2022 „Közutak forgalmának számlálása és az országos közutak forgalomszámlálási eredményeinek közzététele” ÚME helyezte hatályon kívül.

13.3. További mellékletek

A) Területsspecifikus mellékletek:

- 1) Bács-Kiskun vármegye TKR standard eljárásrend (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-BK1)
- 2) Bács-Kiskun vármegye TKR kiemelt eljárásrend (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-BK2)
- 3) Baranya vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-BA1)
- 4) Békés vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-BS1)
- 5) Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye TKR standard eljárásrend (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-BO1)
- 6) Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye TKR kiemelt eljárásrend (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-BO2)
- 7) Csongrád-Csanád vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-CS1)
- 8) Fejér vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-FE1)
- 9) Győr-Moson-Sopron vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-GM1)
- 10) Hajdú-Bihar vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-HB1)
- 11) Heves vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-HE1)
- 12) Jász-Nagykun-Szolnok vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-JN1)
- 13) Komárom-Esztergom vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-KO1)
- 14) Pest vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-PT1)
- 15) Nógrád vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-NG1)
- 16) Somogy vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-SO1)
- 17) Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-SB1)
- 18) Tolna vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-TL1)
- 19) Vas vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-VS1)
- 20) Veszprém vármegye (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-VE1)
- 21) Zala vármegye TKR kiemelt eljárásrend (EPTK felület azonosító száma: TOP_Plusz-1.2.1-21-ZA2)

B) Szakmai mellékletek:

- 1) Útmutató a Projekt-előkészítő tanulmány elkészítéséhez
- 2) Konzorciumi együttműködési megállapodás minta (támogatási kérelem benyújtásához)
- 3) Konzorciumi együttműködési megállapodás minta (támogatott projektekhez)
- 4) TVT előzetes szakvélemény nyilatkozat sablon a projektterv megfeleléséről (támogatási kérelem benyújtása előtt)
- 5) TVT véleményezés sablon (1. mérföldkőhöz)
- 6) TVT véleményezés formai és tartalmi minimum követelményeinek összefoglalója
- 7) Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv tervezési segédlet (korábban ITVT alapjai c. dokumentum)
- 8) Az ITVT elkészítése szempontjából releváns vízügyi jogszabályokban rögzített fogalmak jegyzéke
- 9) Kerékpárforgalmi hálózati terv javasolt felépítése
- 10) Útmutató a fenntartható városi mobilitási tervek (SUMP) kidolgozásához és megvalósításához (Második kiadás)
- 11) Fenntartható városi mobilitástervezés – Megrendelői útmutató
- 12) Fenntartható városi mobilitástervezés – Tervezési útmutató
- 13) Iránymutatás közúti biztonsági audit készítéséhez
- 14) Kerékpárforgalmi létesítmények mellé telepíteni javasolt és nem javasolt növények
- 15) Jelentős hiányosságok kerékpárforgalmi létesítmény fenntartása során

- 16) Segédlet a közszolgáltatások és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – komplex akadálymentesítés
- 17) Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében
- 18) Kerékpártámaszok javasolt kialakítása és elhelyezése
- 19) Likviditási terv sablon

C) Fogalomjegyzék:

Árvíz: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterület ideiglenes víz alá kerülése (előntése), kivéve a belvízből és a szennyvízrendszerekből eredő előntéseket.

Barnamezős terület: olyan földrészlet vagy földrészletek összessége - ide nem értve a mező- és erdőgazdasági területeket -, amely elsősorban ipari, kereskedelmi, közlekedési vagy honvédelmi célú felhasználást követően felhagyottá, alulhasznosítottá vagy leromlott állapotúvá vált, jellemzően környezetszennyezéssel terhelt, ugyanakkor környezeti és műszaki beavatkozással értéknövelt, fejleszthető területté alakítható.

Belvíz: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterületnek a talajvízből származó vagy a csapadékvízből összegyülekező víz alá kerülése (előntése).

Burkolat-felújítás: ha teljes pálya-, vagy csak sáv szélességben hosszabb szakaszokon a kopóréteg vagy a teljes pályaszerkezet cseréje, illetve burkolat megerősítés (profilmarással, aszfaltkopó,- és kötőréteg terítéssel) valósul meg.

Depónia: A csatornák és medrek kotrása során kikerült és azok mentén elhelyezett tömörítetlen föld, tartós víztartásra alkalmatlan.

Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat: olyan eljárás, amely megakadályozza, hogy az infrastruktúra potenciális hosszú távú éghajlati hatásoknak legyen kiszolgáltatva, egyúttal biztosítja az „első az energiahatékonyság” elvének érvényesülését, valamint azt, hogy a projektből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás szintje összhangban legyen a 2050-es klímasemlegességi célkitűzéssel.

Elektromos töltőberendezés: olyan villamos berendezés, amely legalább egy darab normál vagy nagy teljesítményű töltőponttal rendelkezik.

- a) **Normál teljesítményű elektromos töltőpont:** olyan elektromos töltőpont, amely a töltés folyamán legfeljebb 22 kW villamos teljesítmény leadására alkalmas, nem foglalja magában a 3,7 kW vagy annál kisebb villamos teljesítményű, háztartásban létesített, nyilvánosan nem hozzáférhető berendezéseket, vagy amelyek elsődleges rendeltetése nem az elektromos meghajtású gépjárművek töltése;
- b) **Nagy teljesítményű töltőpont:** olyan elektromos töltőpont, amely a töltés folyamán 22 kW-nál nagyobb villamos teljesítmény leadására alkalmas.

Elektromos töltőállomás: legalább 2 darab nyilvános töltőberendezést magában foglaló terület, amely az elektromos meghajtású jármű villamosenergia-tárolójának töltését biztosítja az elektromobilitás felhasználó részére eseti töltés vagy tartós jogviszony keretében.

Elektromos töltőhely: az elektromobilitás szolgáltatás igénybevételére a nyilvános töltőberendezés előtt kijelölt hely.

Elektromos töltőpont: az elektromos töltőberendezésen található töltőcsatlakozó, amely kizárólag egy elektromos meghajtású gépjármű villamosenergia-tároló rendszerének feltöltésére alkalmas egyidejűleg.

Fakadó vizes területek: felszín alatti víz (talaj-, réteg-, vagy karsztvíz) megjelenése a felszínen, valamint az árvízvédelmi töltés mentett oldalán lévő, olyan mélyfekvésű területek, amelyeken az árvízi víznyomás hatására szivárgó víz jut a felszínre és különböző nagyságú és időtartamú vízborítást okoz

Fejlesztés (új létesítmények építése, bővítés): Meglévő vizek és vízépítési létesítmények (csatornák, tározók, műtárgyak stb.) kapacitásának bővítése, növelése, illetve azon új létesítmények építése, létrehozása, amelyekkel a kívánt infrastrukturális cél elérése biztosított.

Felújítás (rekonstrukció): Műtárgyak, létesítmények, berendezések műszaki állapotának olyan mértékű javítása, hogy az jól megközelítse, elérje az azonos típusú új létesítmény műszaki állapotát.

Vízépítés területén egyik tipikus felújítás: a meglevő, de nem megfelelően működő, eredeti (vízjogi engedélyben megadott) teljesítőképességre bővítendő vizek és vízi-létesítmények munkái, ide értve az építmény, ill. egyéb tárgyi eszköz alkotórészeit, lényeges elemeinek részleges cseréjét, valamint a kapcsolatos műtárgyak esetleges átépítését, illetve ha szükséges, újjal való felcserélését.

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS): TOP_Plus-1.3.1-21 Felhívás keretében rendelkezésre álló módszertani kézikönyv alapján készült területi – városi vagy várostérségi – stratégiai dokumentum.

Integrált településfejlesztési stratégia (ITS): a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program.

Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT): Integrált települési vízgazdálkodási terv (ITVT): A település környezeti, társadalmi és szociális, a vízzel és víz állapotokkal kapcsolatos igényeit kielégítő olyan vízgazdálkodási alapidokumentum, ami kapcsolódik a település fejlesztéséhez és amely a település hosszútávú, gazdaság- és környezettámogató, fenntartható vízgazdálkodási stratégiáját és azok alapjait egységes keretbe foglalja.

Helyi vízkár: sík- és dombvidéken, a kiépített védművek hiányában, vagy védművel védett, de védelmi szakasszal nem jellemezhető területeken fellépő káros vizek által okozott kártételek.

Helyi vízkárelhárítás: az árvíz-, belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában, vagy védművel védett, de védelmi szakasszal nem jellemezhető területen fellépő káros vizek elleni védekezés, továbbá az elöntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornába vezetése, a védekezésre való felkészülés és az azt követő helyreállítás.

Kerékpárosbarát: Olyan tevékenység, hely, illetve létesítmény, amely a kerékpárral közlekedők igényeit tudatosan figyelembe veszi és azok kielégítését (minősített módon) megvalósítja.

Kátyú: az útburkolaton képződő, forgalmat zavaró leggyakoribb úthiba. Az útburkolati hibák javítása nem tartozik a burkolat-felújítás körébe, mivel az az útburkolat fenntartásához kapcsolódó feladat.

Magas talajvízállású terület: az a terület, ahol a talajvíz felszíntől számított legmagasabb szintje 1,5 méter felett van.

Projekt tartalom: a támogatási szerződésben rögzített, vagy bármely, e rendelet alapján a támogatási kérelemben, illetve a kifizetési igénylésekben, továbbá bejelentésekben, kérelmekben a projekttel kapcsolatban szolgáltatott adat.

Támogatási kérelem: a felhívásban meghatározott alaki és formai követelményeknek megfelelő dokumentum, amely egy projekt támogatásában részesítésére irányul, és amelynek részei a projektadatlap és a mellékletek.

Településkapu: A közút lakott területre történő bevezetésénél a megváltozott forgalmi körülményre való figyelemfelhívást szolgáló – a helyszínrajzi vonalvezetés és a keresztmetszeti kialakítás megváltozásával járó – intézkedések és létesítmények összessége.

Települési zöldinfrastruktúra: jellemzően zöld- vagy vízfelülettel borított területek széles körű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó, stratégiaileg tervezett hálózata, amely a településtervben kerül meghatározásra, és az életminőség javítását, az egészség-, a környezet-, a természet- és a tájvédelem biztosítását szolgálja (a vízfelületi elemek miatt kék-zöld infrastruktúrának is nevezik).

Települési vízgazdálkodás: a településen lévő, onnan eredő, oda torkoló, vagy a településen átfolyó vizek, illetve az ezeken lévő közcélú vízlétesítményekkel kapcsolatos fejlesztési, fenntartási és üzemeltetési feladatok összessége.

Villámárvíz: A villámárvíz a kisvízfolyásokhoz kapcsolódó fogalom. Villámárvíz a kis, többnyire 20-30 km²-t nem meghaladó főként hegy- és dombvidéki vízgyűjtő területtel rendelkező kisvízfolyásokon keletkezhet, a rövid időtartamú, a vízgyűjtőterülethez hasonló térbeli kiterjedésű és legfeljebb 3 óra időtartamú, lokális heves csapadékokból. Elnevezésének megfelelően gyorsan, legfeljebb 6 óra alatt kialakul. Az előre jelezhetősége ezért többnyire nem megoldott, illetve arra csak on-line észlelőrendszer vagy az OMSz nagyfelbontású meteorológiai radar észleléseihez kapcsolódó figyelmeztetőrendszer működtetésével van lehetőség. Ha a kisvízfolyás valamely települést keresztez, vagy ártere érinti a

település beépített területét, súlyos károkat okozhat. A települési vízgazdálkodás műszaki tervezési feladatainál villámárvizek elleni védekezéshez a külterületi, településen kívüli vízgyűjtő lefolyásainak szimulációs számítási eredményeire van szükség, mindamellett önmagában szerkezeti intézkedésekkel nem oldható meg a probléma.

Vízimunka: az a tevékenység, amelynek az a rendeltetése, hogy a víz lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrét, partját a vizek kártételeinek elhárítása, a víz hasznosítása, minőségének és mennyiségének megfigyelése, ásványi és földtani kutatások végzése, ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja.

Vízilétesítmény: az a mű (egyesített rendszer esetében víziközmű), műtárgy, berendezés, felszerelés vagy szerkezet, amelynek rendeltetése, hogy a vizek lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrének vagy partjának állapotát, a vizek kártételeinek elhárítása, a vizek hasznosítása — ideértve a víziközművekkel végzett közüzemi tevékenységgel nyújtott szolgáltatást —, minőségének és mennyiségének megfigyelése, illetve ásványi és földtani kutatások végzése céljából vagy ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja.

Vízkár elhárítási célú tározó:

a) árvízi tározó:

aa) záportározó: vízfolyáson vagy vízfolyás mentén kiépített, kizárólag az árhullámok csúcs vízhozamainak és vízállásainak mérséklését szolgáló, időszakosan vizet tartó tározó,

ab) árvízcsúcs-csökkentő tározó: a víz egy részének visszatartásával árhullámok csúcs-vízhozamainak és -vízállásainak mérséklésére szolgáló vízilétesítmény,

ac) szükség tározó: vízfolyások mentén, árhullámok részleges visszatartására kijelölt, ideiglenes vízvisszatartást szolgáló, be- és kivezetési helyekkel ellátott terület,

ad) véstározó: vízfolyások mentén, az árhullámok részleges visszatartására és a nagyobb károk megelőzésére töltésmegbontással – rendkívüli védekezési készség vagy veszélyhelyzet esetén – igénybe vehető terület,

b) belvítározó: a belvíz összegyűjtésére szolgáló természetes határokkal, illetve töltésekkel körülvett terület.